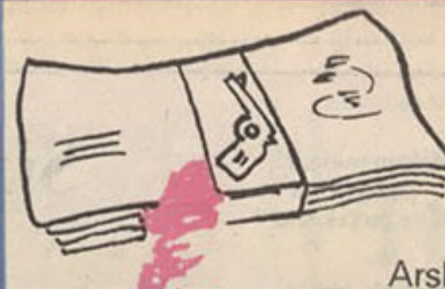
10 HAZİRAN 1980 SALI 10 LİRA

Halkın Gazetesi
Demokrat

'Kara para' mı? 'Kara gelir' mi?

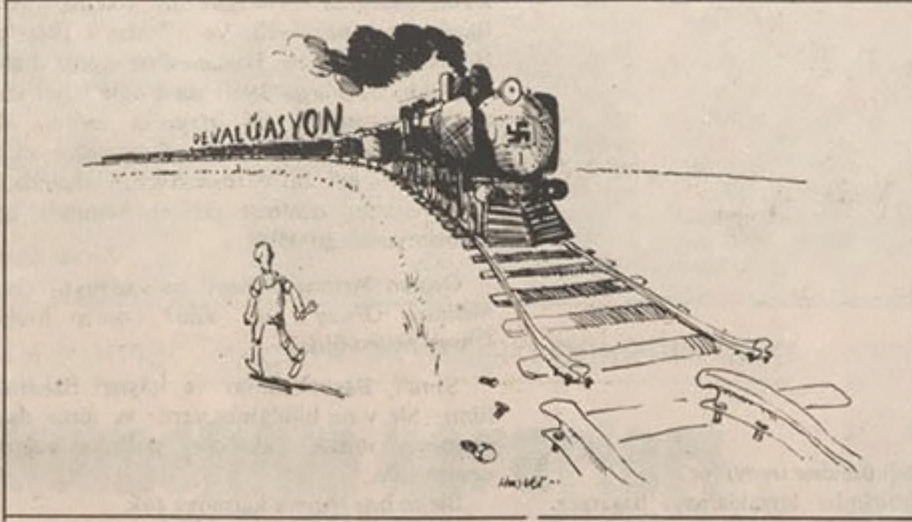
Arslan Başer KAFAOĞLU / BUGÜN 3. SAYFADA

Faşizme karşı tutarlı bir mücadele yürütülmesini isteyen bir çok delege, Ecevit'in sol güçlerle ilgili sözlerine tepki gösterdi

Ecevit, CHP tabanına ters düştü

- Bazı delegeler hükümetin bir an önce düşürülmesini istedi. Genel Başkan'a hükümet konusunda tam yetki verildi
- **Çorum İl Gençlik Kolu Başkanı:** Genel Merkez, Çorum'daki fasist katliam girişimi karşısında yeterli ilgiyi göstermedi. Katliam girişimi halkın kendi gücüyle kırıldı.
- **Kütahya İl Başkanı:** Kütahya bugün sivil faşistlerin ve devlet terörünün işgali altındadır. Harekete geçmeli, uyuşukluktan kurtulmalıyız
- **Edirne İl Başkanı:** Sayın Genel Başkanımın geniş tabanlı hükümet önerisine karşı çıkıyorum
- **Amasya İl Başkanı:** Önce moral gerek, örgüt gerek. Biz halka sokağa çıkması için cesaret veremiyoruz
- **İstanbul İl Başkanı:** MHP'ye karşı daha tutarlı bir tavır alınmalıdır

HABERİ 7. SAYFADA

HAFTADAN HAFTAYA

Partiler, görüşler ve NATO

Kemal BALCI

Cumhurbaşkanlığı seçimi için yeni bir hafta başlarken, CHP adayı Muhsin Batur 'kondüsyon yetersizliğinden'' sahayı terketmek zorunda kaldı. CHP çevrelerinde Batur'un seçilemeden ''dis kalifiye'' olmasından Genel Başkan Ecevit'in diyalog çağrıları sorumlu tutulurken, bugün toplanacak olan CHP ortak grubunda yeni bir aday saptamaya çalışılacak.

CHP Genel Başkanı Ecevit'in Küçük Kurultay'da yaptığı konuşma başkentte her açıdan ilginç bulundu. Küçük kurultay'da ilk kez Ecevit'e karşı olumsuz tutum takınanların sayısı çoğunluktaydı ve bu ''geniş tabanlı'' hükümet önerisine karşı ''tabanın'' tepkisi olarak nitelendi. Ecevit'in geniş tabanlı hükümet önerisi kadar faşist saldırganlar yerine solcu aydınlara çatması da tabanın tepkisine neden olduğu bizzat CHP'li parlamenterlerce ifade edildi.

Ecevit ve partisinde bu gelişmeler olurken, AP'de beklenen birleşme gerçekleşti, ''zehir hafiye'' on yıl önce terkettiği ''yuva'' sına döndü. 'Sattınız bizi'' ''satılmışlar''

(Devamı 7. Sayfada)

TL'nin değeri yüzde 5,5 düşürüldü

Para Fonu'nun dayattığı seri devalüasyonların birincisi yapıldı

- Seri devalüasyonların, yurt dışında çalışan işçilerin dövizlerinin yurda gelmesini geciktireceği, ayrıca gübre ve akaryakıt gibi mallarda ardarda zamlara neden olacağı belirtiliyor
- Konu ile ilgili görüşünü açıklayan TÜSİAD Genel Başkanı Ali Koçman, Turgut Özal'ın "sürekli kur ayarlamalarına" gidileceğini zaten önceden belirtmiş olduğunu söyledi
- DİSK Araştırma Enstitüsü Yönetmeni Prof. Dr. Sadun Aren: "Bu gidişin doğal sonucu Türk Lirasının değerinin dalgalanmaya bırakılmasıdır,,

EKONOMİ SERVİSİ

Türk Lirası ABD Doları karşısında yüzde 5,5 oranında devalüe edilerek 73 lira 70 kuruş olan alış kuru, 78 liraya indirildi. Böylelikle, IMF üzerine anlaşmaya varılan seri devalüasyonlardan ilki gerçekleştirilmiş oldu.

Devalüasyon kararı, Maliye Bakanlığı'nca ''Uluslararası para piyasalarındaki değer değişiklikleri'' gerekçesine dayandırıldı. Ancak gözlemciler bu gerekçenin göstermelik olduğunu, ABD dolarının uluslararası para piyasalarında gerileme eğilimi içinde olduğunu belirtmekteler. ABD dolarının gerileme eğilimi içinde olmasına

(Devamı 7. Sayfada)

HALK IMF'YE HAYIR DEMİŞTİ

Jamaika için radikal programlar öneren iktidardaki Ulusal Halk Partisi Lideri Michael Manley, Küba Devlet Başkanı Fidel Castro ile birlikte görülüyor. Manley, Jamaika'nın dışa bağımlılığının ortadan kalkmasıyla sorunlara çözüm bulunabileceğini savunuyor.

JAMAİKA BAŞBAKANI MANLEY:

"IMF, ölmekte olan bir sisteme şok tedavisi önermektedir"

- Newsweek'e bir demeç veren Manley, Küba'da eğitilen komünistlerin Jamaika'da olay çıkartmaya çalıştıkları yolundaki haberleri yalanlayarak, 'Ama CIA'nın ülkemdeki varlığı bir gerçektir' dedi

HABERİ 7. SAYFADA

Tüm Person Kon Genel Başkanı:

"Memur ve emekliler bitkisel yaşama girdi"

- Sakıp Hıçerimez, "Parlamenterlerden, asgari geçim indirimi emekli ikramiyelerinin 60 maaşa çıkartılmasını öngören tasarının ve adil bir vergi yasasının çıkarılmasını istedi

ANKARA (DEMOKRAT)

Kısa adı Tüm Person Kon olan Tüm Kamu Personeli ve Emeklileri Haklarını Koruma Kuruluşları Konfederasyonu Genel Başkanı Sakıp Hiçerimez, cesaretle yürürlüğe konulan ekonomik önlemlerin sonucunda bugün memur ve emeklilerin bitkisel bir yaşama girdiklerini söyledi.

Konfederasyon Genel Merkezinde yapı-

(Devamı 7. Sayfada)

Federico Garcia Lorca, İspanya halkının kültürünü yoğuran ozanlardan biriydi. İç savaş sırasında falanjistlerce katledildi.

İç savaş sırasında faşistler tarafından kurşuna dizilerek öldürülen ünlü ozan yaklaşık 50 yıl sonra görkemli bir törenle anıldı

İspanya'da Federico Garcia Lorca anısına bir anıt dikildi

- Ozanın doğum yeri olan Fuentevaiueros'da yapılan törene 4 bine yakın kalabalık bir halk topluluğu ile gerek İspanya'dan ve gerekse öteki ülkelerden çok sayıda siyaset adamı ve sanatçı katıldı.
- Lorca'nın anısına dikilen anıt uluslararası bir kampanyanın gerçekleşmesi sonucu heykeltraş Cayetano Anibal tarafından yapıldı.

HABER MERKEZİ

İspanya İç Savaşı sırasında faşistler tarafından kurşuna dizilerek öldürülen ozan Federico Garcia Lorca anısına, ozanın doğum yeri olan Fuentevaiuros'da düzenlenen görkemli bir törenle bir anıt dikildi. Törene yaklaşık dört bin kişi katıldı.

Aynı zamanda özgürlük ve Kültür Bayramı'' günü olması ne

(Devamı 7. Sayfada)

İran Devlet Başkanı başarısızlıklarını açıkladı

Beni Sadr: İran'ın ABD'ye bağımlılığı devam ediyor

TAHRAN (A.F.P.)

İran Devlet Başkanı Beni Sadr bugüne kadar İran'daki yönetimin başarısızlıklarını açıklayan bir demeç vererek, ülkesinin ABD'ye olan bağımlılığının devam ettiğini söyledi.

Devrimden bu yana İran'ın kaydettiği başarısızlıklar üzerinde duran Beni Sadr, ülkenin dışa bağımlılığı çözülmedikçe ülke içinde köklü reformlar uygulamalarının olanaksız olduğunu ve ancak bu reformlardan sonra İran'ın öteki ülkelerle olan ilişkilerine bazı düzenlemeler getirebileceğini belirtti.

Ülke içinde yapılacak reform sayesinde İran'ın kendi kendine yeterli bir ülke durumuna gele-

(Devamı 7. Sayfada)

UNESCO Genel Direktörü Milli Eğitim Bakanı Fersoy ile görüştü

- UNESCO Genel Sekreteri ise UNESCO Milli Komisyonu ile bir toplantı yaptı.

HABERİ 7. SAYFADA

İstanbul'da önce bir devrimci, sonra da sağ görüşlü bir kişi öldürüldü

Aybastı'da halkla çatışan faşistlerden 3'ü yakalandı

- Giresun'da bir kişi öldürüldü.
- Faşistler Gördes Lisesi'ne saldırdılar.
- Bingöl'de 16 kişinin gözaltına alındığı açıklandı.
- Tuzla'da devrimci İsmail Yavuz için cenaze töreni yapıldı.
- Ankara'da Hakan Şenyuva için pankartlar asıldı.

HABERİ 5. SAYFADA

Grevleri ertelenen Perfektüp işçileri:

"MESS patronları grevimizi ancak üç ay erteletebilir"

- "Patronlar grevimize ideolojik demişlerdi. Şimdi biz onlara soruyoruz, grev erteleme kararı ideolojik değil midir ?"

Perfektüp işçileri, "IMF dayatmalarına, sadece perfektüp işçileri olarak değil, işçi sınıfı olarak boyun eğmeyeceğiz. Ve işçi sınıfının zaferine kadar mücadele alanlarında olacağız." diyor.

Handan ERBAYAV

Maden-İş Sendikasının Perfektüp Ambalaj Sanayii A.Ş.'de 200 kişi adına sürdürdüğü grevin Bakanlar Kurulu kararınca ertelenmesinden sonra işçiler bir protesto gösterisi ile iş başı yaptı. Perfektüp işçileri MESS patronlarının grevlerini en çok üç ay erteletebileceklerini, dördüncü ay tekrar grev alanlarında olacaklarını söylediler. Patronların grevlerini ideolojik olarak nitelendirdiklerini söyleyen işçiler, "ideolojik olan onların erteleme kararıdır "dedi

Maden İş Sendikası

(Devamı 7. Safyada)

CHP Grubu yeni Cumhurbaşkanı adayını belirlemek için toplanıyor...

ANKARA (DEMOKRAT)

Muhsin Batur'un görev süresinin sona ermesi nedeniyle adaylıktan çekilmesi üzerine tek aday Türün ile devam eden Cumhurbaşkanı seçiminnin bu hafta yeniden hareketleneceği öğrenildi.

Batur'un çekilmesinden sonra adaysız kalan CHP yeni birini belirlemek amacıyla yoğun çalışmalara başlayacak. CHP Ortak Grubu bugün saat 11.00 de toplanarak sorunu görüşmeye başlayacak.

(Devamı 7. Safyada)

YANKI DERGİSİ BİR DİRENİŞ KOMİTESİNİN YETKİLİSİ İLE KONUŞTU:

"Ülke çapında birleşik direniş cephesi oluşturmaya çalışıyoruz"

- "Para yardımında bulunmayanlara karşı tehditkâr ifade kullanılmadığı gibi, baskı yapmaya kalkanlara karşı mücadele ederek baskıya uğrayanları koruruz"

ANKARA (DEMOKRAT)

Ankara'da haftalık olarak yayınlanan Yankı dergisi, Yasa dışı bir Direniş Komitesi yetkilisi ile bir röportaj yaptı. Yankı Dergisi'nin konuştuğu Yasa dışı Direniş Komitesi'nin bir yetkilisi,,

(Devamı 7. Sayfada)

BAŞKENT MEKTUBU

KURULTAY İZLENİMLERİ

CHP Küçük Kurultay'ı önemli günlerin içinde toplandı. Delegeler savaş alanından gelmiş gibiydiler. Gün geçtikçe azgınlaşan faşist saldırılar, yurt düzeyinde özellikle CHP örgütünü hedef seçmişti. Bir çok yerde il ve ilçe binaları tahrip edilmiş, azımsanmayacak sayıda yönetici ve CHP'li yurttaşlar katledilmişti. Küçük Kurultay'ın doğal üyesi Kayseri İl Başkanı Mustafa Kulkuloğlu ile Adana İl Başkanı Ahmet Albay, bu saldırılarda yaşamlarını yitirmişlerdi. Ayrıca Develi İlçe Başkanı Hayrettin İstanbullu, Tokat İl Yönetim Kurulu üyesi Yusuf Bakır, Uşak İl Sekreteri Etem Kaya, İçeri Çumra Belediye Başkanı Battal Pekiş gibi yöneticiler de katledilenler arasındaydı.

Bu nedenle kamuoyunun gözü CHP Küçük Kurultay'ına çevrilmişti. CHP, yaşanan faşizmi, kanlı faşist saldırıları nasıl değerlendirecekti? Faşizme karşı mücadelede aktif ve somut bir tavır alacak mıydı? Halkın can güvenliği nasıl

(Devamı 7. Savfada)

AKLA KARA

EMİL GALİP SANDALCI

Siz...

Siz ikiniz;
Başbakanımız ve İçişleri Bakanvekilimiz!
Allah aşkına ne biçim insanlarsınız?
Kendi kendinizle, birbirinizle ve gerçeklerle çelişki içindesiniz.

Geçtiğimiz hafta içinde biriniz "Biz birbirimizi sevmesini, kucaklamasını mutlaka başaracağız" buyurdunuz. Ötekiniz, Çorum'daki barikatları, Yozgat'ın kurtarılmış bölgeliğini, işkencenin yaygın varlığını yadsıdınız.

Yadsıdıklarınızı kabullenmeden kucaklaşmayı nasıl sağlayacaksınız?

Bu çelişik tutum dış ilişkilerinize de yansıyor:

Birkaç ay önce Irak'taki Türk toplumunun önde gelenleri öldürülürken, diplomatik ilişkilerin gerektirdiğinden fazla, sustunuz. Bu kez, Hakkari sınır bölgesindeki olayda mangalda kül bırakmadınız. (Bu arada sınırın bir karış ötesinde helikopterli Irak askerlerinin öldürüp soyduğu cansız vatandaşlarımıza, sınırın bir karış berisinde canlı iken olduklarından fazla, sahip çıkıldığı da bir gerçek. Kör ölür, badem gözlü olur misali)

Her neyse, komşu ülkelerle ilişkilere ve ayrıntılara dalmaya, konuyu dağıtmaya gerek yok.

Kısaca, ağzınızdan çıkanı kulağınız duymuyor.

Birinizin dediği ötekine uymuyor.

Üstelik, "Birbirimizi kucaklamayı başaracağız" ve "İşkencenin yaygın olduğu düşüncesinde değilim" türünden soyut iddia ve savlar gerçeklerin üzerine "Cuk" oturmuyor. Havada kalıyor.

Duymadığını, uymadığını ve cuk oturmadığını -dilerseniz- somut bir biçimde örnekleyelim:

Günahsız ve suçsuz vatandaş, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi mezunu, bir PTT emekçisinin oğlu Osman Mehmet Önsoy, 5 Mayıs 1980 günü Halkalı Belediye otobüsünde yapılan bir arama sırasında -Otobüsün tüm yolcuları ile birlikte- gözaltına alındı. Ve 17 Mayıs 1980 günü Haydarpaşa Askeri Hastanesi'ne koma halinde bırakıldı. 22 Mayıs 1980 günü öğle üzeri de öldü. Ölüm raporu 28 Mayıs'ta verildi. Morg raporu ise daha sonra. Cesedi günlerce ailesine teslim edilmedi. Bu yüzden Avcılar köyünde toprağa verilmesi günlerce gecikti. Sonunda, asker korunmasında gömüldü.

Osman Mehmet Önsoy ne yapmıştı? Osman Mehmet Önsoy'a ne oldu? Osman Mehmet Önsoy neden öldü?

Şimdi, Başbakanımız ve İçişleri Bakanvekilimiz; Siz yine bildiğiniz yerde ve türde demeç vermeye, nutuk çekmeye, politika yapmaya devam edin.

Bizim boş sözlere karnımız tok.

Lütfen, bu üç soruya yanıt verin. Yeter.

İşte hendek... İşte deve!

Evet... Siz ikiniz.

Deneyin bakalım, atlıyor mu?

GÜNÜN YAZISI

Batı'ya tepkilerin niteliği

Murat BELGE

Osmanlı tarihinin son aşamalarına kadar Türklerin yüzü Batı'ya dönüktü. Ondokuzuncu yüzyıla gelinip Batı'ya daha fazla yol alınamayacağı, hattâ kazanılmış olanın korunamayacağı anlaşılınca, gözler doğuya döndü. Pan-İslamizm ve Pan-Türkizm, bu çaresizliğin ürünü olan ve ardında uzun bir tarihin karmaşıklığını barındıran ideolojilerdir. Buna karşılık Pan-Otomanizm, ömrü biten Osmanlılığın son ayakta kalma çabası olarak ortaya çıktı. Zorunlu olarak şovenizme karşı, ama varolan yapıyı korumayı amaçladığı ölçüde tutucuydu da. Türkçülük ve İslamcılık ise oluşmak isteyen Türk burjuvazisinin, kendi cılızlığıyla ters-orantılı biçimde iddialı (politika mantığı böyle gerektirir: fiziksel güçsüzlük manevi imanla aşılmaya çalışılır) olan ideolojilerdi. Aynı anda, hem Batı karşasında uğranan yenilginin ezikliğini, hem de yıllar sürmüş bir imparatorluğun yenilgide bile büyük hedeflere yönelme alışkanlığını içeriyorlardı. Osmanlı devletinin yıllarca süren dini cemaat mantığından ötürü Türkçülük *yaygın* bir akım olmadı ve aydın katlarda sınırlı kaldı. Yaygın olan İslamcılık ise, aynı zamanda gelişen Arap milliyetçiliğinden ötürü, başarı şansına sahip değildi. Sonunda bu ideolojik hegemonya mücadelesini "politik gerçekçilik" kazandı ve burjuvazi yeni milliyetçiliği "Pan"ından soyunmuş bir Türkçülük olarak tanımladı.

Bu yeni milliyetçilik zorunlu olarak Batılılaşma ögesini içerdiği için, Batılılaşmaya *tepki* olan "Pan"ları muhalefete iterken yanyana getirdi. Bu iki akım, düşünceleri benzeştiği için değil, Batı karşısında duygusal tepkilerinin titreşimi uyum gösterdiği için (ve o ölçüde) yanyana gelebildiler.

Kendince "gerçekçi" olan Türkiye burjuvazisi hiçbir zaman "Türkistan fütuhatı" ile uğraşamayacağı için, Türkçülüğün bu yanı ütopik-ajitatif bir öge haline geldi. Ama gelişen kapitalizm yoluyla Batı Türkiye'nin ta içine girince, Türkçülük kendisine önceden pek de beklemediği bir kitle tabanı bulmaya başladı: İmparatorluğun elden gidişinden önce, kendi malının elden gösterdiği başlaması karşısında panige kapılan ve bu panikle gözü dönen toplumsal tabakalar.

Geçen yazıda, İslamcı akımın da, şeriata dönüş gibi geçmiş bir safiyeti arama kaygısı yüzünden, çağdaş hayatla kendi arasına setler çekebildiğine değinmiştim. Fakat ne de olsa, İslamiyetin zengin bir kültürel ve insancıl geçmişi vardır ve bu, fanatizmi dengeleyebilen bir etmendir. Öteki akımda ise her şey şiddet üzerine kurulur. Dayandığı tabanın çaresizliği ile bu şiddet akıldışı boyutlara varır. Ve Türkiye'nin alabildiğine hızlı, bir o kadar da dengesiz gelişmesinin yarattığı ruhi çarpıklıklarda bu şiddet bir mutlak değer haline gelebilmekte, üstelik sürükleyici olabilmektedir. Maraş vahşeti bunun sadece bir örneği idi. Gelişkin Alman toplumu, faşizminde de, şiddeti bir endüstri gibi örgütleyebiliyor, soğukkanlılaştırabiliyordu. Türk faşizmi –kitlesel düzeyinde– gelip geçen şiddet anlarında doyum bulan, parlayıp sönen bir psikolojik yapı edindi. Fakat, yaşanan koşulların sürekliliğinden dolayı, bir türlü kendini tüketemeyen, boşalır gibi olurken yeniden alevlenen bir tutku bu. Faşizmin resmi toplum düzeyinde etkisizleştirilmesi v.b. biryana, temeldeki bu sağlıksız yapıdır asıl ürkütücü, düşündürücü olan.

Vursun cellatlar kırk
gün aç koysunlar bizi
İnsanlık için türkü
söyleyenlerimizi
Makineye can veren
elimizi
Yaşamı açan kırmızı
ışığımızı
karartamazlarya

RAMAZAN ANAR
(1955, ...)

2.6.1980 günü Suluova'da katledildi.
Anısı yaşıyacak.

YERALTI MADEN-İŞ AMASYA ŞUBESİ

Demokrat :313

HALKIN DİLİNDEN

Ortam hakkında

Aşağıda mektubu yayınlanan okuyucumuz kısaca Türkiye'nin içinde bulunduğu yapıyı özetleyerek taleplerini ve neler yapılması gerektiği üzerindeki düşüncelerini maddelemiş. Özellikle bağımlılığın getirdiği zorunluluklar ve bunların ortadan kaldırılarak halkın daha fazla yönetime katıldığı bir sistem üzerinde durmuş. Geleceği için çalışanlar, toplum için çalışanlar, açlık için çalışanlar ile çalışmayanlar, kendi çıkarlarını koruyanlar arasındaki karşıtlığa değinerek okuyucumuz bugün "sağ-sol" çatışması olarak isimlendirilen toplumsal karmaşanın bir sınıf çatışması olduğunu ileri sürüyor. Üretenlerin yönetimde söz sahibi olmalarının bu sorunları belli ölçüde çözebileceğini iddia eden okuyucumuz bu iddiasını ürettiklerinin ne olacağını, en iyi bilenlerin üretenler olduklarına dayandırıyor.

Bundan sonra yayınlamak üzere bu konudaki düşüncelerinizi, bu noktalardaki eleştirilerinizi içeren mektuplarınızı bekliyoruz.

Yıllarca geliyor hükümetler, gidiyor... Ve tekrar geliyor. Değişen nedir? Ne değişiyor Türkiyede? Kime ne veriyor bu hükümetler. Gördük hepsini. Yok AP hükümetiymiş, yok MC hükümetiymiş, yok CHP hükümetiymiş ne vermiştir? Açlıktan nefesi kokanlara ne vermişlerdir? Yıllardır, aldatmaca eğitimle üniversite kapılarında dolaşanlara ne vermiştir! Sabahtan akşama dek ağa topraklarında kazma sallayan ve sabahtan akşama dek inşaata harç yoğurup ev yapıp sonra da evsiz kalanlara, daha doğrusu gelip giden hükümetler çalışan Türk halkına ne vermiştir. Koskoca bir hiç vermiştir! Yıllardır büyük Türkiye diye diye elimizi kolumuzu kıskıvrak bağlamışlardır. Ama hükümetler çalışan halka bazı şeyler vermiştir! En azdan Millet Meclisinin bir aldatmaca olduğunu. En azından Millet Meclisi'nin sadece cebinde parası olanların adamı olduğunu. Bu kadar haksızlıklar yapılırken halkı susturmaya gidiyorlar. Bırakın konuşssun, bu halk konuşmak istiyor. Zorla susturulmak değil. Bu halk nice idamlar gördü. Nice kesilmiş başlar gördü. Gerçek şudur ölüm korkutamamış halk yolunda gidenleri.

Böyle bir ortamda kendi önerilerimi sunmak istiyorum:

a) Millet Meclisi eğer gerçekten milletin Meclisi ise İMF ye hayır diyebilmeli. Paramızı kendimiz ayarlamalıyız. Kim oluyor bir kaç yabancı kodaman da,bizim paramızın değerini ayarlayabiliyor.

b) NATO-CENTO-Avrupa Konseyi- Atlantik Paktı ve Dünya Bankasına hayır diye haykırmalı,

c) Milletin Meclisindeki üyelerin işi sadece millet sorunları ile ilgili olmak olmalı

d) Bilindiği gibi kamu sektörü sürekli zarar yapmaktadır. Oysa zararı yaptıran özel sektördür. Bunun için tüm özel sektörlere hayır diyerek kaldırmak,

e) Bilindiği gibi enflasyonu özel sektör ve bankalar hazırlamaktadır. Çünkü bunu yapmazlarsa candamarlarının incelip kopacağından korkarlar. Bunun için özel sektör yerini tümü ile kamu sektörüne bırakmalı. Tıpkı 1969 kamu sektörünün yerini özel sektörü bırak-

f) Ülke içinde ülke ekonomisi için kollektif bir çaba ileri bir seviyeye çıkmamıza büyük yardımı olacağından hiç olmazsa kooperatif çalışmalarında devletin yardımcı olması

g) Üreteninde yönetenin de halk olması. Yani bunu yapmakla depolarada çürüyen maddelerin ortadan kalkması, bunun ne demek olduğunu iyi bilen üreticiler karar vermeli.

ğ) Yıllardır çarpık bir eğitimi kökünden değiştirmek, yani kişinin kafası neye daha fazla çalışıyorsa onun ile uğraşmasını sağlamak.

h) Üretenlerinde yönetimde hak sahibi olması ve -bazı yollarla kandırmacalara son verilmesi, üretenlerin gerçek hakkının verilmesi, en son çözümün üreten halka bırakılması,

ı) Bazı yasaların kaldırılması ve yine bazı yasalaların gerçek yönü ile uygulanması. Çeltek'te olduğu gibiyasalarınhiçe sayılarak, büyük açlıklara yol açmaya zemin hazırlanmasına son verilmeli.

i) Bugünkü sağcı solcu ortamına son vererek barış içinde bir toplum yaratılması. Sağcı yada solcu diye söylenenler yalandır. Bugün geleceği için çalışanlar, toplum için çalışanlar, açlık için çalışanlar, haksızlık için çalışanlar ve para ile kandırılmış kişiler karşı karşıyadır. Madem özgür bir ülkede yaşıyoruz. Özgürlüğün nerde olduğunu aramamalıyız. Söyleyin eğer bir yerden satın alınıyorsa satın alalım. Yeter artık halk yaşamak istiyor.

j) Yalan dolanlarla donatılan özgürlük bağımsızlıkların iç yüzünün açıklanması, Özgürsün diyorsun açlıkla terbiye etmeye çalışıyorsun Yok ki parası, hiç olmazsa şöyle bir gezsin.Bırak sen onu adam bir gazete alıp okuyamıyor. Madem gazeteler, dergiler yıpranmaya yol açıyor,doğrusu nedir. Peki sen bunu yıllardır halka açmamışsın hep yalan söylüyorsun o zaman halk da size inanmaz. İşte bu nedenle herkesin istediği işe girebilmesi, istediğini okuyabilmesi, herkesin istediğini yiyebilmesi için bir zemin hazırlanmalı.

k) Tüm kuruluşlar halk için en iyisini yapabilmeli, yiyecekler, giyecekler, sağlık durumları çok iyi şekilde sağlanmalı.

l) Tüm sanayi kolları kamu sektörüne verilmeli

m) Tüm kurumlardan partizcilik kaldırılmalı. Bir parti geliyor, tüm işlere son, yeniden başla öbürü geliyor aynı şeyi yapıyor.

n) Sağcı solcu diye adlandırılan kişilerin ne yapmak istedikleri gerçek olarak anlatılmalı.

o) Millet Meclisinde çıkan yasalar halkın yararına olmalıdır. Yani bazılarını daha zengin etmemelidir.

ö) Memur kesiminde çalışan öğretmenlere sendika hakkı verilmelidir. Tüm sınıf ayrıcalıkları kaldırılmalıdır.

p) Ülkede askeri harcamalara son verilerek bu paraların ağır sanayide kullanılmasına yönelmelidir. Askerliğin indirerek üretime yöneltilmesini yapmak, işsizlik özel sektörün bal gibi işine yaradığı için işsizliğe devlet çözüm bulmalıdır.

s) Devlet konut yapımına el atmalıdır. Güzel Ankara'nın yüzde ellisi gecekonduda yaşarken villalarda yaşıyan millet vekillerinin hiç mi vicdanı sızlamıyor. Var mı müslümanların arasında biri yerken diğerinin bakması diye bir şey. Bunu hep siz söylersiniz.

ş) Doğuda kardeşler arasında paylaşılan toprakların halka dağıtılması ve kıyılardaki yağmalara son verilmesi.

t) Bilindiği gibi geciken inşaat yapılarında neden olarak fiyat artışı gösterilirken enflasyon canavarı göze ilişmektedir. Enflasyonu durdurmak,geciken hastane hidroelektrik santralları ve benzeri gibi inşaatların bitmesinde yardımcı olmak.

Yazacaklarım şimdilik bu kadar. Bütün bunlara gelecek eleştirileri ve diğer yurttaşlarımızın bunlar üzerinde neler düşündüğünü bana ne ölçüde katılıp katılmadıklarını öğrenmek için bu köşede yayınlanacak diğer görüşleri merakla beklemekteyim. Saygılarımla.

HAYRETTİN EVCİ
GİRESUN

Sinop'un Durağan ilçesinde de faşist eylemler tırmanıyor

Yurdun her tarafında boy gösteren "destekli faşizan hareket ve eylemler, "SİNOP'un Durağan ilçesinde de kendini belli eder hale gelmiştir.

Durağan Lisesi'nden uzaklaştırılan ilerici yurtsever öğrencilerle başlayan faşist hareketler, liseden, bayan cumhuriyet öğretmeni, aslında normal olan, yani cumhuriyet öğretmenine yaraşır biçimdeki kıyafeti, uygun bir kıyafet olmadığı gerekçesi ile okuldan kovulmaya, derslere sokulmamaya kadar vararak yoğunluk kazanmıştır.

Bu cumhuriyet öğretmeninin kılık-kıyafetini beğenmeyen, kendilerine göre noksan gören kafalar, demokrasiyi ve Atatürk ilkelerini hazmedememiş olmanın kanıtlarını hergün sergiler hale gelmişlerdir.

Durağan Lisesi'nden uzaklaştırılan öğrencilerin babaları ve kendileri vatanın bağımsızlığını, Türkiye'nin emperyalistlerce ve yerli işbirlikçilerince sömürülmesine karşı olduklarının cezasına çarptırılmışlardır güya... Bu, faşist lise müdürünün bir uygulamasıdır.

Okul, cumhuriyet okulu, kovulmak istenen öğretmen demokrat cumhuriyet öğretmeni, uzaklaştırılan öğrenciler cumhuriyeti bizzat koruyacak olan halk çocuklarıdır.

Durağan'ın içinde, ilerici oldukları ve Cumhuriyet gazetesi okudukları için dövülen öğretmenler oldu. Bu durum karşısında ne bir tutuklama ne de bir tahkikat yapıldı. Yollara ve duvarlara yazılan faşist sloganlar için kimseden bir şey sorulduğu yoktur. Fakat 1 Mayıs gecesi yazılan birkaç slogan için şüpheli görülenler hemen tutuklanarak sorguları yapılmıştır.

Tüm bu olaylar karşısında Durağan'daki "sol"un dağınıklığı, bilinçsizliği faşist hareketlerin daha da yoğunluk kazanmasına sebep olmaktadır. Faşist eylemleri kırmak için bu durumdan en kısa zamanda kurtulunması bilinçlenerek örgütlenilmesi gerekmektedir.

BİR EMEKÇİ
(DURAĞAN)

KÜÇÜMEN

Haslet Soyöz

DÜŞÜNCE ALANI

Orta-Doğu Teknik Üniversitesi -Öğrenci Temsilciliği Konseyi:

Ü.S.S'de somutlaşan sorunlar ve çözüm yolları

Ü.S. Sınavı bir çok sorunun yalnızca bir başlangıcıdır. Geniş öğrenci kitleleri "yüksek okul mezunu" olma hayalleri ile kendi aralarındaki en önemli engel olarak Ü.S.S nı görmeye şartlandırılırken, üniversitede ve mezuniyet sonrasında düzenin kendilerini bekleyen diğer çözümsüz sorunları böylece gizlemeye çalışmaktadır. Dikkatler Ü.S. Sınavları üzerine yoğunlaştırılarak, üniversite sürecinin de gerçekte "seçkinlerin arasından en seçkinleri" ayırma olgusunun, yani sınıfsal ayıklamanın bir aracı olduğu gerçeği gözden uzak tutulmaya çalışılmaktadır.

Ülkemizde üniversite mezunlarını bekleyen en temel sorun kapitalizmin müzmin hastalığı olan işsizliktir. Bugün binlerce yüksek okul mezunu ya işsiz durumdadır, ya da kendi meslekleri dışındaki iş olanlarında çalışmaktadırlar. İş bulabilen üniversite mezunlarının da büyük çoğunluğu sendikal haklardan yoksundur ve artan hayat pahalılığı karşısında giderek açlar ordusuna katılmaktadırlar. Bugün birçok yüksek öğrenim kurumu, lise mezunu işsizleri, işsizler ordusuna kimlerin "diplomalı işsizler" olacağını belirlemekten öte bir rol oynayamamaktadır. Ancak çoğunluğu işsizliğe mahkum yüzbinlerce lise mezunundan "şanslı bir kesime yüksek öğrenim hakkı 'ihsan edilerek" işsizler arasında da ayrıcalıklı bir kesim yaratmak sistemin çıkarlarına oldukça uygun düşmektedir. Bu noktada da U.S.S.ları, insanların geleceğini kendi seçeneklerinin değil, kapitalist sistemin seçeneklerinin belirlediğinin gözlerden gizlenmesinin bir kılıfı olarak kullanılmaktadır.

pılsın, adil sayılamıyacak ve başarının ölçütü olamayacaktır. Açıktır ki üniversite sınavlarında başarı düzeyini daha önceki eğitim süreci belirleyecektir. Bu anlamda sonucu daha baştan bilinen böylesi bir sınava gerek de yoktur. Her yıl basın ve yayın organlarında U.S.S.ndaki başarılarına göre liseler sıralanmaktadır. Göstermelik bir sınav için binlerce lira harcamak yerine, belirli liselere kontenjanlar (.) ayırarak da bu sorun çözümlenebilir. Örneğin Fen Lise'sini, Robet Kolej'i, Saint Joseph Lisesi'ni bitirenlerin hepsi, Hakkari Lisesi'nden ise bir kişi alınabilir... Aslında bizce başarılı liselerin sıralanmasının yanı sıra, lise mezunlarını para karşılığında üniversiteye hazırlayan özel dershanelerin de başarılarına göre sıralanıp "taltif" edilmeli ve onlara da kontenjan ayrılmalıdır...

Yukarıdaki "öneriler", gerçekte, ülkemizdeki ekonomik ilişkiler tüm insanların eşitliği temelinde değişmedikçe herkese eşit koşullarda özgürce eğitim olanakları sağlanmadıkça U.S.S. biçimlerini tartışmanın gerçekçi ve tutarlı bir yöntem olamayacağı görünüşünden kaynaklanmaktadır.

Çözüm yolları

Üniversite Seçme Sınavlarında somutlaşan sorunların ortadan kaldırılabilmesi için:

1) Her bireyin eğitimini, eşit koşullarda ve özgürce sürdürebilmesini sağlayacak ekonomik temeller oluşturulmalıdır.

2) Temel olarak işsizlik olgusunun ortadan kalkması, buna koşut olarak yüksek öğrenimin, işsizliği ertelemek ya da birtakım toplumsal statüler elde etmek amacıyla tercih edilen bir eğitim süreci olmaktan çıkarılıp, toplumun gereksindiği eğitilmiş işgücü taleplerine gerçek anlamda cevap verir bir niteliğe bürünmesi gereklidir.

3) Toplumdaki kafa ve kol emeğinin ayrımına dayanan, entellektüel çalışmanın bedensel çalışmadan üstün tutulması anlayışı ortadan kaldırılmalı, böylece eğitim kurumlarının ayrıcalıklı bir "entellektüeller grubu" yetiştirme anlayışı yok edilerek, zihinsel çalışma ile üretici (bedensel) çalışmanın içiçe girdiği bir eğitim süreci oluşturulmalıdır. Ancak böyle bir süreç insanın çok yönlü gelişimine olanak hazırlayarak, eğitimin gerçek amaçlarına erişmesini sağlayacaktır.

Belirlediğimiz bu dönüşümlerin elbette bugünden yarına kolaylıkla gerçekleşebileceği söylenemez. Böyle bir değişim, yalnızca eğitim alanında gösterilecek sınırlı bir çabanın ürünü de olmayacaktır. Yaşamın tüm alanlarında ortaya koyulacak uzun ve sabırlı bir dönüştürme çabası, eğitimin de sağlıklı temellere oturtulması için gerekli koşulları oluşturmamızı sağlayacaktır. Bugün eğitim sistemimizin tüm köhneliğine ve çarpıklığına rağmen, öğrenci gençlik kendi koşullarını değiştirme ve dönüştürme konusunda bitmez tükenmez bir dinamizme potansiyele sahiptir. Bu potansiyel doğru bir yöne kanalize edildiğinde, bugün üniversite kapılarında süründürülen gençlerimiz yalnızca eğitim kurumlarında değil, yaşamın her alanında toplumun ileriye yönelik dönüşümünün temel dinamiğini oluşturmaya hazırdır. Öğrenim sürecinde bulunsun ya da bulunmasın, gençliğin çabası, temel olarak toplumun bu dönüşüm sürecinde kendine düşen katkıyı gerçekleştirmenin yöntemlerini ve örgütlenmelerini yaratmaya ve geliştirmeye çalışmak olmalıdır.

Kimler başarıyor oluyor

Bir diğer yönüyle U.S.Sınavları, sistemin egemen değer yargılarının yeniden üretildiği bir platformu oluşturmaktadır. Toplumumuzda kitlelerin üniversite seçme sınavına bakışını belirleyen en önemli olgu, toplumdaki yöneten-yönetilen ikileminden ileri gelen kol işçisi-kafa işçisi ayrımına ilişkin değer yargılarıdır. Toplumumuzda bir azınlık grubunun - bürokratlar - denetiminde bulunan zihinsel çalışma, toplumun maddi zenginliklerinin üretimini üstlenmiş olan emekçilerin bedensel çalışmalarından, yani kol emeğinden her zaman üstün tutulmuştur. (Bu ayırım kapitalist işbölümünün zorunlu bir sonucudur) Buna bağlı olarak eğitim kurumlarının işlevi, üretim sürecinden ve bedensel çalışmadan koparılmış, kafaları sadece soyut bilgilerle doldurulmuş bir entellektüeller grubu yetiştirmektedir. Toplumdaki entellektüel çalışmayı (kafa emeğini) bedensel çalışmadan (kol emeğinden) üstün tutan hakim değer yargıları U.S.Sınavlarının kitlelerin gözünde sınıf değiştirmenin ve yöneten kesime dahil olmanın bir aracı haline getirilmesine yol açmaktadır. Kişilerin "ne olursa olsun" bu sınavı kazanmak istemelerinde düzenin körüklediği böylesi bir tutkunun payı büyüktür.Sınavı kazanarak toplumdaki entellektüeller gurubuna dahil olma tutkusu, kişilerde bireyciliği, kişisel rekabet dürtüsünü alabildiğine körüklemektedir. U.S.Sınavları bir anlamda eğitimin her düzey'nde var olan yarışmacı, bireyci "çalışan ve yeteneği olan kazanır" türünden anlayışların en üst düzeyde somutlanması ve körüklenmesi olmaktadır.

Kişilerin eğitim düzeyleri üzerinde ekonomik olanakların ve çevre koşullarının belirleyici etkisi ortadayken, bu koşullarda bir eşitlik sağlamadan U.S.S. hangi koşullarda yapılırsa ya-

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

10 HAZİRAN

1967 Adana Belediyesi'nde çalışan 325 işçi yarım gün süren bir grev yaptı.

1968 DTCF öğrencileri 16 maddelik reform isteklerininyönetim tarafından kabul edilmemesi üzerine fakülteyi işgal ettiler.

1970 Atatürk Üniversitesi'ne bağlı Ziraat Fakültesi'nde süresiz boykota gidildi.

1977 Bin kadar ODTÜ öğrencisi Ankara Valiliği önünde toplanarak bir süre önce faşistlerce öldürülen öğrenci temsilcisi Ertuğrul Karakaya için olayı kınayan bir gösteri yaptılar.

1978 ALİ KEMAL TURGUTLU, YUSUF KESKİN, TEVFİK adında üç devrimci İstanbul Çukurbostan'da bir kahvenin faşistler tarafından taranması sonucu öldürüldüler.

1979 HAKAN ŞENYUVA
SBF öğrencisi ve SBF DER başkanı Hakan Şenyuva faşistlercevurularak öldürüldü

DEMOKRAT GÖZÜYLE DÜNYA

Güney Kore halkının demokrasi mücadelesi

Aşağılık. Zulüm!
Ve öfkenin suskun denizi.
Akıp gider yanıbaşında sessizce
Oyar toprağı,
yorulmak bilmeksizin.
Ve birgün
ansızın
taşması denizin.

KİM Şİ HA

(Park rejimi tarafından idama mahkum edilen devrimci bir ozan.)

Güney Kore'deki dramın birinci perdesi kapanmış görünüyor. Kore'nin yeni güçlü adamı Şon Tu Huvan başkanlığında oluşturulan 30 kişilik bir daimi komite, Güney Kore'de tüm denetimi ele almış durumda. Bu komitenin 18 üyesini generaller oluşturuyor.

Türkiye'de Demokrat Parti iktidarına karşı muhalefetin yükseldiği günlerde, Güney Kore'de de Singman Ri'nin diktatörlüğüne karşı kitlesel bir muhalefet gelişiyor ve Ri'nin devrilmesiyle Güney Kore'de büyük umutlarla artık daha "demokratik" bir yapının oluşturulacağı sanılıyordu. Ancak bu umutlar kısa sürdü. Güney Kore hala Amerika'nın işgali altında bulunuyor. Ekonomiye ise Amerikan-Japon tekelleri egemen. Bu Kore'nin emperyalizmin yükselişiyle birlikte değişmeyen kaderidir.

Ri'yi devirip yerine geçen muhalefet, Güney Kore'nin bağımlılık ilişkilerinde hiçbir değişiklik yapmadan, salt bazı burjuva özgürlüklerin tanınmasıyla kendini sınırladığı için, bir yıl bile dayanmadan, General Park Çung Hi'nin darbesiyle yıkıldı ve o günden öldürülüşüne kadar ülke yirmi yıl boyunca General Park'ın parlamenter bir görüntü ile maskelenen askeri diktatörlüğü altında ezildi.

1945'te ABD tarafından işgal edilen Güney Kore, bugüne dek sürekli askeri yönetimler altında kaldı. Kuzey'de kurulan Halk Komitelerinin güneye yayılması 1948'de Amerikalılar ve işbirlikçilerince engellendi. 1948'te Güney'de patlak veren halk ayaklanmaları ezilirken, General Park da ilk "eylemini" gerçekleştiriyor ve ayaklanmalardan birine katılanların listesini teslim ederek paçayı kurtarıyordu. Bu listeye göre idam edilenler arasında bizzat Park'ın kardeşleri de bulunuyordu. Daha sonra Güney'deki yönetimin provokasyonları sonucu patlak veren savaşa, ABD ve müttefikleri müdahale ettiler. Ancak Kuzey Kore halkının ve yardımlarına koşan Çinli gönüllülerin direnişi sonunda, ABD Kuzeyi ezmekten vazgeçerek eski durumu kabul etti, ama Güney'de, sivil bir görüntü taşımakla birlikte askeri niteliğini her zaman sürdürecek olan kendi denetiminde bir diktatörlük oluşturdu.

Bu askeri diktatörlük altında, Amerikan ve Japon tekelleri ülkenin zenginliklerini yağmalar ve azgın bir sömürüyü gerçekleştirirken, ideolojik alanda da yoğun bir anti-komünizm kampanyası yürütülüyordu. Bu kampanyanın etkileri "demokratik" taleplerde bulunan muhalefet hareketlerinde bile görülmekteydi. ise muhalefet hareketlerinin program ve hedeflerinin daha ilk adımda kısıtlı olmasına ve sonuçta yenilgiye yolaçıyordu.

Sürekli olarak 39 bin Amerikan askerinin bulunduğu ve ordusunun önemli bir bölümünün ABD komutası altında olan bu ülkede, esas olarak üç siyasal güç bulunmaktaydı. Silahlı kuvvetler, sivil hükümetleri oluşturan, işadamlarıyla bürokratlara dayanan iktidar partisi ve ağır bir baskı altındabulunan dengeci muhalefet. Sürekli gündemde olan anti-komünist propaganda sonucunda, son derece tutucu bir kamuoyunun oluştuğu Güney Kore'de, kültür emperyalizminin etkinliğinin en tipik bir göstergesi (özellikle bürokrat ve askerlerin bakış açısını belirleyen) Amerikan Reader's Digest dergisinin Kore baskısının ülkenin ençok satan dergisi olmasıdır. Bu ortam içinde muhalefet hareketlerinde bakış açısı da burjuva özgürlük talepleriyle sınırlı olmakta ve çoğu kez muhalefet dinsel bir görüntüye de bürünmektedir. 1971'de yapılan seçimlerde devlet başkanlığını Park yönetiminin hileleri sonucu kıl payı kaçıran Kim Dae Jung da özellikle güneydeki hristiyan halkın desteğine dayanmaktadır. Yukarda sözü geçen üç grup da, ABD askeri güçlerinin ülkede kalmasını istemektedir. Buna gerekçe olarak da kuzeyin varlığını ve "ulusal güvenliği" göstermektedirler. Kvangju'da direnişi yürüten halk komitesi bile arabuluculuk yapması için ABD elçiliğine başvurmuştu. Bununla birlikte, ülke içindeki bu geleneksel üç siyasal güç dışında daha tutarlı ve radikal güçler de oluşmaya başlamıştır. Kvangju direnişi sırasında bunun ilk önemli kıvılcımları görülmüştür.

ABD'nin General Şon'un darbesi karşısındaki tavrı, tüm muhalefet güçlerinin Güney Kore'de ABD işgaline son vermeden demokrasinin sağlanamayacağını görmelerini sağlamıştır. Zaten son darbe bu açıdan birçok batılı yayın organlarınca "gereksiz" bulunmakta. Bunlar, bu girişimin kitle muhalefetinin daha devrimci bir nitelik kazanmasına yolaçacağından endişe etmektedir.

Carter yönetimi ise son darbenin Kore'deki "demokratikleşmeyi" engellemesinden hoşnut olmadığını, ancak "ABD'nin Kuzey Doğu Asya'da istikrarı sağlama ve sürdürme konusundaki ulusal çıkarlarına ağırlık verdiğini" açıkladı. Carter'e göre, bu bir "insan hakları sorunu" değildir. Geçen hafta Güney Kore'yi ziyaret eden ve Kore ekonomisini denetim altında tutan Amerikan İthalat-İhracat (Ex-Im) bankasının başkanı da askeri yönetime karşı tavır almayacaklarını açıklayarak Kore'nin "ilk ihtiyacının ekonomik istikrar" olduğunu belirtti.

Diktatör Park'ın, Kore-CIA örgütünün eski başkanı tarafından öldürülmesini izleyen dönemde ülke yönetiminin "demokratikleşeceği" yolunda büyük umutlar besleniyordu. Ancak seçimlerin ve demokratik bir anayasanın biran önce yapılması için başlatılan barışçı öğrenci gösterileri ordu tarafından kana bulandı. Özellikle muhalefet lideri Kim Dae Jung'un ABD'deki çeşitli çevrelerden destek alması, ordunun politikadaki etkinliğinin azalmasına karşı çıkan generallerin ve perde arkasındaki "güçlü adam" General Şon'un elini çabuk tutmaya itti.

200 bin polisin bulunduğu, 2.5 milyon ihtiyatın yarı-askeri bir örgütlenme içinde tutulduğu Güney Kore'de sendikaları denetimi altında tutan CIA örgütünün 10 bin kadar sürek-

(Devamı 7. Sayfada)

Kore Muhalefet Lideri Kim Dae Jung'dan haber alınamıyor

- Kim Dae Jung, darbenin olduğu gün tutuklanmıştı.
- Kore'deki ABD Büyükelçiliği Kvangju katliamından sonra halkın arasında Amerikan aleyhtarlığının artmasından endişeli.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Güney Kore'de ülkenin güney doğusundaki Mokpo ve Kvangju kentlerinde çıkan ayaklanmaların askeri diktatörlük tarafından bastırılmasından sonra, herkes, tutuklu bulunan muhalefet lideri Kim Dae Jung'un ne olduğunu merak ediyor. Askeri yönetimin tüm iktidarı eline aldığı gün tutuklanan Kim Dae Jung'dan bugüne dek hiçbir haber alınamadı. Seul'de dolaşan söylentilerden kimine göre demokratik muhalefetin etkili liderlerinden biri olan Kim Dae Jung, kentin merkezindeki bir otelde, kimine göre ise Kore İstihbarat Teşkilatı KCIA'nın merkezinde bulunuyor. Kim Dae Jung'un Seul'deki evi sürekli gözetim altında tutuluyor ve kimsenin o sokağa girmesine izin verilmiyor. Bu arada Seul radyosu sürekli olarak sıkıyönetim bildirileri yayınlayarak, Kim'in bir ajan ve vatan haini olduğunu, Kuzey Kore'den para aldığını, ya da Japonya'da sürgünde bulunan bazı komünist örgütlerin adamı olduğunu ileri sürüyor.

Bu arada, Seul'de bulunan Fransız gazeteci Philippe Brooks, Kore halkının bugüne kadar ABD'ye "Demokrasinin koruyucusu" gözüyle baktığını, ancak son gelişen olaylara ABD'nin seyirci kalmasının halkın Amerika'nın niteliği ve amaçları konusunda fikir değiştirmesine yol açtığını bildiriyor. Herkes ABD'nin, istediği anda Kore Ordusu'nun yaptığı katliamları durdurabileceğini bildiği için, Philippe Brooks'un deyimiyle 'Amerika'ya bağlanan ümitler Kvangju katliamından sonra tamamen boşa çıktı. ABD Büyükelçiliği'nden bir yetkili, Philippe Brooks'a, son gelişmelerden sonra Güney Kore'de Amerikan aleyhtarlığının büyümesinden korktuğunu söyledi.

Yunanistan'da yeni hükümet "ekonomik önlem paketini" açtı

Rallis hükümetinin kararları ekonominin liberalleşmesini öngörüyor

- *Fiyatlarda gittikçe hızlanan artış, emekçi sınıfların yaşam düzeylerini düşürüyor*
- *Hükümet aldığı önlemlerle tekelleşmenin hızlanmasına destek oluyor*

M.HÜSAMETTİNOĞLU

Yunanistan'da yeni kurulan Rallis hükümetinin 4 Haziran günü açıkladığı yeni ekonomik önlemler ekonominin liberalleşmesini, devletin ekonomiye müdahalesinin sınırlandırılmasını ve tekelleşmenin hızlanmasını öngörüyor.

Rallis hükümetinin bir seçim öncesi hükümeti olması, ekonomiyi perişan etme pahasına da olsa, sanayi çevrelerine bol krediler dağıtarak, onların desteğini kazanmaya çalışmasına yol açtı.

Yunanistan Koordinasyon Bakanı Butos tarafından açıklanan ekonomik kararların başında, enflasyonu önlemek gerekçesiyle yapılan büyük zamlar geliyor. Petrole yapılan zamlardan başka, vergi yükümlülükleri mülk sahibi sınıfların çıkarları gözetilerek büyük ölçüde azaltıldı.

Yunanistan bugün büyük zorluklar içinde bulunuyor. Enflasyon hızı geçen yıl yüzde 24.8 iken, bu yıl yüzde 25'i aştı. Ulusal gelirin artma hızı geçen yıllara göre büyük bir düşme gösteriyor. Ayrıca ödemeler dengesindeki açık, geçen yıl, bir önceki yıla oranla iki kat arttı. Öte yandan 1979 yılına oranla temel gıda mallarında yüzde 28.7 ve ev kiralarında yüzde 31.4'e ulaşan fiyat artışları, emekçi sınıfların yaşam düzeylerinin düşmesine yol açtı.

Bu arada, resmi kaynaklara göre dış kredilere olan ihtiyaç fazlalaştı, son altı ay içinde en azından 1 milyar dolar dış krediye ihtiyaç olduğu açıklandı.

"Katimerli" gazetesi, ülke dışına sanayiciler tarafından para kaçırılmasını şiddetle eleştirerek, her gün Yunanistan dışına 1 milyon dolardan fazla para kaçırıldığını yazdı.

Öte yandan küçük işletmelerin yok olması pahasına tekelleşme de hızlanıyor. Şu anki verilere baktığımızda, metalurji, taşıma, petrol ve kağıt sanayilerinde sayıları ortalama 10'u geçmeyen şirketlerin tüm karın yüzde 90'ına yakınını topladıklarını görüyoruz.

Rallis hükümetinin, yeni açıkladığı önlemlerin yurt dışında, AET, ABD, OECD, IMF ve Dünya Bankası gibi uluslararası sermaye örgütlerinin bürolarında kararlaştırıldığı ve kaleme alındığı ortada. Şu anda Cumhurbaşkanı olan Karamanlis başbakanken, izlenecek ekonomi politikaları üzerine yaptığı bir konuşmada, "Biz, Batı'ya aitiz" diyerek, bu gerçeği başka bir biçimde dile getirmişti.

SEDAT: ORTADOĞU SORUNUNU GÖRÜŞMEK İÇİN SUUDİ ARABİSTAN'A GİTMEYE HAZIRIM

PORT SAİD (REUTER)

Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat, Ortadoğu barışını ve iki ülke arasındaki ilişkileri görüşmek üzere Suudi Arabistan'a gitmeye hazır olduğunu söyledi.

Enver Sedat, "Eğer Suudi Arabistan yöneticileri, iki ya da üç gün sonra vazgeçmeyecekleri bir politika izlemek konusunda kesin bir karar verebilirlerse, Suudi Arabistan'a gitmeye hazırım" dedi.

Fransa'nın AET'ye yeni üye alınmasını engellemesi huzursuzluk yarattı

- *Fransa Devlet Başkanının yeni alınacak üyelerin İngiltere'nin izinden giderek, harcamalara katkıda bulunmamalarından korktuğu ileri sürülüyor*

PARİS (THA)

Fransa Devlet Başkanı Valeriy Giscard d'Estaing'in, Avrupa Ekonomik Topluluğu'na (AET) daha fazla üye alınması işlemlerinin şimdilik ertelenmesi yolundaki isteği AET üyeliği için başvuran İspanya Portekiz ve Yunanistan'da tepkiyle karşılandı.

Portekiz Devlet Başkanı Antonio Ramalho Eanes ve İspanya'nın "AET ile İlişkiler Bakanı" Leopoldo Calvo Sotelo, bu önerinin kendi ülkelerini kapsamaması gerektiğini söylediler.

Paris'te düzenlenen Tarımcılar Odası toplantısında konuşan Giscard d'Estaing, AET'nin ilk genişleme aşamasını tamamladıktan sonra ikinci genişleme aşamasına geçmesi gerektiğini savundu. Giscard d'Estaing'in AET'nin genişlemesine karşı çıkmasının, İngiltere'nin AET bütçesine katkısını düşürmek konusundaki ısrarını kabul ettirmesinden doğan huzursuzluğa bağlı olduğu ileri sürülüyor. Yetkili kaynaklara göre d'Estaing, gelecekte üye olacak ülkelerin de İngiltere'nin izinden giderek, AET'den yalnızca yararlanıp harcamalarına katkıda bulunmaktan kaçınmalarından çekinmektedir.

NATO toplantısında savunma harcamalarının artırılması istendi

LÜKSEMBURG (REUTER)

Lüksemburg'da 15 üye ülkeden 172 parlamenterin katıldığı NATO toplantısında, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a müdahalesinden sonra, NATO'nun savunma harcamalarının artırılması ve güçlendirilmesi gerektiği belirtildi.

İki gün süren toplantıdan sonra yayınlanan ortak bildiride, Sovyetler'in Afganistan müdahalesinin "Sovyet yayılmacılık siyasetinin" yeni bir adımı olduğu, ayrıca Sovyet SS-20 füzelerinin Batı Avrupa'yı sürekli olarak tehdit ettiği ileri sürüldü. NATO üyesi ülkelerden de, NATO'nun uzun dönemli savunma planını desteklemeleri ve savunma harcamalarını artırmaları istendi.

Bildiride ayrıca, koşulların yumuşamasına kadar, Sovyetler Birliği ile yapılmakta olan silahların sınırlandırılması görüşmelerinin de ertelenmesi isteğinde bulunuldu.

Toplantıya NATO üyesi ülkelerin dışında, Japonya ve İspanya'dan gözlemciler katıldı.

Ömer AKÇA
(1956 - ....)

Acıyı baleylemedik
Tuz koymadık bala biz
Balımızı zaptetmeye
Petek ördük bala biz

Faşistler tarafından
kahpece katledildi
Anısı yaşıyor.

SÜLEYMANİYE'DEN DEVRİMCİ ARKADAŞLARI

(Demokrat: 310)

EKONOMİ

Türkiye'nin iç pazarı en hızlı büyüyen ülke olduğu saptandı

- **İnternational Managamet dergisine göre, "Türkiye'nin iç pazarı diğer Avrupa ülkelerine göre küçük. Bu nedenle yabancı sermaye yatırımları için cazip değil. Pazarın büyüme hızı diğer Avrupa ülkelerinden yüksek. Onun için Türkiye, yarını , düşünen firmaların ilgileneceği bir ülke. Bugününü düşünenlerin değil.."**

İSTANBUL (THA)

Türkiye'nin tüm Avrupa ülkeleri arasında iç pazarı en hızlı büyüyen ülke olduğu bildirildi.

Türk Sanayici ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) aylık yayın organı GÖRÜŞ dergisinde yer alan açıklamada 1979 yılında, Türkiye'nin tüm Avrupa pazarının %4.5 ünü oluşturmasına karşın içpazar büyüme hızının % 68 olduğu, buna karşın pazar büyüklüğü tüm Avrupa pazarının % 20.4'ünü oluşturan F.Almanya'nın iç pazar büyüme hızının % 8, pazar büyüklüğü % 15.6 olan Fransa'nın büyüme hızının da % 15 olduğu kaydedildi.

GÖRÜŞ'te ayrıca İnternational Managament dergisinin haziran 1979 sayısında yer alan Türkiye ile ilgili şu yoruma da yer verildi: "Türkiye'nin pazarı diğer Avrupa ülkelerine oranla küçük. Bu nedenle yabancı sermaye yatırımları için cazip değil. Üstelik aynı şekilde nispi olarak satın alma gücü de düşük. Pazarın büyüme hızı nisbi olarak diğer Avrupa ülkelerindekinden yüksek. Çünkü sıfırdan başlamışlar. Onun için Türkiye yarınını düşünen firmaların ilgileneceği bir ülke, Bu günü düşünenlerin değil.

AVRUPALI OTOMOBİL FİRMALARI ABD VE JAPON REKABETİNE KARŞI ANLAŞMA İMZALADI

EKONOMİ SERVİSİ

Avrupa'nın önde gelen altı otomobil yapımcısı firma bir süre önce Milano'da bir araya gelerek, teknoloji gereksinmelerinin karşılanması ve özellikle Amerikan ve Japon firmalarının artan rekabetlerine karşı durmak üzere aralarında bir anlaşma imzaladılar.

Fiat, Leyland, Peugeot, Citroen, Renault, Wosvagen ve Volvo firmaları arasında imzalanan anlaşma Avrupa ekonomisinin otomobil yapımcılığının çok büyük yeri olması dolayısıyla tüm ülkelerde önemli bir olay olarak değerlendirildi.

Öte yandan İngiltere'de otomobil satışlarının giderek azaldığı ve buna enflasyon oranının artmasının neden olduğu bildirildi. İngiliz sanayi çevrelerinin yaptıkları açıklamaya göre satışlar mayıs ayında %30 oranında bir düşüş gösterdi.

Bu arada ABD ekonomisindeki durgunluğun en yoğun olarak hissedildiği otomotiv sektöründeki krizin şiddetini arttırarak sürdüğü ve üretimin hızla düştüğü bildirildi. Detroit'deki 5 büyük firmanın geçen ay yaptıkları toplam üretim, geçen yılın eş dönemine göre % 37 oranında düştü.

Ayrıca son aylarda petrol fiyatlarında kaydedilen önemli artışlar nedeniyle, şimdiye kadar istikrarını korumayı başarabilen Federal Almanya otomobil sanayiinin de bunalım içine girmeye başladığı ve satışlarda önemli ölçüde azalmalar görüldüğü belirtildi. Yetkililer bu yılın ocak-nisan ayları arasında satışlarda geçen yılın aynı dönemine göre % 10'luk bir azalma olduğunu söylediler.

İÇ TİCARET HADLERİNDE TARIM KESİMİ ALEYHİNE GÖRÜLEN GELİŞME SÜRÜYOR

ANKARA (ANKA)

Tarım ürünleri fiyatının, sanayi hammaddeleri ve yarı mamülleri fiyatlarına olan oranlarını gösteren iç ticaret hadlerinde tarım kesimi aleyhine görülen girişimin süreklilik kazandığı bildirildi. Ticaret Bakanlığınca yayınlanan Toptan Eşya Fiyatları Endeksine göre tarım kesimi şimdiye kadar gözlenen en düşük düzeyine inerek, iç ticaret hadleri % 64.2 oldu.

Öte yandan sanayi ürünlerinin fiyatlarında yılın ilk dört aylık döneminde %58.4'lük bir artış meydana gelirken, tarım girdilerinin fiyatları ise sadece %47.7'lik bir yükselme gösterdi.

GÖSTERGE

"Kara para" mı? "Kara gelir" mi?

Arslan Başer KAFAOĞLU

Son çıkan faiz kararnamesi savunulurken "Kara Para" konusuna çok değiniliyor. Bu kararname faizleri yükselttiği için Kara Para'yı önleyebilecekmiş. Ondan sonra bir kısım profesör ve ekonomi hocasının da arasında bulunduğu birçok kişi, Kara Para'nın piyasaya gireceği ve böylece piyasadaki para kıtlığının sona ereceğini yazıp çiziyorlar ya da söylüyorlar. Sanki Kara Para bir boya ile boyandığı için beyaz, ya da Temiz Para'nın yaptığı işleri yapamazmış gibi... Bir Kara Para var bir de Temiz Para varmış, Kara Para kullanılmadığı için para kıtlığı oluyormuş... Böylesine çocukca iddialara da inanan hatta inanmakla kalmayıp üzerinde bilimsel inciler döktüren var bu ülkede.

Kara Para kazanan bir kişiyi ele alalım. Silah kaçakçılığı yapan bu adam, buradan kazandığı parayla geçinen bu kişi çarşı pazara çıkıp bu parayla buzdolabı, otomobil hatta "ev-bark" satın alırsa esnaf, tüccar sanayici "olmaz, bu Kara Para geçmez" mi diyecekler? Kara Para'nın üretime girmemesi diye bir olay yoktur. Türkiye'de sanayi üretimi ve diğer üretim dalları kaçakçılık sonucu elde edilen mal ve hizmetler "kara" ve "beyaz" para demeden değişim araçlarının akımı ile üretilir, elde olunur tedarik edilir. Kara Para olsun öteki (adını ne koyarsanız koyun) paralel olsun kazanılır, harcanılır ve bizim toplumumuzda olsun diğer toplumlara olsun para geliş ve gidişleri (Gelir ve Harcamalar) birbirine eşit olur. Öyle edebiyatı yapıldığı gibi yastık altında, kasalarda bekletilmez.

Şimdi akla şu soru gelir: Pekiy Kara Para nedir? Kara Para, arkadaşım Hesap Uzmanı Soylan'ın bu gazetede yazdığı gibi yasa dışı işlemlerden vergi dışı bırakılacak tarzda elde edilen gelirlere konan isimdir. Bu nedenle Kara Para değil "Kara Gelir" diye adlandırmak gerekirdi. Kara Para nasıl gizlenir? Gizlenebilmesi için gerek var mıdır?

Eğer Kara Gelir yasa dışı bir işkolunda elde olunmuşsa ve bu geliri elde eden bir ticari gelire sahip dolayısıyla da servet beyanına tabii ise, bu gelirin gizlenmesi gerekir. Bu gizleme de bugün üç yolla yapılır:

a) Örneğin 10 milyona bir taşınmaz mal alınıp bunun bedeli tapu da 3 milyon lira gösterilirse, hem daha az intikal vergisi ödenir ve hem de kara gelir gizlenmiş olur.

b) Hamiline yazılı tahvil ve hisse senetlerine yadahatta devlet tahvillerine yatırılarak gizlenir.

c) Altına yatırılır

Diğer tarafta eğer kara gelir elde eden bir kimse servet beyanı gerektiren başka gelir elde etmemişse, bu geliri gizleme gereği bile yoktur. O para bankaya da yatırılır, taşınmaz mala da.

Bu açıklamadan sonra konumuz olan faiz kararnamesinin kara gelirin gizlenmesi ve normal ticaret işletmelerine dönülmesine yararlı olup olmadığına bakalım. Kara gelir ya da Kara Para, piyasa dışında değildi ki piyasaya girmesi sözkonusu olsun. Bir kısım paranın değişimden soyutlandığı bir ekonomi değil 20. yüyılda Ortaçağ'da bile yoktu. Ama hükümet Kara Para'nın gizlenmesini faizleri artırarak değil "Mevduat Sertifikası" denilen belgeyle kolaylaştırmıştır. Şimdi bir para sahibi (Kara ya da Temiz) adı bankalarca açıklanmadan tıpkı hamiline tahvil gibi hamiline mevduat belgesi alabilecektir. Vergi ve döviz kaçakçılığını arttırmasının daha kışkırtıcı bir başka yolu olabilir mi? Örneğin bir silah kaçakçısı buradan kazandığı paraları getirip, hiç iz bırakmadan bankaya yatırabilecek ve faiz kuponlarını da hiç iz bırakmadan tahsil edebilecek. Ya bir sanayici ya da tüccar vergi dışı bıraktığı bu gelirini buraya hiç iz bırakmadan yatırıp, çekebilecek. Ve bu yollan mevduat artacak, mevduat artınca para darlığı sona erecek.

Yazar Metin Toker'in çok güzel bir sözünü buraya yazacağım: "Allahım aklımızı sen koru! "Canımızdan sonra aklımız da tehlikeye girdi." Konuyu sürdüreceğiz.

GÜNÜN GÖZLEMİ

Umut yok mu?

Talip APAYDIN

ZAMAN zaman düşünmüşümdür, 1980 yılında şöyle bir Türkiye'yi kim isterdi, kim istemedi!

45 milyonluk, ulusal sınırları içinde herkes iş güç sahibi, tarımda teknikte üretim alabildiğine artmış, ağır sanayiini kurmuş, dışarıya içeriye tek kuruş borcu yok, geri kalmış ülkelere yardım ediyor, eğitimini en yüksek düzeyde gerçekleştirmiş, ülkenin en yetenekli çocukları sonuna kadar okuma olanaklarına kavuşmuş, herkes çalışıyor, herkes her tür güvenceye kavuşmuş, aç çıplak kimse yok, fiyatlar yıllar yılı aynı kalıyor değişmiyor, ama ulusal gelir arttıkça ücretler de artıyor, devlet hazinesi dolu, tüm yurt yüzeyi aynı oranda kalkınıyor, doğusu batısı aynı, köylerde kentlede çağdaş anlamda her türlü yaşama olanakları sağlanmış, evlerde yüzünden kan damlayan sağlıklı yurttaşlar yaşıyor, kimse kimseye özenmiyor, kimse kimseyi kıskanmıyor, dışarıdan hiçbir karışım söz konusu değil, olanak dışı, ulusal savunma en yüksek düzeyde, kendi olanaklarımızla kendi gücümüzle herşeyi çözümlemişiz geri kalmış ülkelerin başlıca dayanağı olmuşuz, sanatta bilimde uluslararası değerler yetiştirmişiz, onları baştacı etmişiz, Osmanlı artığı feodalitenin, burjuvazinin, bürokrasinin burnunu kırmışız, ulusal varlığı kamunun yararına sunmuşuz, tüm ulusu kapsıyan yaygın bir coşku içinde her yıl biraz daha kalkınıyoruz, her açıdan Dünyanın güçlü bir ülkesiyiz, gelmiş geçmiş Anadolu uygarlıklarının verilerine tam anlamı ile sahip çıkmışız, Akdeniz turizminin merkezi durumuna gelmişiz, maliyemiz, ekonomimiz günden güne yükselmekte, dışarıya teknoloji satıyoruz, sanayi ürünleri satıyoruz, tarım ürünleri satıyoruz, döviz bolluğu içindeyiz...

ATATÜRK 61 yıl önce Samsun'a çıkarken, halkı örgütleyip Kurtuluş Savaşı'na girişirken bunları düşlüyor muydu acaba? Yoksa bugünkü Türkiye'ye razı mıydı? Düşmanları yurttan kovalım, yeni bir devlet kuralım da sonra ne olursa olsun mu diyordu? Merak ediyorum, kim istedi kimler istemedi bugünkü Türkiye'yi? "Atatürk'çüyüz, onun izindeyiz" diye diye ülkeyi bugünlere getiren devlet adamları, politikacılar bu soruların cevabını vermeliler. Bugünkü Türkiye mi idi Kurtuluş Savaşı'nı yapanların, yeni devleti kuranların amacı?

Şunu demek istiyorum, kırk yıldır çok kötü yönetilmiştir Türkiye. En başta "bağımsızlık" amacı saptırılmıştır halka karşı büyük yalanların üstüne kurulmuştur genel politika. Ulusal gelir, bir azınlığın emrine verilmiş ve tüm halkı kapsıyacak güçlü bir Türkiye kurmak amacından vazgeçilmiştir.

1980 yılında yukarda portresini çizdiğimiz güçlü ve mutlu Türkiye'yi yaratmak hiç de olanak dışı değildi. Unutmayalım ki bugünkü ölçülerle ülkenin her yıl yarattığı 500 milyarlık değer, özel kasalara, ceplere, tapulara akmaktadır. Onun için yoksuldur halk, onun için işsizdir ve devlet onun için güçsüzdür, bugünkü çıkmaza girilmiştir, dünyaya borçlanılmıştır. Ne sanayi kurulabilmiş ne toprakları işlenebilmiş, ne üretim arttırılabilmiştir. İşler yabancının güdümünde, yabancının yararına göre yürütülmüştür. Ve sonuç ortadadır bugün. Kırk yıldır bir sürü nutuk, bir sürü vaad, sonunda yoksul, huzursuz, mutsuz bir ülke, sömürülmüş bir halk. İçtensiz politikacılar, güvenilmez, ardından gidilmez yöneticiler ve karmakarışık işler. Yolsuzluk, kaçakçılık, altından kalkılmaz, yetişilmez pahalılık. Hergün tırmanan terör, sokak kabadayıları, yakalanamayan katiller, vurup kırıp kaçmalar, arkasından usanç getiren içtensiz taziyet bildirileri, "devlet güçlüdür asacağız keseceğiz" lafları...

ÖF öf, gına geldi ve umut da bitti. Halk şaşkın, devlet var mı yok mu, kuşkuda. Üreticinin beş liraya sattığı acı soğan çarşıda 125 lira. Soran karışan yok. Nasıl bir yönetim bu, bilen yok.

Bir arkadaş "artık haber maber dinlemiyorum, gazete okumuyorum, kimseye inanmıyorum, kendi başımın çaresine bakıyorum" diyordu. Sanki dağbaşında kendi kendine yaşayan bir Robenson'du. Böyle mi olacaktı 1980 yılında Türkiye? Bu muydu ulus olarak bizim lâyık olduğumuz düzen?

Değildi elbet değildi. 60 yılda gerçekten kalkınmış güçlenmiş bir Türkiye yaratacak yerde, bir avuç haramzadeyi mala varlığa boğmak pahasına bu duruma düşürüldük.

Ama umut bitmez. Bu halk anlayacak elbet kendisine oynanan oyunu. Ezile üzüle, acı çeke çeke yolunu bulacak. Çünkü Dünyadan ayrı değiliz. Gelişen insanlığın bir parçasıyız. Hergün doğan güneş bizide aydınlatıyor. Bütün kötülükler geçecek, iyi ve güzel olan yaşayacak.

Petrol-İş Batman Şubesi:

"Batman Rafinerisi'ndeki patlama halkın yaşamına verilen önemin bir göstergesidir"

HABER MERKEZİ

Petrol-İş Sendikası Batman Şubesi Batman Petrol Rafinerisi'nin gaz tanklarında meydana gelen patlamaya ilişkin yaptığı açıklamada, "Batman Rafinerisi'ndeki patlama halkın sağlığına verilen önemin bir göstergesidir." dedi.

Açıklamada Batman Petrol Rafinerisinin 1974 yılında normal çalışma süresini doldurduğu belirtilerek, rafinerideki tesislerin günlük yamalamalarla, halkın sağlığı ve yaşamına zarar vermeden çalışabilmesinin imkasız olduğu bildirildi.

Dünya Bankası'nca 2 yıl önce gönderilen teknik bir heyet tarafından rafineriyi dolaşırken "Siz bu rafineriyi nasıl çalıştırıyorsunuz? Sizleri çalıştıranlar nasıl çalıştırıyor?" dendiği hatırlatılan açıklamada, daha sonra, "Bir kere daha uyarıyoruz. Rafinerinin insan hayatına zarar vermeden çalışması mümkin değildir. Çevre halkının can güvenliğinin sağlanması için yetkilileri göreve çağırıyoruz. Bu yapılmadığı takdirde olacaklardan onların sorumlu olduklarını bir kez daha hatırlatıyoruz" denildi.

İŞÇİLER, İŞE YENİ ALINAN FAŞİSTLER TARAFINDAN BASKI VE SALDIRILARA UĞRUYOR

Tariş'te çalışan işçilerin can güvenliği ortadan kaldırıldı

● Taper-İş Başkanı Görsev: "Bekçi adı altında işe yeni alınanlar arasında katil zanlıları da vardır. Hakan Çelebi'nin katil zanlısı olarak tutuklanan Halit Bodur ve Emin Eyyubi adlı faşistler, Tariş yönetimince işe alınmışlardır"

İZMİR (DEMOKRAT)

TARİŞ Genel Müdürlüğü'ne bağlı işyerlerinde çalışan devrimci, demokrat işçilerin can güvenliklerinin tehlikede olduğu bildirildi.

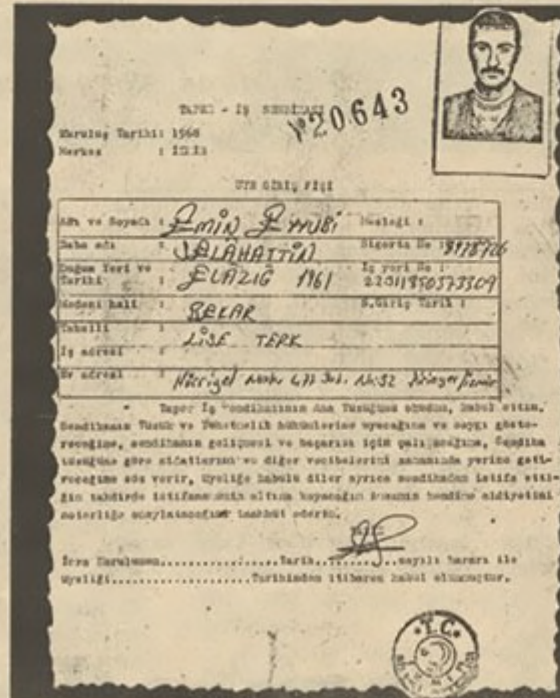
DİSK'e bağlı Taper-İş Sendikası tarafından yapılan açıklamada TARİŞ Genel Müdürlüğü'nce işe alınan yeni faşistler tarafından üyelerinin dövüldüğü, tehdit edildiği baskı ve saldırılara uğradığı ve can güvenliklerinin kalmadığı belirtildi.

Sendika Başkanı Yurtkan Görsev, açıklamasında üyelerine yönelik faşist saldırıların yoğunlaştığına dikkati çekerek, 10'dan fazla işçinin faşistler tarafından dövüldüğünü, sıkıyönetim ve emniyet yetkililerine yapılan başvurulara rağmen hiç bir önlemin alınmadığını söyledi. Üyelerini dövüp tehdit eden faşist militanların isimlerinin saptandığını, tehdit mektuplarının ve saldırıya uğrayan üyelerinin aldıkları raporların ellerinde olduğunu kaydeden Görsev, "Bekçi adı altında işe yeni alınanlar arasında katil zanlıları da vardır. Örneğin 25 Mayıs günü Basmane'de öldürülen Hakan Çelebi'nin katil zanlısı olarak tutuklananlar arasında bulunan Halit Bodur ve Emin Eyyubi adlı faşistler, TARİŞ yönetimince işe alınmışlardır" diyerek aynı kişilerin sahte evraklarla Taper-İş'i ele geçirmek için üye olduklarını öne sürdü.

Taper-İş'in DİSK'e bağlanmasından sonra TARİŞ yönetiminin baskılarının daha da arttığını açıklayan Yurtsev, "Toplu sözleşme hükümlerimiz ihlal edildi. Atadığımız işyeri temsilcilerimizin hizmet bağıtlarına son verilmek istendi ya da başka işyerlerine sürüldü" şeklinde konuştu.

DİSK 3. Bölge Temsilcisi Sefer Güvenç ise "TARİŞ'te hak hukuk askıya alındı. Burjuva anlamda hukuk kuralları bile ayaklar altında çiğneniyor. İş akitlerinin askıya alınması yasa dışı bir lokavt uygulamasıdır. Buna karşı gerekli girişimler sürdürülmektedir" şeklinde konuştu.

Taper-İş Sendikası yetkilileri kıyım baskı ve saldırılara karşı geri adım atılmayacağını, TARİŞ'in faşistleştirilmesine izin verilmeyeceğini belirttiler.

Hakan Çelebi adlı devrimcinin katil zanlısı olan faşistler Taper-İş'e üye olmak için sahte evraklarla başvuruda bulundular. Bundaki amacın da Taper-İş'i ele geçirmek olduğu bildirildi.

Sosyal-İş Genel Sekreteri: "Antbirlik'te yeni saldırılar planlanıyor"

● H.Bedri Doğanay, yasalara aykırı anti-demokratik uygulamalarla ilgili yaptığı açıklamada, gerici ve faşist destekli AP hükümetinin işbaşına gelmesiyle, işçilere saldırıların yoğunlaştığını belirtti.

ANKARA (DEMOKRAT)

Sosyal İş Genel Sekreteri H.Bedri Doğanay, Antbirlik'teki toplu sözleşme ve yasalara aykırı anti-demokratik uygulamalarla ilgili olarak yaptığı açıklamada, gerici ve faşist destekli AP azınlık hükümetinin iş başına geldiğinden bu yana işçilerin kazanılmış haklarına iş ve can güvenliklerine saldırıldığını belirterek, "Antbirlik'te geçtiğimiz aylarda işçilere yöneltilen saldırılar sendikamızın kararlı tutumuyla püskürtülmüştü, tüm bunlar kulaklarımızdan silinmedi."

Sosyal-İş Genel Sekreteri Bedri Doğanay Antbirlik işvereni olan Genel Müdür'ün Antalya'da yeni bir TARİŞ olayı yaratmanın hesapları içinde olduğunu kaydederek, şöyle devam etti: "Üyemiz işçilerin iş ve can güvenliklerine azgınca saldırılar sürüyor. İşyerine ve çevresine işçilikle uzaktan yakından ilgisi olmayan karanlık kişiler yerleştiriliyor. Bu kişiler devletin güvenlik kuvvetlerine yardımcı güçler olarak tanıtılıyor. Tüm bunlar Antalya Valisi'ne ve emniyet müdürlüğüne bildirilmesine karşın yetkililer ölü sessizliği içinde kayıtsız kalmaktadırlar."

ÇARŞAMBA HALKI ÖĞRETMENİNE SAHİP ÇIKTI

Veliler, Milli Eğitim Bakanı'na protesto telgrafları çekerek sürgünlerin durdurulmasını istedi.

● "Çocuklarımızı faşist ellere teslim etmeyeceğiz. Gerçekleri öğretme yerine bozkurt masalları anlatan sahte öğretmenlerin hiç birini istemiyoruz. Okulları faşistleştirme çabalarını boşa çıkaracağız"

MİLLİ EĞİTİM BAKANINA YÜZLERCE TELGRAF ÇEKİLDİ

Veliler sürgünleri protesto etti

● Adıyaman Kahta'da 19 öğretmen, Karadeniz Ereğlisi'nde bir İlk Öğretim Müfettişi sürülürken Tekirdağ Saray'da 8 öğretmen 6 aydır göreve döndürülmüyor.

HABER MERKEZİ

Samsun'un Çarşamba ilçesinde, Kız Meslek Lisesi, Lise ve Ortaokul ve Halk Eğitim Merkezi'ndeki görevli öğretmenlerin faşist terörün yaygın olduğu yerlere sürülmesi, ilçe halkı tarafından tepkiyle karşılandı.

Öğrenci velilerinden oluşan kadınlı erkekli bir komite, Samsun Valisi'ne giderek sürgün kararnamelerinin uygulamaya konulmamasını istediler. Öğrenciler ise, sürgünleri protesto ederek peşpeşe 3 gün derslere girmediler. Boykotlar nedeniyle 4 öğrenci tutuklandı.

Ayrıca, Çarşamba halkından binlerce kişinin katıldığı bir de imza kampanyası açıldı. Yüzlerce veli topluca postaneye giderek, Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy'a protesto telgrafları çekti ve sürgünlerin durdurulmasını istedi.

Bu arada Çarşamba halkı adına basın toplantısı yapan veli komitesi sürgün ve kıyımların amacının okulların faşistleştirilmesi olduğunu, buna bütün gün güçleriyle engel olmaya çalışacaklarını bildirdi.

12 öğretmenin sürülmesiyle ilgili görüşlerini açıklayan Çarşamba TÖB DER Şube Başkanı Bekir Akçay, "Şu ana kadar kararnamesi gelen 12 öğretmenin yanı sıra daha yüzlerce öğretmenin sürülmesi için işlemler yapıldığını biliyoruz. Sürülen öğretmenlerin halkımızın çocuklarını eğitmek ve ülke sorunlarına sahip çıkmalarını sağlamaktan başka bir suçu yoktur. Ancak halkımız öğretmenine sahip çıkmıştır" şeklinde konuştu.

Basın toplantısında söz alan bir veli ise, "Çocuklarımızı faşistlere teslim etmeyeceğiz. Gerçekleri öğretme yerine bozkurt masalları anlatan sahte öğretmenlerin hiç birini istemiyoruz" dedi.

Adıyaman-Kahta

Okulların tatil edilmesi sürecine girildiği bugünlerde, Adıyaman İl Merkezi ve Besni ilçesinde yerlerinden alınan 19 öğretmenin il dışında çeşitli yerlere sürüldüğü bildirildi.

Yetkililerden edinilen bilgiye göre, öğretmenlerden Mustafa Çivelek Amasya, Yaşar Dorutürk Kırşehir, Mehmet Taştan Muş, Hüseyin Çetin Niğde, Sıddık Söğüt ve Hasan Yorulmaz Çorum, Abdurrahman Arslan Maraş, Abdurrahman Çakır Kayseri, Ahmet Eğilmez Ankara, Hüseyin Kürkoğlu Mersin, Nazan Kurtoğlu Bingöl, Nilgün İsanç Artvin, Derviç Ülger Gaziantep, Mehmet Çil Kırşehir, Resul Akbay Konya, Mustafa Kanbal Ankara, Bedir Sabak Yozgat, Faruk Özben Hakkari, Abdurrahman Akbaba Urfa'ya sürgün edildi.

Bu arada, yeni sürgün listelerinin hazırlandığı ve önümüzdeki günlerde ilgililere tebliğ edileceği ileri sürüldü.

Karadeniz-Ereğli

İki yıldan bu yana Karadeniz Ereğlisi'nde ilköğretim müfettişi olarak görev yapan Abdullah Köksal görevinden alınarak, Bolu 50. Yıl Ortaokulu'na Eğitim Uzman Yardımcısı olarak atandı.

Abdullah Köksal'ın sürülmesi çevrede tepki yarattı. Diğer taraftan sürgün olayını protesto ve sürgünün geri alınması amacıyla ilçe halkı, öğretmenler ve demokratik kuruluşlarca ilgili yerlere telgraf çekildiği öğrenildi.

Öte yandan Zonguldak Milli Eğitim Müdürü Polat Aygün'ün ilerici ve demokrat öğretmenlerin kıyıma uğratılması için hazırlıklar yaptığı öne sürüldü.

Tekirdağ-Saray

24 Aralık Kahramanmaraş katliamını protesto eylemine katıldıkları gerekçesiyle açığa alınan 8 öğretmenin yasal süre geçtiği halde görevlerine hala iade edilmedikleri bildirildi. Bu arada 3 Ekim 1979 günü yapılan yas eylemine katılan 17 öğretmen de dahil olmak üzere Saray ilçesinde haklarında soruşturma açılan tüm öğretmenlerin mahkemeye sevkedildikleri öğrenildi.

Açıkta bekletilen öğretmenlerin adları şöyle:

Nazmi Çoban (TÖB DER Şube Başkanı) Sabriye Çoban, Şahin Yıldız, Nazif Gürol, Tamer Timuçin (TÖB DER Şube Saymanı) Yakup Yaman, Davut Aslantürk ve Ali Özer.

Nazilli'de bir devrimciye işkence yapıldı

"Silah göstermediğimi ve suçsuz olduğumu söylediğimde falakaya yatırıldım. Falakadan sonra çıplak ayakla koşturdular. Tekme tokatla dövmeye devam ettiler"

Sayı: 193

RAPOR

Nazilli C.Savcılığının 22.5.1980 tarihli yazılarıyla muayenesi istenilen Zeki Güraslan'ın yapılan muayenesinde:

Sağ ayak tabanın, alıç 0,5 Cm yukarısında ayak tabanına paralel ekimoz (10 Cm) tesbit edildi. Şahsın başka bir gücüne herhangi bir bulgu görülmedi. 10 gün iş ve gücüne manidir. 22.5.1980

Dr.Ali Güney
Nazilli Hükümet Tabibi

Nazilli Emniyet Amirliği'nde işkenceye tabi tutulan Zeki Güraslan'a Hükümet Tabipliği'nce 10 günlük rapor verildi.

NAZİLLİ (DEMOKRAT)

Nazilli Emniyet Amirliği'nde faşistlere silah gösterdiği gerekçesiyle, gözaltına alınan Zeki Güraslan'a işkence edildiği ve Nazilli Hükümet Tabipliği'nce kendisine 10 gün rapor verildiği bildirildi.

Zeki Güraslan, gördüğünü söylediği işkenceyi şöyle anlattı:

"20.5.1980 günü Halkevinin düzenlemiş olduğu gecenin hazırlıklarını yapmak için Belediye Düğün Salonu'na gitmiştik. Biz salonda gerekli hazırlıkları yaparken, dışarıda toplanan 20-30 kadar faşist gelenlere sataşmakta ve küfretmekteydiler. Çeşitli defalar polise ikaz ettiğimiz, engel olunmasını istediğimiz halde polis gerekli müdahaleyi yapmadı. Bundan daha da cüretlenen faşistler halka taş atmaya başladılar. Polisler iki arkadaşımızı karakola götürdü.

Geceyi sabote etmek isteyen faşistlerle polisler tam bir işbirliği içindeydiler. Daha sonra faşistlerle birlikte polisler salona gelerek beni 'tabanca gösterdi' diye polise gösterdiler. Polis beni karakola götürdü. O sırada götürülmememi isteyen arkadaşı da aldılar.

"Karakolda silahı kimden aldığımı ve kime verdiğimi sordular. Silah göstermediğimi ve suçsuz olduğumu söylediğimde falakaya yatırıldım. Tam 15 dakika süreyle dövdüler. Falakadan sonra çıplak ayakla koşturdular.

Tekme tokatla dövmeye devam ettiler. 'Ercan'la Tahsin'i de (ikisi de devrimciydi faşistlerce öldürüldü) bu ibneler öldürmüştür' diyerek omuzlarımdan tutup beni duvara vurmaya başladılar. Silah çektiğimi zorla kabul ettirdiler. Mahkemede serbest bırakıldım."

İZMİR'DE CEZAEVLERİNDE BULUNAN ÖĞRENCİLERİN SINAVLARA GİRMELERİ ENGELLENİYOR

İZMİR (DEMOKRAT)

Sınav döneminin yaklaşması üzerine cezaevlerinde bulunan ve henüz cezaları kesinleşmemiş olan Ege Üniversitesi öğrencilerinin sınava girmelerinin engellenmemesi gerektiği, cezaevi yönetimi ve rektörlüğün olumsuz tutumlarını terketmeleri istendi.

Önceki sınav dönemlerinde Rektörlük ve cezaevleri yöneticilerine yapılan bütün başvurularının olumsuzlukla sonuçlandığını ve sınav haklarını kullanamadıklarını belirten öğrenciler, "Günümüzde cezaevine girmek hemen hemen her devrimcinin, her yurtseverin başına gelebilecek bir olaydır. Sırf düşüncelerinden dolayı binlerce suçsuz insanı hapse atanlar, elbette üniversitelerin özerkliğini hasıraltı edeceklerdir. Tüm yurdu cezaevine döndürmekten çekinmeyeceklerdir" dediler.

Gözaltındaki öğrencilerin de sınavlarına girebilmelerinin en doğal hakları olduğu ve bu haklarının gaspedilmeye çalışıldığını söyleyen öğrenciler, konuşmalarını şöyle sürdürdüler:

"Ege Üniversitesi'nde de durum aynıdır. Rektörlük gerekli güvenlik önlemi alındığı takdirde tutukluların sınavlara getirilmesine izin verirken, cezaevi yönetimi önlem alamayacaklarını ve bu nedenle de bir sınav görevlisinin görevlendirilmesiyle sınavların cezaevinde yapılabileceğini söylüyor. Rektörlük de aldığı bir kararla cezaevlerine sınav görevlisi gönderip göndermemekte fakülteleri serbest bırakıyor. Karar bir zorunluluk taşımadığı için bizlerin aleyhine sonuçlandı. Hiç birimiz sınavlarımıza giremedik."

AÜ SAĞLIK BİLİMLERİ KOLEJİ'NDE 27 ÖĞRENCİ NE DERSLERE SOKULUYOR, NE DE YURTLARA ALINIYOR

ANKARA (DEMOKRAT)

Olaylara karıştıkları gerekçesiyle bir süre önce gözaltına alınan ancak daha sonra 2. nolu Sıkıyönetim Mahkemesince suçsuz bulunarak tahliye edilen 27 Sağlık Koleji öğrencisinin okula sokulmadığı gibi yurtlara da alınmadığı öğrenildi.

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Sağlık Bilimleri Koleji öğrencileri 30 Nisan günü olaylara karıştıkları iddiasıyla gözaltına alındıklarını, ancak 17 Mayıs günü 2.nolu Sıkıyönetim Mahkemesi'nde suçsuz bulunarak tahliye edildikleri halde okul idaresinin kendilerini okula sokmadığını ve yurttada kalamadıklarını söylediler. 17 Mayıs gününden bu yana okula alınmayan öğrenciler bir ay devamsızlık yapmak zorunda bırakıldıklarını bu nedenle de sınıfta kalabileceklerini belirterek, "Eğer 90 günlük bir süre dolarsa bu kezde Danıştay'a başvuru hakkımız ortadan kalkacak" şeklinde konuştular.

Aybastı'da halkla çatışan faşistlerden 3'ü yakalandı

HABER MERKEZİ

Aybastı'da aralarında cezaevi kaçağı faşist Nevzat Karayün'ün de bulunduğu bir grup faşist halka saldırınca yaklaşık 3 saat süren bir çatışma çıktı. Saldırganlardan üçü yakalandı. İstanbul'un Kasımpaşa semtinde ise bir devrimcinin faşistlerce öldürülmesinden sonra aynı semtte sağ görüşlü bir kişi öldürüldü, iki kişi de yaralandı.

Manisa'nın Gördes İlçesinde faşistler liseye saldırdılar. Eskişehir'de iki faşist, Bingöl'de de sol görüşlü 16 kişi gözaltına alındı.

Niğde'de kurşunlanan kahvede ve Giresun Eynesil'de iki kişi öldürüldü.

Demokrat Haber Merkezine ulaşan bilgilere göre olaylar şöyle gelişti:

AYBASTI'DA HALK FAŞİSTLERLE ÇATIŞTI

Aybastı'nın Sefalık köyünde Cezaevi kaçağı faşist Nevzat Karayün'ün de içinde bulunduğu ileri sürülen faşistlerle halk arasında yaklaşık 3 saat süren bir çatışma çıktığı öğrenildi. Faşistlerin halk tarafından çevrildiği bir anda olay yerine gelen güvenlik kuvvetlerinin 3 faşisti yakaladığı bildirildi. Yakalanan faşistler Recep Ali Yıldız, Mustafa Günyeli ve Cahit Pektaşı adlı kişiler olduğu ve yanlarında ikisi MKE yapısı üç tane sten bulunduğu bildirildi. MKE yapısı silahların nasıl temin edildiği halk arasında merak konusu olduğu öğrenildi. Öte yandan Sarıköyde ise faşistlerin halka ateş açtığı ve her iki olayda da ölen ve yaralanan olmadığı bildirildi.

İSTANBUL'DA ÖNCE BİR DEVRİMCİ, SONRA SAĞ GÖRÜŞLÜ BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Kasımpaşa semtinde Hamit Ulutaş adlı sol görüşlü bir genç kimlikleri belirlenemeyen faşistlerce vurularak öldürüldü.

● Olaydan bir kaç saat sonra Kasımpaşa semtinde dolaşmakta olan sağ görüşlü üç kişinin üzerine yaylım ateşi açıldı. Üç kişiden Ümit Haspolat öldü. Ağır yaralanan Nevzat Özdener ile Orhan Özer ise hastaneye kaldırıldılar.

● Kumkapı semtinde iki grup arasında çıkan çatışma sırasında yoldan geçmekte olan İlhan Tekinkaya adlı bir kadın hafif şekilde yaralandı. Çatışmaya giren grupların olaydan sonra kaçtıkları açıklandı.

● Örnektepe Mahallesinde oturan beş yurttaşın aileleri, yakınlarının gerekçe gösterilmeden evlerinden polislerce alındıklarını belirterek, bütün araştırmalarına karşın nerede olduklarını da öğrenemediklerini söylediler.

● Bir plastik fabrikası sahibinin Tarabya'daki evine patlayıcı madde atıldı. Evde bulunan Harbiye Çiçek adlı kadın bombanın patlaması sonucu öldü. Hatice Çiçek'in fabrikatör Adil Çiçek'in kardeşi olduğu ve olayla ilgili soruşturmaya başlandığı bildirildi.

● Mecidiyeköy'de önceki gün yaralanan jandarma eri Mustafa Kızıltan tedavi edilmekte olduğu hastanede kurtarılamayarak öldü.

TUZLA'DA BAKKAL İSMAİL YAVUZ İÇİN CENAZE TÖRENİ YAPILDI

Tuzla İçmeler'de geçtiğimiz hafta faşistler tarafından katledilen devrimci bakkal İsmail Yavuz'un cenazesi yaklaşık 1500 kişilik bir topluluk tarafından kaldırıldı. Tören sırasında topluluk "Kahrolsun faşist diktatörlük" "Faşizme ölüm halka hürriyet" sloganlarını söyledi. Sıkı güvenlik önlemleri altında yapılan cenaze töreninden sonra 21 kişinin gözaltına alındığı bildirildi.

ÇORUM'LU BİR DİN ADAMI: "ALEVİ-SÜNNİ ÇATIŞMASI YARATILMAK İSTENDİ"

Çorum'da Vali tarafından düzenlenen bir toplantıda söz alan din adamı Mürsel Şahinbaş, öldürülen sağ görüşlü iki kişiye işkence yapıldığı şeklinde yalanlar yayılarak halk arasında alevi sünni çatışmasının yaratılmak istendiğini söyledi. Şahinbaş konuşmasında bu iki kişiyle ilgili dini işlemleri kendisinin yaptığını, böyle bir iddianın kesinlikle doru olmadığını belirterek, bundan sonraki çalışmalarında camilerde bu kışkırtmaları halka açıklayacağını ifade etti

Çorum Özel İdare Binası'nda Vali Vekili Yüksel Çavuşoğlu başkanlığında yapılan toplantıya, siyasi partilerin temsilcileri, 2 AP milletvekili ve din adamları katıldı. Toplantıda söz alan bazı parti temsilcileri olayları yaratanların sağcı militanlar olduklarını söylediler. AP milletvekilleri ve parti temsilcileri ise, Çorum'daki emniyet görevlilerinin tamamının değiştirilmesi, aksi halde olayların sona ermesinin beklenemeyeceğini polislerin taraflı davrandıklarını söylediler.

Vali Vekili kendisine parti temsilcileri ve din adamları tarafından yöneltilen şikayet ve istemleri not aldığını ve bunlarla ilgileneceğini söyledi.

İZMİR BERGAMA'DA BİR BEKÇİ BİR BEKÇİYİ ÖLDÜRDÜ

Bergama Emniyet Amirliği'nde görevli iki gece bekçisi arasında nedeni belli olmayan bir tartışma çıktı. Daha sonra tartışma kavgaya dönüştü. Bekçi Cumali Çaydan silahı ile meslektaşı Halit Karayağcı'ya ateş açtı. Karayağcı aldığı kurşun yaralarıyla olay yerinde öldü. Yetkililer bir bekçinin ölümü ile sonuçlanan olayın siyasi yanının olup olmadığının araştırıldığını söylediler.

● Bornova Abdi İpekçi Caddesi üzerindeki bir kahveye giren 6 kişi, içerdeki kişileri silahla tehdit ederek adının Yüksel olduğu bildirilen bir kişiyi kaçırdılar. Olayın siyasi yönünün araştırıldığı bildirildi

● Ödemiş Meslek Lisesi öğretmenlerinden Kudret Şenduran, iki kişi tarafından sopa ile dövülerek ağır yaralandı. Yanında bulunan Talat Doğan ise hafif yaralandı. Yetkililer olayla ilgili olarak Behçet Gültepe ve Meslek lisesi öğrencilerinden Gürkan Develi'nin arandığını belirttiler

● Hakkında bir süre önce "Teslim ol" çağrısı çıkarılan Muharrem Kurt, İzmir Karşıyaka Gümüşpala semtinde yakalandı. Muharrem Kurt hakkında üç ayrı suçtan gıyabi tevkif kararı bulunduğu belirtildi.

KARS'TA BİR ASSUBAY ÖLDÜRÜLDÜ

Faik Bey Caddesinde yolda yürümekte olan bir astsubaya ateş açıldı. Adının Ahmet Ağan olduğu bildirilen assubay hastaneye kaldırılırken yolda öldü. Ağan'ın Kars'ta bir otelde kaldığı ve ateş eden kişilerin kimliklerinin belirlenmeye çalışıldığı ve olayla ilgili soruşturmaya başlandığı bildirildi.

ANKARA'DA HAKAN ŞENYUVA İÇİN PANKARTLAR ASILDI

● Geçen yıl faşistler tarafından öldürülen Ankara Üniversitesi SBF Öğrenciler Derneği Başkanı Hakan Şenyuva için Ankara'nın çeşitli semtlerine pankartlar asıldığı öğrenildi. Hukuk Fakültesi önüne ve İçcebeci Camii yanına dün akşam saatlerinde, üzerlerinde Hakan Şenyuva ile ilgili sözler bulunan pankartlar asıldığı bildirildi

● Çubuk Çayında kimliği belirlenemeyen bir erkek cesedi bulundu. Yetkililer kimliği belirlenemeyen kişinin 3 gün önce boğularak öldüğünü söylediler.

ESKİŞEHİR'DE İKİ FAŞİST GÖZALTINA ALINDI

Köprübaşı semtinde Diyarbakır'dan gelen sol görüşlü yurttaşların üzerine ateş açan faşistlerden ikisi gözaltına alındı. Emniyet Müdürlüğü yetkilileri yakalananlardan Mustafa Kemal Sır'ın iki yıldan beri başka bir suçtan arandığını, öteki faşistin ise askerden izinli olarak Eskişehir'e dönen İrfan Oktar olduğunu açıkladılar. Faşistlerin üzerlerinden iki adet de tabanca çıktı.

ELAZIĞ'DA BİR KADIN AĞIR YARALANDI

Elazığ Irmak caddesi üzerinde bulunan Müjde apartmanında oturan Melahat Aslangil adlı bir kadın kapısının önüne konulan bombanın patlaması sonucu ağır şekilde yaralandı.

BİNGÖL'DE 16 KİŞİNİN GÖZALTINA ALINDIĞI AÇIKLANDI

Elazığ, Malatya, Bingöl Sıkıyönetim Komutanlığından bir açıklama yapılarak, "Apo'cu oldukları öne sürülen 16 kişinin gözaltına alındığı açıklandı. Öte yandan yine çeşitli olaylar nedeniyle gözaltına alınan 132 kişiden 4'ü sağ görüşlü 27 kişinin de tutuklandığı açıklandı.

NİĞDE AKSARAY'DA TARANAN KAHVEDE BİR KİŞİ ÖLDÜ

Niğde'nin Aksaray İlçesine bağlı Saratlı köyünde Rıza Duman'a ait kahvehaneye sabaha karşı kimlikleri saptanamayan kişilerce yaylım ateşi açıldı. Açılan ateş sonucu kahvede bulunanlardan Zeki Kaplan vurularak öldü.

GİRESUN'DA BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Giresun'un Eynesil İlçesinin Boztepe mahallesinde Hasan Aydın adlı bir kişi bir duruşma sırasında aleyhinde tanıklık yaptığı bir kişi tarafından vurularak öldürüldü.

FAŞİSTLER GÖRDES LİSESİNE SALDIRI DÜZENLEDİ

Manisa'ya bağlı Gördes ilçesinde liseye saldıran bir grup faşist, 3 devrimci öğrenciyi bıçakla yaraladı. Bu arada öğrencilerin saldırıya karşılık verdiği, biri ağır olmak üzere 3 faşistin de yaralandığı bildirildi.

Paris'te işçi Mehmet Yavuz'u öldüren faşist tutuklandı

Paris'in Montbéliard semtinde geçtiğimiz 5 Haziran günü Peugeot Fabrikası'ndaki işine gitmekte olan devrimci işçi Mehmet Yavuz'un öldürülmesi olayıyla ilgili olarak gözaltına alınan faşistlerden biri tutuklandı. Mehmet Yavuz'un bir grup faşistin saldırısına uğrayarak bıçaklanıp öldürülmesinden sonra Yusuf Tepeli, Hüseyin Çetin, Memdi Fidan ve Şaban Fidan adlı faşistler Paris polisince gözaltına alınmışlardı. Yakalanan faşistlerden üçü serbest bırakılırken Yusuf Tepeli tutuklandı.

Devrimci işçi Mehmet Yavuz'un Peugeot Fabrikası'nda örgütlü Türk Dostluk Derneği adlı derneğin Yönetim Kurulu üyesi ve Genel Sekreteri olduğu belirlendi. Daha önce faşistlerin yönetiminde bulunan derneğin yönetimini 6 ay önce yapılan seçimle ilerici ve devrimci işçiler almışlardı.

Öte yandan Fransız Le Monde gazetesine bir basın bülteni veren CGT (İşçi Sendikaları Konfederasyonu) Türk faşistlerinin İsviçre'de 31 Mayıs-1 Haziran tarihleri arasında bir toplantı düzenleyerek, Fransa'da bulunan tüm Türkiyeli ilerici ve devrimci önderleri öldürme kararı aldıklarını öne sürdü. Türk faşistlerinin Fransa'da Ülkücü Türk İşçileri Derneği adında bir örgütleri bulunuyor.

Nazilli Lisesinde 36 öğrenci okuldan atıldı

NAZİLLİ(DEMOKRAT)

Nazilli Ticaret Lisesinde MHP Genel Başkan Yardımcısı Gün Sazak'ın öldürülmesinden sonra, 36 öğrencinin tasdikname ile uzaklaştırıldığı, 57 öğrencinin de disiplin cezasıyla cezalandırıldığı bildirildi.

Sazak'ın öldürülmesinden sonra Halil Akçakaya adlı Nazilli Lisesi Müdürü'nün öğrenci olmayan faşistleri okula getirdiği, onlarla birlikte "Sazak ölmez, kana kan intikam, Sazak intikamın alınacak" şeklinde slogan söylediği öne sürüldü. Aynı olay sırasında devrimci öğretmen ve öğrencilerin saldırıya uğradığı ve dövüldüğü bildirildi.

Ticaret Lisesinde de sürülen ve kıyıma uğrayan öğretmenlerini geri isteyen öğrencilerden 36'sı tasdiknameyle okuldan uzaklaştırıldı. Bunlardan bir kısmının öğrenim haklarının tamamen ellerinden alındığı öğrenilmesini istediler.

Öğrenciler toplu halde PTT'ye giderek Cumhurbaşkanlığı'na Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı'na Başbakanlığa CHP Genel Başkanı Ecevit'e MSP Genel Başkanı Erbakan'a, Genelkurmay Başkanlığı'na birer telgraf çekerek okullarındaki uygulamalara son verilmesini istediler.

POLİTİKA CİDDİ BİR İŞTİR

Almanya'da parti başkanlığının yolu Türkiye'den geçer

Ecevit hükümeti zamanında bize 960 milyon dolar kredi bulan "Kiep" Alman Hristiyan Demokrat Parti başkanlığına tek adaymış.

Evet evet, anlaşıldı, neden Mathofer'in kapı kapı dolaşarak "Türkiye'ye üç beş kuruş cep harçlığı verin" demesinin sebebi, meğerse adamın amacı başkaymış. Eeee adam bizim kara kaşımıza kara gözümüze hayranlığından dolaşacak değil ya. Ülkesinde parti başkanı olmanın yolunun Türkiye'den geçtiğini biliyormuş demek ki. Vay hain vay, kendi çıkarlarına bizimgibi masum ülkenin gariban bir hükümetini alet edersin ha.. hain Mathofer, kalpsiz adam, sen ne anlarsın dolar aşkından, seninle dünyalarımız bile ayrı.

Ama bizi yine teselli edecek bir şey var. Bütün emperyalist ülkelerin siyaset adamları, belki parti başkanı olurum umuduyla bizim için para toplamaya çıkar. Ondan sonra dövizler akmaya başlar... hoooop çuval getirin.... dövizler yere dökülüyor.....

Biraz zor kabul edilirsiniz

Gün Sazak'ın öldürülmesinden sonra, MHP grup üyeleri sine-i millete dönme önerisinde bulunmuş ve Genel Yönetim Kurulu bu yolda karar alıncaya kadar Meclis toplantılarına katılmayacaklarını bildirmişlerdi.

Sine-i millete dönme konusunda alınacak karar kendilerini ilgilendirir de, sine-i milletin, onların kabul edip etmeyeceği biraz kuşkulu bizce.

Normal bir görüşme

Almanya'daki Türkiyeli çocukların sorunlarını görüşme ve bir çözüme ulaştırmak için 4 Haziran günü Almanya Federal Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanı Dr. Schmude hazretleri ülkemize teşrif buyurdular...

Program gereğince görüşmelerini sürdüren sayın konuk Bakan ve yanındakiler 6 Haziran'da saat 17.15—17.45 arası Sayın Milli Eğitim Bakanımızla birlikte basın toplantısı yaptıktan sonra programda yer alan 18.00-19.00 arasında Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen ile yapılacak görüşme için Milli Eğitim Bakanlığından ayrılırlar.

Dışişleri Bakanlığındaki karşılamayı izleyebilmek için gazeteciler ondan önce Bakanlığa varırlar..

Kapıdaki görevli ne aradıklarını sorar onlar da Dışişleri Bakanımızla konuk Bakan Dr. Schmude'nin görüşmesini izlemek üzere geldiklerini bildirirler.

Kapıdaki görevli Bakanın Cumhurbaşkanı seçiminde olduğunu ve böyle bir görüşmeden haberi bulunmadığını söyler...

Bu arada konuk Bakan ve yanındaki heyet Dışişleri Bakanlığı önüne gelmişlerdir bile. Danışmadaki görevli onları kapıda karşılar ve ne aradıklarını sorar. Konuk Bakan ve yanındakiler ne diyeceklerini ve ne yapacaklarını bilemez, şaşkın şaşkın etrafına bakınırlar. Araya gazeteciler girer, heyet Bakanlığa girebilir ve Sayın Dışişleri Bakanımızın Millet Meclisinden dönmesini beklemeye başlarlar.

Bu bekleyiş önemli konuklarımızı kızdırır ama üzülmeye ne gerek? Uluslararası düzeyde "kazanmak" gibi bir iddiası olmayanların doğal davranışıdır bu.. Öyle değil mi yoksa?

Vali bono işiyle uğraşıyor

Faşistlerin Çorum'da iç savaşı daha ileri boyutlara sıçratması karşısında devlette boş duracak değilya.

İnsanlar barikatların arkasında, tam siper durumda faşist saldırıya karşı canını namusunu insanlık onurunu savunur ve korurken devletin Çorum'daki temsilcisi Vali bey de başka şeyleri korumaya sıvanmış.. Çorum'daki iş adamlarının 29 Mayıs'tan itibaren vadesi dolan bonolarını protesto olmaması için bankalara ve noterlere emir vermiş..

Malum a kıymetli iş adamları kıymetli canlarından olmamak için sokağa çıkamıyorlar Çorum'da ve kıymetli paralarından olmamaları için de devletin bonoları protesto olmasını önlemesi gerekirdi...

Sayın Demirel'in bu politikayı yurt sathına yaygınlaştırması hür teşebbüsümüzün menfaati içindir.. Tüm valilere derhal emir verile...

ÇİVİLEME

Hans amcanın beslemelikleri

İSO Meclis Başkanı İbrahim Bodur "Bavyera Ekonomi Bakanına 'Bakanımız' demek daha gerçekçi olur" demiş.

Amma yaptınız Sayın Bodur. Alman Ekonomi Bakanı nereden Bakanımız oluyormuş.

Yardım eden her ülkeyi bize bakıyor diye bakanımız ilân edersek onlarda bizebeslemelik gözüyle bakmazlarmı?

BULMACA

SOLDAN SAĞA:

1 - Uzun vadeliye çevrilen borçlanma, 2 - Ağı, zehir - Kemiklerin iç boşluklarını dolduran yağlı madde, 3 - Eğlendirici oyunlardan her biri - Bir nota, 4 - TERSİ: Elverişsiz - TERSİ: Havası boşalan bir nesnenin çıkardığı sesi anlatan bir sözcük, 5 - Bir şeyin toparlak ucu - Şöhret - Uzaklık anlatan bir söz, 6 - Mikroskopta kullanılan, dar ve uzun cam parçası - Gerçekleşmiş bir kâr payından ya da bir borçtan bir bölüğünün önceden ödenmesi, 7 - Ekin demetlerini yükseğe atmaya yarar yaba - Samaryum elementinin simgesi, 8 - Bir şeyi kötü, iğrenç ya da aşağılık bularak ondan uzak durma duygusuna kapılma, 9 - Değer, paha - Arka anlamında bir sözcük,

YUKARDAN AŞAĞIYA:

1 - Ana akçenin ödeme tarihi belli olmayan ve yalnız üremi ödenen devlet tahvili, 2 - Çökme, aşağı inme - Eski bir Fransız deniz hapishanesi, 3 - Kuzu sesi - Akdeniz dolaylarında yaygın ağaç ve çalılardan oluşan bitki örtüsü, 4 - Toplum tüzüğü - TERSİ: Birinin buyruğu altında olan kimse, 5 - Para, akçe, 6 - TERSİ: Eden, yapan - Kimi bitlikerde sapı saran yaprak dibi, 7 - Vilayet - Otomobil sözcüğünün kısaltılmışı - "ile, birlikte" anlamında sözcüklerin önüne gelen bir ek, 8 - Hastalara ayakta parasız bakılan ve ilaç verilen yer, 9 - İlavesi anlamında bir sözcük - Yerli malımızın simgesi.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2			■		■				
3							■		
4					■				■
5			■			■			■
6				■					
7		■					■		
8									■
9	■					■			

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA:

1 - Damgalama, 2 - Ortam, 3 - Var - Aya, 4 - Risk - Al, 5 - İt - Mikado, 6 - Tiv, 7 - Dekadans, 8 - Deplasman, 9 - Rh - İta - Mo,

YUKARDAN AŞAĞIYA:

1 - Devrim - Dr, 2 - Ait - Deh, 3 - Mors - Kep, 4 - Gr - Km - kli, 5 - Ati - İtaat, 6 - La - akidsa 7 - Amalayam, 8 - Nam, 9 - Adaco - Sno.

İLYA EHRENBURG FAŞİST PORTRELER

Çeviren: Seçkin CILIZOĞLU

Vatan haini Laval'ın Şürekası da kendine benziyordu

Laval'ın kabinesi Fransa'ya ihanet eden Beşinci Kol'un kurmaylarıydı

● LAVAL'IN KABİNESİ'NDE SERMAYE PİYASASI, İKİ BÜYÜK BANKER TARAFINDAN TEMSİL EDİLİYORDU. LAVAL'IN ESKİ DOSTU VE ALMANYA İLE İŞ YAPAN BANKER LEROY-LADURY TARIM BAKANLIĞINA GETİRİLDİ. BORSACI VE WORMS BANKASI MÜDÜRLERİNDEN BİRİ OLAN JACqUES BARNAUD'DA 'FRANSIZ-ALMAN İLİŞKİLERİ GENEL TEMSİLCİLİĞİ"NE ATANDI.

—16—

Laval, yanına çok değerli çalışma arkadaşlarını topladı. Bunlar kamuoyu tarafından pek tanınıyor. Çoğu ikinci planda kalmayı yeğleyen iş adamları. Ne var ki, bunların alçakgönüllü memurlar ya da siyasal piyonlar olduğu sanılmasın. Bunlar, Fransa'ya ihanet eden Beşinci Kolun kurmayları.

Laval'in kabinesinde sermaye piyasası, iki büyük banker tarafından temsil ediliyor. Laval-in eski dostu ve Almanya ile iş yapan banker Leroy-Lodury Tarım Bakanlığı'na getirildi. Borsacı ve Worms Bankası müdürlerinden biri olan Jacques Barnaud da "Fransız-Alman İlişkileri Genel Temsilciliği"ne atandı - Laval onun parmağını da bala bulamaya yardımcı oldu. Doriot'yu, dönek Paul Marion temsil ediyor. Bu adamın Fransa'da girip çıkmadığı parti kalmadı. Bir zamanlar Sol gazeteleri satan genç kızları dövdürmek için sokaktan serseri toplardı. Bu nedenle, Laval'in onu Basın Yayın Bakanlığı'nın başına getirmiş olması hiç de şaşırtıcı karşılanmamalı. Yaşlılıktan eli ayağı tutmayan Akademisyen Abel Bonnard Eğitim Bakanı oldu. Bonnard'a, Akademinin Ölümsüzleri arasında sayılmasının nedeni sorulduğunda, utana sıkıla "Gençlik konularında uzmanım, bir kez de Hitler tarafından kabul edildim" dedi Bonnard, Ruslara karşı savaşacak "Lejyon" için kiralık askerlerin toplanmasında Doriot'ya yardımcı oldu. Siperlerdeki yaşantıyı ballandıra ballandıra anlattı. Bu "gençlik konuları uzmanı", kendi askerlik çağının günlerini çoktan unutmuş olmalı. Savaş Bakanı General Bridoux, bugüne kadar askerlik alanında hiçbir yetenek göstermiş değil. Almanlara teslim oldu ve Almanlar onun işlerine yarayacak bir hafiye olacağını kestirip serbest bıraktılar.

Hitler, Bridoux ile özel olarak görüştü. Bunun üzerine savaşta yenik düşen bu general Führer'e ve peygamberi Laval'e can-ü gönülden hizmet etmeye başladı. Devlet Bakanlığı'na getirilen kişi ise, vatan haini olduğu öteden beri bilinen ve kanıtlanmış olan Fernand de Brinon. Brinon daha 1930'larda Ribbentrop'la dostane ilişkiler içindeydi. Hitler iktidarı ele geçirince, de Brinon hemen Berlin'e koştu. Hitler de ona verdiği değeri şu sözleriyle ortaya koydu: "De Brinon, kabul ettiğim tek Fransız gazetecisidir. "De Brinon'un gazetecilikten başka herşeyi yaptığını eklememe gerek yok sanırım. De Brinon, Fransa'nın çökertilmesi için Alman casusu Abetz ile birlikte çalışmayabaşladı. Hatta bir gün Abetz'in karısı utanarak, "Tuhaf bir duruma düştüm kocam nerede bitiyor, de Brinon nerede başlıyor, bilemiyorum" demek zorunda kaldı.

Laval'in devlet Bakanlarından biri de, geçmişi karanlık, yeteneksiz yazar Baron Rene de Benoit-Mechain. De Benoit-Mechain bir zamanlar gazeteciliğe heveslendi ve Hearst Ajansına muhabir oldu. Ama gazetelere tek haber ulaştırmadan, sadece Hearst Ajansının elindeki çeşitli resimleri çalmakla uğraştı. Baron daha sonraları müziğe merak sardı. Fransız bestecilerinden çeşitli parçalar yürüttü ve bunu iş haline getirdi. En sonunda da edebiyata yönelerek, yayıncı Grasset'nin sekreteri oldu ve Grasset'yi dolandırmaya koyuldu. Laval'in böyle birine güven duyması son derece doğal. Bana sorarsanız, bunların içinde Laval'in en hoşuna gideni "Basın Yayın Bakanı" Paul Marion'un yaşam öyküsüdür. Paul Marion ölüm döşeğindeki babasının cebinden cüzdanını ve altın saatini yürüten adamdır -Auvergnat'nın eski at hırsızı da ancak bu tür adamdan hoşlanır.

Yeni kabine böylece kurulmuş oldu. Almanlar, kabinenin kendilerini ilgilendirmediğini, bunun Fransa'nın bir iç sorunu olduğunu söylüyorlar. Laval'i başa geçirdikten sonra, bunun Fransa'nın seçimi olduğunu belirtiyorlar. Eğer Fransa seçmek özgürlüğüne sahip olsaydı, General Von Stuelpnagle ile Pierre Laval'i aynı sokak fenerinden sallandırırdı. Oysa Fransa'nın elleri bağlı, ağzı mühürlü. Hitler, Laval'in gönlünü almasını da biliyor. Örneğin, olmayan Fransız ordusunun ve donanmasının başkumandanı Amiral Darlan'a Paris'te oturma hakkı tanındı. Hatta Almanlar, eskidan Cumhurbaşkanının oturduğu Elysee sarayını Darlan'a tahsis ettiler. Laval'in Vichy'de sıkılması ve şu anda Gestapo'nun elinde bulunan quai d'Orsay'dan bir oda koparabilmek için General von Stuelpnagel'in gönlünü yapması da olasılı karşılanmalı. Almanlar, bu yaptıklarına karşılık ne isteyecekler? Bazı yabancı gazeteler, Laval'in hükümetinden bağımsız bir ülkenin hükümetiymiş gibi söz ediyorlar.

Petain hükümetin başındayken, bu gazeteler, Petain'in bir Laval olmadığını yazıyorlardı. Şimdi de Laval'in bir von Stuelpnagel olmadığını yazıyorlar. Anlaşılıyor ki, bu gazeteler Bayan Abetz'in aklını karıştıran ufak nüansları bile ayırdedebiliyor. Laval, Almanya'nın her istediğini yapacaktır. Hitler gerekli gördüğü anda, Laval Fransız donanmasını Almanlara verecektir. Hatta belki de bu davranışının, de Gaulle'e karşı mücadelenin bir parçası olduğunu ileri sürecektir.

Laval, Fransa'da terörü on katına çıkarttı. Bugün (1942 Nisan) artık işgal altındaki bölgelerle, işgal edilmemiş bölgeler arasında bir ayrım kalmadı. Almanların Paris'te Laval sansüründen geçen gazetelerin yayınına izin vermeleri hiç de şaşırtıcı değil.

Sansürün birleştirilmesi, polisin birleştirilmesi ve idamların birleştirilmesi - Laval'in programı işte bu. Almanlar Laval'i sıkıştırıp duruyorlar: Fransa günden güne huzursuzlaşıyor. Feld-mareşal von Rundstedt Paris'e gitti. Bartlett, Laval'in atanması için von Rundstedt'in ağırlık koyduğunu yazıyor. Alman Fehd-mareşalini ilgilendiren Fransa'daki siyasal kombinezonlar değil kuşkusuz, o sadece Alman geri hatlarının güvenliğini düşünüyor. Savaştan önce Londra'daki ilan tahtaları, turistleri "yazı Fransa'nın güneyinde geçirmeye " çağıran pankartlarla dolardı. Bu sözler, her İngiliz'in yüreğini buran anılar uyandırmıyor mu? Laval konuşmalarından birinde şöyle dedi: "Kocamış dünyaya bahar geldi, ülkemizin tarihine de bahar gelmeyecek mi?" Bir hırsız için, bunlar boş sözler Ama Fransa için yeni bir baharın güneşi ne zaman doğacak diye beklemeyen tek bir Fransız bile yok.

BİTTİ

"Bayan yanı"

Murat BELGE

Yeni oluşan kültürümüzün ilginç kavramlarından biri "bayan yanı". Gitgide gelişen şehirlerarası otobüs taşımacılığımızın teknik terminolojisine özgü bir kavram. Örneğin, "Şu sekiz numarayı versene," diyorsunuz, "Orası bayan yanı" diyorlar. Bir "mahremiyet" anlatıyor yani. Mahremiyet eskiden "harem"de olurdu. Şimdiyse kadınları haremde filan zaptetmek mümkün değil. Onun için mahremiyet de "seyyar" bir nitelik aldı, bayanın yanında, onunla birlikte geziyor. Bayan otobüse binince mahremiyeti de yanındaki koltuğa yerleşiyor. Eskiden somut bir gerçeklik olan *ayrı mekanının* ayırıcı duvarının manevi bir kalıntısı sanki. Kimi kamusal yerlerde "aile salonu" gibi gene fiilen ayrı bir mekan bulsa da bu "mahremiyet", fiziksel duvar olmayan yerde görünmez bir duvar gibi işlev görüyor. Örneğin küfürlü laflar konuşulan bir yerde, "aile var" diye bir söz duyuldu mu, küfürler bu elle tutulmaz kutsallıktan kaçmak zorunda kalıyor, besmeleyi duyan cinlerin kaçması gibi.

Bizim doğu kültüründe kadınla erkek gerçekten fiziksel mekan içinde birbirinden ayrıldığı, *gözle temas* bile nice elektriklenmelerle dolu bir yarı-yasak olduğu için, kadının fiziksel "yanına" manevi bir duvar örülmesi mantığa uygun. Bu bakımdan "bayan" kelimesinin kendisi de, otobüsteki konuma çok iyi yakışıyor. Bilindiği gibi öz Türkçeciliğin ve Batılılaşmanın bu "bay" ve "bayan"ı bir türlü doğallaşamamış kelimelerdir (ilk çıktığı zaman yazılmış kantolarda bile görürsünüz bu yabansılığı ve bir komedi ögesi oluşturduklarını). Şimdi, filanca otobüs şirketinde sözkonusu özelliğe sahip yere "kadın yanı" demek hiç yakışık almazdı. Erkeğin bilinçaltı, "kadın" kavramını öylesine kirletmiş ki, yüksek sesle "kadın" dediğinde sanki ona hakaret etmiş gibi hissediyor kendini. "Hanım yanı" da olmuyor, "hanımeli", "hanımgöbeği", gibi, biraz daha kuştüysel çağrışımları var – otobüs kültürüne gitmiyor. Ama "bayan yanı" deyince, bir yandan sahip çıkılıyor "bayan"a, "koruyucu" tavır belirginleşiyor, bir yandan da "bayan" kişiliksizleştiriliyor, kelimenin bir türlü kurtulamadığı soğukluğundan ötürü ("bay" ve "bayan"ın en rahat kullanım biçimleri, hala, gayri müslümlere hitaptadır). Yani, araya gerekli nesnellik ve uzaklık konmuş oluyor: "Kadın"ın karmaşık dürtüsel potansiyeline karşı, "bayan"ın nötr soğukluğu: Bu soğukluk, "bayan"ın "yanı"nı da nötralize ediyor bir ölçüde. Dramatik cinselliği, gramatik cinse indirgiyor.

Gelelim sorunun gelecek açısından anlam ve önemine. Şimdi, otobüs şirketinin "bayan yanı" konusunda gösterdiği titizlik, "bayanın kurtuluşu" açısından yararlı sayılabilir. Çünkü bir otobüs yolculuğu boyunca bir "bay"ın bir "bayan"ı ne kadar rahatsız edebileceği pek kestirilemez önceden. "Bayan"dan "yanı"na doğru yayılan imkanlar karşısında "bay"ın da o "yan"a kaykılması, çok ciddi bir saldırı olmasa bile, bir yolculuk boyu epey rahatsızlık verebilir; dolayısıyla terminalden bilet alan kadına sorulan "bayan yanı özelliği var mı ?" sorusu (bu soru başlı başına bir harika) o otobüs seferinde "bayan"ı kurtarabiliyor, ama "kadının kurtuluşu" yönünde çok önemli bir "kazanım" getirdiği herhalde söylenemez. Çünkü "bay"la "bayan" arasında "tampon bölge"lere gerek duyuldukça, kadının da, erkeğin de kurtuluşu gerçekleşemez.

Cengiz Sezici (solda), Adana Belediyesi Şehir Tiyatrosu'nun "Olaylar ve Alaylar" oyununda...

Bir "beşi bir yerde" ★★★★★ Beş şiir kitabı — Arif DAMAR — -3-

Abdülkadir BUDAK/Şimdi Yaz

Ve elyordamıyla aklın
Vardık dehlizin güneşe
Açılan kapısına

Ahmet ADA/Gün Doğsun Gül Üstüne

Uzaktan uzağa akıp giden sular "Bahara ne kaldı" diyor işitebilsen

Gelelim Abdülkadir Budak'a, ŞİMDİ YAZ'a. 1952'de Hafik (Sivas) ilçesinde doğmuş. (1950'lerde Zara Sürgün Alayı'nda askerlik yaparken gördüm Hafik'i. İlçe demeye bin tanık ister. Rumeli'de değil böyle küçük bir ilçe, köy bile göremezsiniz. Yani yoksun bir yerin, yazgısına bırakılmış bir memleket çocuğu Budak. Kendisiyle tanıştık. Yeryüzü'ne benim Suadiye'deki kitabevi'ne geldi. Ama o gün konuşkanlığım üstündeydi. Onun da fazla zamanı yoktu. Konuşamadık pek. Anımsadığıma göre ben hep edebiyat-yazın dışı konulara değindim. Gitmesine pek az kala bir şair olarak bu konularla fazla ilgilenip ilgilenmediğini sormak aklıma geldi. Yanıtını olumsuz olarak birlikte geldikleri Osman Serhat verdi. Neyse)

Abdülkadir Budak'ın 1978 de "Geçti İlk Yaz Denemesi" adlı bir kitabı daha çıkmış. Okuyamadım. İki kitabın da adları güzel. Birbirini tamamlıyor. Hakimiyet Sanat Kayseri'de çıkan bir dergi. Düzenli gönderiyorlar bana, sağolsunlar. İlgiyle okuduğum yazılar, şiirler çıkıyor.

ŞİMDİ YAZ'da, GÜN DOĞSUN GÜL ÜSTÜNE de adlarının yanı sıra biçimi, düzeni, kapakları güzel kitaplar. Ankara'da, İstanbul'da çıkan bir çok kitaplardan daha güzel herşeyleri.

ŞİMDİ YAZ'dan "Keşikyeri" şiirini seçtim. Öteki şiirlerde böyle temiz, ince duyarlıklara yönelik "Nice Yangınlardan Sonra" şiirini de uzun olduğu için örnek gösteremedim.

Abdülkadir Budak'ın öteki ozanlar gibi işçi sınıfının safında kendisini o sınıfın devrimci kavgasına adamış (şiirlerini de) bir şair olduğu söylenemez. Giderek bakış açısının da Marksist olmadığını sanıyorum. Ama o da öteki ozanlar gibi (Nazım Hikmet'ten beri sürüp gidiyor ya bu) Pir Sultan'ı, Ferhad'ı, Kerem'i anıyor, onlara yaslanıyor. Halktan emekten yana bir arkadaş, kendisinin de söylediği gibi:

Ve el yordamıyla aklın
Vardık dehlizin güneşe
Açılan kapısına

"Maya" adlı şiirinde-Nerde kaldı Pir Sultan? diye sesleniyorsa da, bu sesleniş, çağrı Ahmet Telli'nin, öteki arkadaşların şiirinde taşıdığı anlamı yüklemiyor. Yaşamını bilinçle yönlendirirse kendisine umut bağlamakla yanılgıya düşmemiş oluruz. Kendisine de yazdığım gibi kitabının, şiirlerinin çok dışında bir ruhsal durumdayım. Uzun bir zamandır Lenin'i elimden düşürmüyorum. Çok istediğim halde Savaş ve Barış'ı okumaya geçemedim. Bunun gibi başka kitapları da yani roman filan okuyacağımı sanmıyorum. Biraz geç kalmış olmakla birlikte sosyalizmin bilimini derinliğine kavramak en başta gelen isteğim. Bundan da vazgeçilmez, erişilmez bir tad duyuyorum.

GÜN DOĞSUN GÜL ÜSTÜNE Ahmet Ada'nın ilk kitabı. Kitabının arka kapağındaki kendisiyle ilgili bilgiyi aktarıyorum:

"1947'de Ceyhan'da doğdu. Öğrenimini sürdüremedi. İşçi. 1970'lerden beri çeşitli yazın dergilerinde şiirleri, yazıları yayınlanıyor."

Ahmet Ada'nın şiirlerini, yazılarını bu kitabından önce izledim. Benim sevdiğim, okuduğum dergilerde yazdığından ötürü. Kimi toplumcu şair arkadaşlar üstüne inceleme niteliğinde yazılar yazdı, değerlendirmeler yaptı. İşçi olduğunu öğrenci önce şaşırdım, sonra bu şaşkınlığım sevince dönüştü. "Kendiliğinden" değil "kendisi" için bir işçi. Şiirleri de tanık buna, sınıfsal bilinci beğenisi yerli yerinde. Öteki arkadaşlarından daha çok şiirsel incelikler yaratabiliyor, şiirlerine yakıştırıyor. Kayseri'de oturmasına karşın sanki Ankara'da, sanki İstanbul'da yaşıyormuş gibi hem devrimci şavaşımın, hem devrimci yazının içinde. Güncelle, devrimci savaşımın sorunlarıyla içiçe yaşıyor. Ozan Ömer Faruk Toprak öldüğünde oradan, sanki burada yanıbaşımızdaymış gibi acımıza katlıyor. Zordur taşrada yaşayıp ta gerçek yaşamın dışına düşmemek. Katılmak yaşama, saf tutmak. Sürekli bir çaba gerektirir. Bilinçli bir duyarlık ister. Var bütün bunlar Ahmet Ada'da.

Abdülkadir BUDAK

Keşikyeri

Suların bozbulanık
Aktığı günlerde geldim
Karşı dallar çiçeksizdi
Dumanlıydı karşı dağlar
Şimdi yorgun bakışlarım
Dostum göğün mavisinde
Süzülen kanat gibiydi
Yeterince bekledim ben
Sen kolla keşikyerini

Benim geldiğim günlerde
Karşı yolda izler yoktu
Yel kesti karanlık bastı
Tütünüm tükendi önce
Daha sonra da umudum
Ben yoruldum, güneşli gün
Sana nasip olsun dostum
Boyanmış bulsun ışığa
Senden sonra gelen seni
Yeterince bekledim ben
Sen kolla keşikyerini

Ahmet ADA

Ülke

Akdeniz mavisi saklı koynunda
Ey gül yanığı güller ülkesi
Yoldaşlık etsem kanlı gömleğinin acılarına
Küllerle savrulan ayışığında

Kanadı gümüş bir kuş olup da
Yaz kış demeden dolaşsam dereboylarını
Kırmızı bulutları, sulara dökülen
Güzel yaprağına yazsam çığlığını

Umut hilesiz karanfilse sorguda
Tutuklanmayı bekler kinimiz geceleri
Ey türküleri çiçek döken ülke
Yurtseverlerin yiğit şairlerin nerde

Ey seher karanlığında açan çiçek
İnce ince yağışı yağmurun köklerine
Başını dik tut rüzgara karşı
Dayan diyedir düşmanın zincirine
O nazlı nilüferler yoksa da sularında
Ceylanlar iner göllerinin aynasına
Ne güne durursun seyirt haydi
Patlayan bahardır dal uçlarında

İşçi sınıfımızdan böyle arkadaşların çıkması cayılmaz umudu harlı tutar. Yürekleri pekiştirir. İşçi sınıfının öncülüğünü pratikte, somutta örneklendirir.

Ahmet Ada'nın şiirlerini birarada kitapta görmek okumak Azer Yaran'ın karşıtı bir etki uyandırdı bende. Daha çok düz yazı üstüne çalışan bir arkadaş izlenimimi sildi, ondan önce bir ozan geldikleri anladım. Şiirlerinden çıkardığıma göre İstanbul'da da bulunmuş yaşamış:

Merhaba ey dalyandaki çakır mavi
Rumeli kavağının oradan süzülen martı

dizelerinden.

"Görkemli Nemrut, Ararat, Süphan"ı da görmüş,

Merhaba ürpererek üşüyen
Silvandaki solgun kır çiçeği
Hüseyin Yurttaş gibi Silvan'da bulunduğunu da gösteriyor. Bir şiirinin adı: "Yüreğimin İlmiği Çobanyıldızına Takılsa." Çoğu şiirleri hece ölçüsüne uygun bir kuruluşta. Oysa devrimci şiirimizin geleneği özgür koşaktır. Mayakovski'den Nazım'a, Nazım'dan Niyazi Akıncıoğlu'na bu böyle gider "dahi gider". Hece sesinde bir tutuculuk, bir tutukluk, bir kolaylık vardır. Devrimci ses, coşku barınamaz gibi gelir bana hece kalıplarında. Daha doğrusu heceyi bir kalıp olarak görürüm. Adeta kuşkuya düşer gibi oluyorum, yalnız Ahmet Ada için söylemiyorum, öteki arkadaşlar da Nazım Hikmet'i yeteri kadar okumadılar mı? Okumuyor, özümsemiyorlar mı? Ahmed Arif'i okudukları anlaşılıyor. Niyazi Akıncıoğlu'nun kitabı olmadığı için okuyamamaları doğaldır. Ahmed Arif'i okuduktan sonra Niyazi'yi okumamaları pek bir kayıp, eksiklik sayılmaz, ama Nazım Hikmet okumak değil onu sindirmeden, (öyle ki hiç elinden bırakmayacaksın Nazım'ı, Nazım'ın etkisinden çıkmanın başka yolu çaresi de yoktur.) yeni, özgün birşey ortaya konamaz gibi gelir

Ahmet Ada'nın kitabını, şiirini ötekilerden nedense daha bir kendime yakın gördüm. Yukarda getirdiğim eleştiriye karşın. Bu öznel bir şeydir. Özgün buluşları var. Kitapta yanlışlıkla iki kez basılan "Mektup" şiirindeki:

Uzaktan uzağa akıp giden sular
"Bahara ne kaldı" diyor
işitebilsen

Kitaptan kısa oldukları için "Ülke"yle "Gökyüzünün Rengi" şiirlerini örnek vereceğim. Ama "Mektuptan aşağıdaki dizeleri aktarmadan edemeyeceğim

Bunca acılardan sonra
Sende sorarsan beni
Artık katlanamam üniformalı teşrifatçılara
Unutuluşa
Ölü kelebek biriktiren o kıza
Durgun sulara, yakasında
Zambakla dolaşan, burjuva şairlerine

üçüncü dize koşuk değil, düzyazı Aslında: "Ölü kelebek biriktiren o kıza" dizesi belirsin diye ötekileri de aldım. Çok şeyler söylüyor. Bu "kız"ın burjuva, ya da küçük burjuva sınıfından olduğunu, "kavga" dan, çevreden, koparmak çekmek isteği taşıdığını, pısırıklığını, (ardından gelen "Durgun sulara"nın yardımıyla) kendisine seslenenin acısına, sevinçlerine yabancı olduğunu katlanılamaz"lığını ne kadar güzel veriyor. Okunmalı GÜN DOĞSUN GÜL ÜSTÜNE, öteki kitaplar gibi edinilmeli.

-BİTTİ-

CAHİLLEŞTİREN EĞİTİM SİSTEMİNİN
ÜNİVERSİTEYE GİRİŞ SINAVI -15-
VE SKANDALI

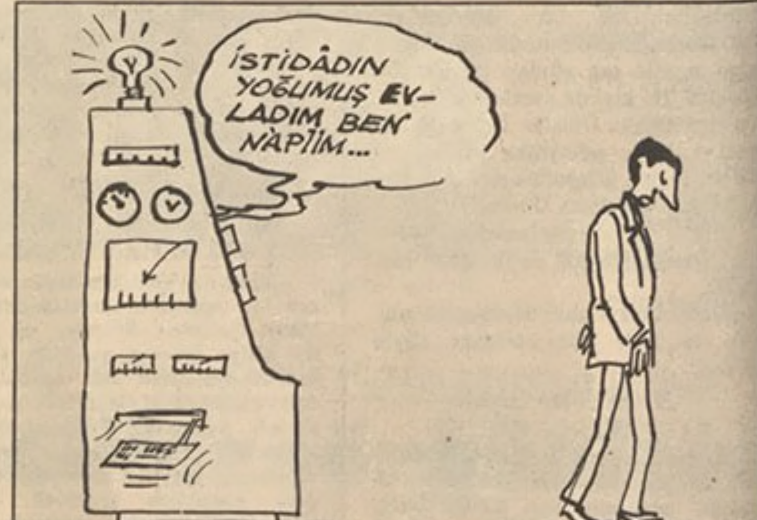
S.B.F Öğretim Üyesi
Doç.Dr. Beşir HAMİTOĞULLARI

YÜKSEK ÖĞRENİM

Testsel mekaniğe dayalı bir tek sınav ile, yarım günde ve bilimin bütün dallarında, adayların bilgi ve yeteneklerini ölçebilmek olanaksız görünmektedir

ÜSS SON DERECE ZAYIF VE YARARLANABİLİR DURUMDADIR

Bu iki niteliğin toplamı, üniversiteye başvuran yüzbinlerce öğrenci aday arasından en iyilerini (sadece bilgi bakımından değil) seçmek yerine, kalıplaşmış "bir-iki" standart ölçüde kalan verilere göre, elemek (veya dışlamak) olgusuna götürmektedir. Bu niteliği ile ulusal ve ülkesel çıkarlar bakımından, yüksek öğretim kurumları bakımından ve özellikle, yarım milyona tırmanan geniş aday öğrenci gençler bakımından, sakıncalar bir yana, büyük zararlar üretmektedir. Şimdi bu sakınca veya skandal-dramlara geçebiliriz.

Sakıncalar

A) Bir tek ve testsel mekaniğe dayalı sınav ile en iyi öğrencileri seçebilmek olanağı yoktur.

Ü.S.Y. Merkezinden resmen yapılan açıklamalara göre (4.8.1979 tarihli gazeteler), 1979 yılında, sınavlara 420 bin 777 üniversite öğrenci adayı katılmış ve bunlar arasından yaklaşık 40 bin 622 aday, yüksek öğretim kurumlarına Merkezi Yerleştirme Sistemi ile kesin kayıt yaptırma hakkı kazanmış olmaktadır.

Böylece 380 bin 155 aday öğrenci genç (yaklaşık), açıkta kalmıştır. Bu verileri andıktan sonra, şimdi, yukarıda kesin kayıt yaptırmaya hak kazanan adayların "en iyi" öğrenciler olup olmadıkları olgusuna geçelim.

Testsel mekaniğe dayalı BİR TEK SINAV ile, yarım günde ve bilimin bütün dallarında (Fen, Sosyal Bilimler, Yabancı Dil), adayların BİLGİ ve YETENEKLERİNİ GERÇEKÇİ BOYUTLARI ile, SEÇİCİ bir TARZDA ve YETERİNCE ÖLÇEBİLMEK, OLANAKSIZ GÖRÜNMEKTEDİR. Bu noktada, ÜSS, son derece zayıf ve yararlanabilir bir durumdadır. Yüzbinlerce genci, gerçekten tanıma, ölçme, sınama ve yönlendirme gücü, bilimsel ve sağlıklı temellerden ve geleneklerden yoksun, ciddi tartışmalara dadayanıksız ve seçici niteliği olmayan bir yapıda görünmektedir.

Kısaca belirtelim. İlk kez testsel mekaniğe dayalı sınav, bilimin tüm dallarına, aynı (eşit) etkinliklerle uygulanamamaktadır. Sonra, bilgi ölçer yanı ile, yetenek(geniş anlamda) ölçer yanı arasında da büyük farklılıklar olduğu ortadadır. Söz gelimi, fen dallarında, genellikle "Muhakeme ölçmede belli bir etkinliğe sahip olduğu ileri sürülen bu testleme yönteminde(o da belli koşullar içinde hazırlanabilirse), Sosyal Bilimler alanında, son derece sınırlı kalabilmektedir. Çünkü bilimin bu dallarında, açıktır ki, kimi yetenekler, ancak, SENTEZ yapabilme yeteneğini yansıtan asalölçüt, YAZI ve AÇIKLAMA (sözle) ile sadece saptanabilmektedir. Kaldı ki testsel mekaniğin hazırlanması ve bir eğitim sisteminde kullanılıyor olup olmaması da (hazırlayanların ve uygulayacakların nitelikleri ve alışkanlıkları), çok önemli sorunlar ortaya çıkarabilmektedir. Gayet açıktır ki, bu noktalarda beliren boşluklar ve bizatihi, testlemenin doğasına bağlı nitelikler (eksiklik, yetersizlikler) teste dayalı sınavları, BİR TALİH OYUNU haline, bütünü ile dönüştürmediği durumlarda bile, belli ölçülerde veya sınırlarda getirebilmektedir.

Sınavlar, bir dala bir mesleğe en uygun olan kişileri seçebilmenin bir aracıdırlar. Nitekim eğitim önünde şans ve olanak eşitliğini en yüksek bir düzeyde gerçekleştirmeğe çalışan Batı ülkeleri, sınavları bu amaç ile kullanmaktadırlar. Ayrıca eğitim sisteminin tüm boyutları ile oluşturduğu rasyonelliğin, üretim biçimi ile ilgili buluşma ve bütünleşme noktalarında sağlıklı bağları bulunmaktadır.

Savunulacak yanı yok

Oysa Türkiye'de yüksek öğretim düzeyinde oluşan arz ve talep dengesizliğini gidermenin, sade bir aracı gibi kullanılmakla sınırlıdır. Kısaca bu sınav türünün, ne eğitsel, ne sınıfsal ve ne de sosyal ekonomik; savunulmaya değer, hiç bir rasyonelliği bulunmamaktadır.

Sosyal Bilimlerin içerdiği dallarda, anılan testleme tekniğini uygulamak güçtür, isabetsizdir, yararsızdır. Aşağıda anmakla yetineceğimiz ve sayısı kabarık bir çok örnekten bir—ikisine değinmek, bunu aydınlatmağa yeter sanıyoruz. Çünkü bilimin bu dallarındaki soruların karşılığı bir değil, birden çok olabilir, bir testsel sorunun daracık boyutlarına, doğası gereği sığmayabilir. Böylece testlemenin doğası sonucu dar olan ve tek olan boyutu ile, sosyal bilimlerin, daha geniş ve çok boyutlu oluşu arasındaki çelişki, bu testsel mekaniği yaralamaktadır.

Yarın:
1978 YILI SORULARINDAN ÖRNEKLER

BİR BERBER ÇIRAĞININ NOTLARI

Konu ve çizgi .... Cemal KARABAŞ

Adana Belediye Şehir Tiyatrosu Yönetmeni Cengiz Sezici:

Söyleşi "Emekçilere gelecek için ışık tutma eğilimindeyim"

İbrahim ŞİMŞEK

Uzun bir aradan sonra geçtiğimiz sezon içinde, yeniden perdelerini açan Adana Belediyesi Şehir Tiyatrosu gösterileri sürerken, tiyatroyönetmeni Cengiz Sezici ile bir söyleşi yaptık. Sanatçı, sorularımızı şöyle yanıtladı:

Sayın Cengiz Sezici, tiyatro çalışmalarınızda temel amacınız nedir?

Tiyatro çalışmalarım, temel olarak halka yöneliktir diyebilirim. Bir yönetmen olarak, sahnelediğim oyunlarla işçi sınıfına ve emekçilere gelecek için ışık tutma eğilimindeyim.

–Tiyatro yaşamınız konusunda bizleri biraz bilgilendirir misiniz?

–Tiyatroya, 1970–71 yıllarında başladım. Çukurova Bölge Tiyatrosu'nun sergilemekte olduğu, Orhan Kemal'in "72. Koğuş" adlı oyununda oyuncu olarak görev almıştım o zamanlar. Daha sonra bu yerleşik yapının ortadan kalkması ve yeni bir tiyatronun oluşturulamaması nedeniyle bir çok değişik topluluk ve oyunda çalıştım.

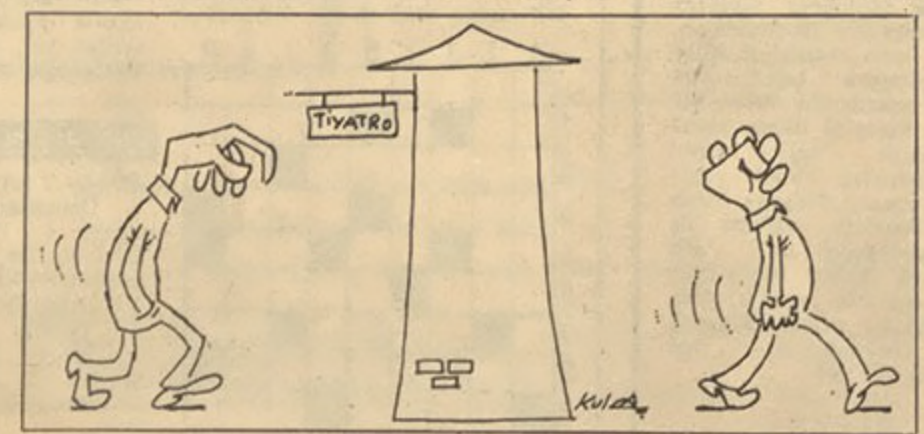
O dönemdeki çalışmalarınızı bu anlamda değerlendirdiğiniz zaman hangi oyunu hedefine ulaşmış olarak nitelendiriyorsunuz?

Adana'da oynadığımız "403.Kilometre", gerek dönemin koşulları ve gerekse çalışmalarımızın da bir sonucu olarak, bu tanımlamaya hak kazanıyor bence. Çünkü o zaman, 40 işçi arkadaşımız yasadışı direnişe geçtikleri gerekçesiyle işten atılmışlardı. Bu işçi arkadaşlarla bir komite oluşturarak hazırlamıştık "403. Kilometre"'yi. Oyunda da aynı ekip görev almıştı. Oyunun böyle bir dönemde, böyle bir ekip tarafından oynanması, bölgede de son derece önemli bir etki yaratmış, adeta sansasyonel bir olay haline gelmişti.

Bir de bu oyunun çalışmaları sırasında işçi arkadaşların, profesyonel tiyatro sanatçılarına taş çıkartırcasına bir çaba göstermeleri benim için unutulması güç bir olay. Sorunlarına son derece ciddi bir biçimde sahip çıkmışlardı. O güne değin hiç tiyatro seyretmemiş olan kişiler bile oyundan son derece etkilenmiş ve hoşnut olarak ayrılmışlardı. Bu sonucu yaratan etkenler arasında benim yönetmenliğimin bir katkısı olduğunu sanmıyorum. O arkadaşlara yalnızca bir yol göstericiliği yaptım. Sonuç onların çalışmasıyla doğrudan ilgilidir.

Sayın Sezici tiyatro sanatının gelişmesi için sizce yapılması gerekli çalışmalar neler olmalıdır?

Bence tiyatroya en önemli katkıda bulunabilecek kuruluş televizyon. Ama bu kurumun bugün nasıl bir işlev üstlendiği de ortada.

Ecevit CHP tabanı ile ters düştü

ANKARA (DEMOKRAT)

Ankara'da çalışmalarını tamamlayan CHP Küçük Kurultayı'nda bazı delegelerin faşizme karşı tutarlı bir mücadele yürütülmesini istedikleri ve Ecevit'in sol güçlerle ilgili sözlerine tepki gösterdikleri, bazı delegelerin ise hükümetin bir an önce düşürülmesi gerektiğini belirttikleri öğrenildi. Hükümeti düşürme konusunda tam yetki alan Ecevit'in Kurultay sırasında yaptığı konuşma ile tabanına ters düştüğü bildirildi.

CHP Küçük Kurultayında Genel Başkan Bülent Ecevit'e hükümeti düşürme konusunda tam yetki verilirken il başkanlarının büyük bir çoğunluğunun bir tarafsızın başkanlığında kurulacak olan geniş tabanlı bir hükümete karşı oldukları ortaya çıktı. Kurultay'da CHP solculuğunun ideolojik olarak tanımlanmasını ve sınıfsal bir öz kazandırılmasını isteyen görüşle Ecevit'in çizdiği sınırlar içinde solculuk yapmak isteyen görüşler çatıştı. Bu arada il başkanlarının büyük bir çoğunluğu kendi dışlarındaki solla iyi geçinmek ve düzenli ilişki kurmak yanlısı konuşmalar yaparken Genel Başkan Bülent Ecevit tabanındaki sola kayışı durdurmak içinsolla arasına bir set çekme yanlısı olarak göründü. Hatta Ecevit bundan böyle kendi dışlarındaki solla protokol yapılarak düzenlenen mitinglere katılmayacağını belirtti. Ecevit "Korkmayalım CHP'nin kendi gücü vardır" dedi.

CHP Küçük Kurultayı Genel Başkan Bülent Ecevit'in konuşmasından sonra basına kapalı olarak yapıldı. Kurultayın basına kapalı olan bölümünün başlamasından sonra yeniden kürsüye gelen Ecevit hükümeti düşürme konusunda bir bağımsızın başkanlığında geniş tabanlı AP, MSP, CHP hükümeti önerdi.

DELEGELERİN KONUŞMALARI

Söz alan Kurultay delegeleri hükümetin düşürülmesi ve asayiş konusundaki görüşlerini açıkladılar.

KÜTAHYA ADINA KONUŞAN BİR DELEGE: İllerin faşist işgal altında olduğunu' söylerken İstanbul adına konuşan İl Başkanı Fikret Gündoğan 'terörün kurumlaştığını' açıkladı. Sakarya İl Başkanı Kemal Sakarya ise Süleyman Demirel'in 1965'te liberal 5 Eylül konuşmasında yarı-liberal olduğunu ama artık kesinlikle faşist olarak tanımlanabileceğini savundu.

EDİRNE İL BAŞKANI CEVAT SAYIM: Ülke bugün faşist bir işgal altındadır. Sayın Genel Başkanımın geniş tabanlı hükümet önerisine karşı çıkıyorum. Ayrıca zaten Demirel bu hükümet önerisi karşısında 'Bulun 226'yı düşürün hükümeti diyecektir. Faşizmin koruyucu meleği Süleyman Demirel'dir. Gün artık baş faşistin Demirel olduğunu söyleme günüdür. Demirel iyi niyetten anlamaz. O ancak zordan anlar. Gücümüzü Meclis'te göstermeliyiz. Önce hükümeti düşürülem 'sonra hükümet modelini düşünürüz. Ancak hükümetin düşürülmesi erken seçimi gündeme getirebilir. Bu ise sandık güvenliği demektir."

NİGDE İL BAŞKAN. OĞUZ ÖZMEN: Benden önce konuşanlar kendi illerindeki faşist baskıları anlattılar. Bence bugün Türkiye'de faşizm varsa bu, halka faşizmi anlatmamaktan doğdu. Sayın Ecevit'in Kayseri konuşması bu bakımdan bir dönüm noktası oldu. Elimde bazı mektuplar var, ben bunlardan örnekler vererek faşizmin nerelere kadar geldiğini size anlatmak istiyorum. Bu mektupların birinde şöyle diyor. "Sevgili Ülküdaşım, bizim ilçede komünistleri bitirdik. Şimdi sıra yeşil koministlerde. Sayın Genel Başkanımın yaptığı geniş tabanlı hükümet önerisini destekliyorum. Borun pazarı herşeye rağmen geçmemiştir. Yılmayalım.

ÇANKIRI İL BAŞKANI RAHMİ BAŞER: Bütün siyasi partiler memleket sorunlarının gerisinde kalmışlardır. Bizde CHP olarak geciktik. Olayları teşhis etmekte geciktik. Ben geçmişte Adana İl Başkanı rahmetli Ahmet Albay'a faşistler Çankırı'yı merkez yapmak istiyor' demiştim.O da bana ağabey sen bir de Adana'yı gör' demişti. Dün hükümetten istifa etmek için örgütten fikir sorulmadı. Ama bugün yeniden hükümet olunmak için örgüte fikir soruluyor. Ben geniş tabanlı bir hükümet kurulmasına karşıyım. Bu gün AP, MHP ile hemen hemen aynı şey haline gelmiştir. Böyle bir koalisyonda bir tek ilin valisini bile değiştiremeyiz.

ÇORUM GENÇLİK KOLU BAŞKANI: Çorum'da bir süre önce meydana gelen ve katliama dönüşebilecek olaylar karşısında Genel Merkez gereken ilgiyi göstermemiştir.Olayların o boyuta varmasını halkın ve bizim dışımızdaki solun gücü önlemiştir. Genel Merkez hiç olmazsa heyet gönderebilirdi.

AĞRI İL BAŞKANI: Ağrı'da bir süre önce meydana gelen ve Belediye Başkanı olan Orhan Alpaslan'ın İçişleri Bakanlığı tarafından görevinden alınmasıyla sonuçlanan olaylarda partimiz gereken ilgiyi göstermemiştir. Çok istendiği halde Ağrı'ya bir inceleme heyeti bile gönderilmemiştir. Bugün Türkiye faşizmin işgali altındadır. Bu hükümet mutlaka düşürülmelidir.

AMASYA İL BAŞKANI: Yılgın halk kitlelerini yönlendirebilmek için önce moral gerek,örgüt gerek biz halka sokağa çıkması için bile cesaret veremiyoruz. Derlenip toparlanmalıyız. Bu iş böyle yürümez

KÜTAHYA İL BAŞKANI: Kütahya bugün sivil faşistlerin ve devlet terörünün işgali altındadır. Harekete geçmeliyiz. Uyuşukluktan kurtulmalıyız. Bu hükümet biran önce düşürülmelidir.

İSTANBUL İL BAŞKANI FİKRET GÜNDOĞAN: Terör kurumlaşmıştır. Türkiye'de terörü kurumlaştıran bir parti vardır.Bu parti MHP'dir. Bugün AP'yi destekliyor.Bizim yapacağımız ilk şey terörün ardındaki devlet desteğini almaktır. Sayın Genel Başkanımızın önerdiği geniş tabanlı hükümet modeli denenmelidir ama, bilmek ki,bu çok zordur. çarpık kapitalizmin tek dayanağı olan MHP'ye karşı daha tutarlı bir tavır alınmalıdır. CHP bugün her türlü fikrin söylendiği bir HYDE Park haline gelmiştir.Partimiz önce ideolojik bütünlüğünü sağlamalıdır.

SAKARYA İL BAŞKANI KEMAL SAKARYA: Süleyman Demirel, 1965'te liberaldi. 5 Eylül konuşmasında ise yarı liberal. Ama artık liberal değildir. Demirel bugün faşisttir. Faşist tırmanış son haddine varmıştır. İnsanlar beşer onar öldürülüyor. MHP iktidarda mı? Değil, hayır Demirel iktidarda. Ama bilinmeli ki Türkiye 1932 Almanya'sına benzemiyor. 1936 İspanyası'na benzemiyor. Şimdi İkinci MC'den daha fazla faşist tırmanmayı yaşamaktayız. Bütün bunlardan ötürü AP ile hükümet kurulmasına karşıyım. Ama bu hükümet mutlaka düşürülmelidir. CHP köylere kadar örgütlenmelidir. MHP köylere kadar örgütlenmiştir. Bizde örgütlenmeliyiz.

ÜSTÜNDAĞ'IN KONUŞMASI

Delegelerin konuşmasından sonra kürsüye gelen CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ özellikle bazı delegelerin faşist saldırılar karşısında Genel Merkezin gerekli ilgiyi göstermediği yolundaki eleştirilerini yanıtladı.

ECEVİT'İN KAPANIŞ KONUŞMASI

Mustafa Üstündağ'dan sonra kürsüye gelen CHP Genel Başkanı konuşmasına Cumhurbaşkanlığı seçimlerini anlatarak başladı. Cumhrbaşkanlığı seçimlerinde artık ikinci turun basladığını belirten Ecevit "arkadaşlarım birinci turda gösterdikleri dayanışmayı ikinci turda da gösterirlerse Cumhurbaşkanını mutlaka seçeriz' diye konuştu.

CHP Genel Başkanı kendi dışlarındaki solla protokol yapılarak düzenlenecek olan mitinglere katılmayacağını açıklayarak konuşmasına son verdi.

"Memur ve emekliler bitkisel yaşama girdi"

(Baştarafı 1. Sayfada)

lan basın toplantısında fiyatları serbest bırakma, tüketimi kısma diye adlandırılan uygulamaları "çarpık yöntemler ve uygulamalar' olarak niteleyen Sakıp Hiçerimez "Bugünkü hükümeti kınamamaranbir insanlık suçu olduğu görüşünü savundu. Tüketimi kısmanın fakirin tek gıdası olan ekmeğine, soğanına, çayına, şekerine zam üstüne zam yapmakla sağlanamayacağına dikkati çeken Tüm Person Kon Genel Başkanı "Dayanıklı tüketim maddelerindeki ucuzlukla kimsenin övünmeye hakkı yoktur" şeklinde konuştu.

Sosyal adaletin olmadığı bir ülkede rejimin adı ne olursa olsun, toplumun hasta olacağını kaydeden Hiçerimez, parlamenterlerden isteklerini şöyle sıraladı.

"1-Asgari geçim indirimi yasa önerilerinin

2- Emekli ikramiyelerini 60 maaşa çıkarmayı öngören yasa önerisinin

3 Adil bir vergi yasasının

4 Başta aile ve çocuk yardımları olmak üzere tüm yan ödemelerin emekli aylıklarına yansımasını sağlayacak bir yasanın (veya kararnamenin)

5- Eski ve yeni emekliler arasındaki ayrıcalıkların ortadan kaldırılmasını öngören yasa önerilerinin en kısa süre içinde çıkartılmasını istiyoruz."

DEMOKRAT GÖZÜYLE DÜNYA

(Baştarafı 3. Sayfada)

li görevlisi bulunmakta ve bunlara bağlı en az 50 bin paralı muhbir görev yapmaktadır. Ve General Şon, hem Kore-CIA örgütünü hem de güvenlik güçlerinin komutanı olarak gerçek iktidarı daha darbeden önce ellerinde toplamıştı.

General Şon yeni anayasanın hazırlanmasında generallerin etkili olmasını ve halk oylamasının sıkıyönetim altında yapılmasını sağlamıştır. Böylece ordunun ülke yönetimindeki yeri korunacak ve askeri diktatörlük kurumsallaştırılmış olacaktır. Ancak Kore'deki askeri diktatörlük hiçbir toplumsal desteğe sahip değildir ve kapitalizmin dünya çapındaki bunalımının etkileri, Kore'ye aldılar. makta, sessiz ama etkili bir halk muhalefeti diktatörlüğün temellerini derinden derine oynatmaktadır.

Ekonomik durgunluğun olumsuz etkileri artarken Güney Kore yönetimi bu yıl sağladığı, 3,1 milyar dolar dış kredi yanında 630 milyon dolar ek kredi daha istemektedir.

Ücretleri düşük tutmak ve grevleri yasaklamak ve böylece ABD emperyalizminin ekonomik reçetelerini uygulamak konusunda kararlı görünen askeri yönetim, kitle muhalefetinin yoğunluğunu yitirmeyen baskısı sonucunda ücretlerde 540 milyon dolarlık bir artışı öngören bir programı ilan etmek zorunda kaldı.

Güney Kore'de hiçbir toplumsal desteğe sahip olmayan askeri yönetim karşısında işçiler, aydınlar, öğrenciler, kilise, muhalefet politikacıları, tavır almıştır. Hatta devre dışı bırakılan iktidar partisi unsurları bile durumdan hoşnut kalmamıştır. Güney Kore'de 1945'lerden beri süregelen askeri diktatörlük aygıtı içten içe çürürken bugünkü Şon diktatörlüğü de ilk ağızda yeni bir saray darbesi tehditi ile karşı karşıyadır. Bu çürüyen aygıtın bütünü karşısında, 1945'lerden beri denizin dalgaları gibi kabarıp inen, ve artık daha açık ve daha devrimci hadeflere yönelmeye başlayan halk muhalefeti yeralmaktadır. Halk muhalefeti artık gerçek ve baş hedefini görmektedir, bu da Güney Kore'deki Amerikan emperyalizminin, Amerikan-Japon sermayesinin ve onların işbirlikçilerinin egemenliğidir.

İspanya'da

(Baştarafı 1. Sayfada)

deniyle Fuentevaiuros da düzenlenen törende gerek İspanya'dan gerekse öteki ülkelerden çok sayıda siyaset adamının sanatçı ve edebiyatçının hazır bulunduğu görüldü. Federico Garcia Lorca nın kızkardeşi İsabel Garcia Lorca'dan başka yazar Rafael Alberti, Carilo Jose Cela. Gabrel Celaya, Fernando İuinones, Feliç Grande ve Şili'li ozan Pablo Neruda'nın eşi dul bayan Matilde Urrutia törene katıldılar.

CHP Grubu

(Baştarafı 1. Sayfada)

Alınan bilgiye göre, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, partisinin bugünkü grup toplantısında bir sunuş konuşması yaparak, yeni Cumhurbaşkanı adayının belirlenmesi amacıyla görüşme açılmasını isteyecek. Üyelerin soruna ilişkin konuşmalar yapacağı, izlenecek yöntem konusunda görüşlerini açıklayacakları bildirildi.

CHP'de şu ana kadar yeni bir adayın belirlenmesi için henüz kesin bir tavır saptanmadı. Ancak bu konuda yine Ecevit'in ağırlıklı çalışmalar yapacağı aday olmak isteyen üyelerle biraraya geleceği iddia edildi.

Ecevit'in sadece seçilme şansı yüksek olan adaylar ile görüşme yapacağı bunların Sırrı Atalay Cahit Karakaş. Kemal Güven ve Turan Güneş olduğu ileri sürüldü.

CHP Genel Başkanı'nın adaylarını belirlemesinden sonra partilerarası diyalogu yeniden başlatacağı da ifade edildi.

HAFTADAN HAFTAYA

(Baştarafı 1. Sayfada)

sesleri arasında Mayıs ayı başında feshedilen DP'nin 11 eski parlamenteri ile birlikte AP'ye geçen Sükan'ın hafta sonunda çekilmesi beklenen İçişleri Bakanı Gülcügil'in yerine göreve getirileceği ileri sürüldü.

MSP'ye gelince: Erbakan Hoca, "uyarı mektubu" olarak nitelediği muhtırasını dün Başbakan Demirel'e gönderdi.

Başkent'te bu hafta içinde beklenen bir gelişme de hükümeti düşürme çalışmalarının hızının artırılacağı yolunda. Bu arada haklarında gensoru verilecek bakanların isimleri de belirlenmeye başlandı. İçişleri, Dışişleri ve Enerji Bakanının isimleri gensoru listelerinin başında yer aldı.

Başkentte konu şulan konulardan birisi ise Haziran ayı sonunda yapılacak olan NATO toplantısı. 25 Haziran'da Ankara'da toplanacak olan NATO ülkeleri Bakanlar Toplantısı için başkentin lüks otellerinde bin kadar yatak şimdiden rezerve edildi. Ülkemizde yapılacak NATO toplantısı son yılların en büyük gösterilerinden biri olacak.

Geçtiğimiz hafta Başbakanla yaptığı gizli görüşmenin söylentilere yolaçmasından sonra Genel Kurmay Başkanı açıklandığı gibi yurtdışına gitti. Genel Kurmay Başkanı ile birlikte İstanbul'a giden Kuvvet Komutanlarının ise düzenlenen bir tatbikatı izleyecekleri bildirildi.

Başkent siyasi gelişmeleri bu hafta da, sürprizlerin dışında alışılmıştan farklı olmayacak yalnız bir konu var ki başkentte kimse konuşmak istemiyor. Çorum'daki direnişin ülkede yaygınlaşıp yaygınlaşmayacağı. Çorum konusu başkent'te hala "tabu" olmaya devam ediyor.

UNESCO Genel Direktörü Milli Eğitim Bakanı Fersoy ile görüştü

ANKARA (DEMOKRAT)

UNESCO Genel Direktörü Amadou-Mahtar M. Bow Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy ile görüştü. UNESCO Genel Sekreteri ise daha sonra UNESCO Milli Komisyonunda bulunduğu bir toplantıya katıldı.

Hükümetin davetlisi olarak 7 Haziran cumartesi günü İstanbul'a gelen UNESCO Genel Sekreteri Bow önceki gece Ankara'ya gelmişti.Dün sabah Bow Anıtkabri ziyaret ettikten sonra ilk resmi temasına Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy ile görüşerek başladı. Milli Eğitim Bakanı Fersoy ile Genel Sekreterin görüşmesinde eğitime ilişkin konuların ele alındığı bildirildi.

Saat 11.00'de UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Yönetim Kurulu üyelerinin de katılmasıyla sürdürülen görüşmelerde, UNESCO'yla Türk hükümeti arasındaki ilişkiler üzerinde duruldu. Özellikle de UNESCO tarafından desteklenen projeler ele alındı. 20. UNESCO Genel Konferansında Atatürk'le ilgili olarak alınan karar toplantıda ayrıca üzerinde duruldu.

ÜLKE ÇAPINDA BİRLEŞİK

(Baştarafı 1. Sayfada)

"Direniş komitelerinin amacı, ülke çapında Birleşik Direniş Cephesi oluşturmaktır" dedi.

Yankı'nın yaptığı röportajda, kentlerin özellikle kenar, gecekondu semtlerinde örgütlenen Direniş Komitelerinde, faşist saldırıların yoğun olduğu bölgelerde savunma çalışmalarının ağırlık kazandığı, saldırı ve tehditlerin nisbeten az bulunduğu yerlerde ise halkın çeşitli sosyal ve ekonomik sorunları çerçevesinde komiteleşme çalışmaları yapıldığı, bunun yanısıra çok yönlü ve canlı bir eğitim çalışması da sürdürüldüğü belirtildi.

Yankı dergisinin sorularını yanıtlayan Direniş Komitesi yetkilisi bu konuda şunları söyledi:

"Direniş Komiteleri, gelecek halk iktidarımızın birer nüvesi, birer çiçeklenmesi olarak görülmelidir. Bu olay eski sömürü ve zorbalık düzeninin bağrında yepyeni bir toplumun filizlenmeye başlaması demektir. Eşitsizlik haksızlıklar, zulüm ve baskı üstüne kurulmuş bir devletin çatlakları arasında eşitlik, kardeşlik ve yepyeni bir demokrasi temeli üzerinde yeni bir devletin yavaş yavaş filizlenmeye başlaması demektir

Direniş Komiteleri içinde yeni bir demokrasi, halk demokrasisi kavramı geliştirilip uygulanır. Kararların alınmasında devrimciler doğru fikirlerin halk kitlelerince benimsenip uygulanması için tartışma ve ikna yöntemlerini esas alırlar"

Direniş Komitesi adına konuşan kişi, "Faşizme karşı bir Birleşik Direniş Cephesi'nin oluşturulması için çalıştıklarını" belirterek, "Cephe içindeki halk saflarında farklı görüşlerin bulunması kaçınılmazdır. Biz halkiçindeki, halk saflarında farklı görüşlere eleştirici, fakat hoş görücü bir tavır alırız" dedi.

Bütün eylemlerinde halkın somut çıkarlarına uygun bir çizgi izlediklerini belirten Direniş Komitesi yetkilisi, daha sonra şu görüşleri savundu:

"Komitelerde kollektif bir yaşam anlayışının filizleri yetiştiriliyor. Ev yapma, su getirme, kanalizasyon döşeme gibi sorunları için bürokratik girişimleri yönetecek görevliler var. Bunlar tüm mahalle halkının bürokrasi işlerini üstleniyorlar. Sorun, bürokratik yoldan çözümlenmezse, devrimciler halkla birlikte yol yapmaktan tutun, içme suyu getirme, ev inşa etmeye varana kadar pek çok alanda omuz omuza çalışıyorlar. Açılan bakkal ve manavlarda ve seyyar olarak halka en ucuz satış olanaklarını sağlayabiliriz.

Para toplama konusuna gelince, elbette halkın davası uğruna yürütülen bu mücadelenin çeşitli ihtiyaçlarını karşılayabilmek için halkın kendi katkısının sağlanması gerekir. Ama bunun bilinçli ve gönüllü bir katkı olması esastır. Yardımda bulunmayan insanlara karşı en ufak bir tehditkar ifade kullanılmadığı gibi, tersine kendilerine bu konuda baskı yapmaya kalkanlar olursa onlara karşı mücadele ederek baskıya uğrayanları koruruz. Toplanan paralar bir ay mahalle çocuklarının okul masrafları için, bir başka ay ucuz yiyecek sağlanması için kullanılabiliyor".

"IMF,ölmekte olan bir sisteme şok tedavisi uygulamayı önermektedir"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Karaip denizinde bir ada olan Jamaika'nın Başbakanı Micheal Manley, Newsweek dergisine verdiği demeçte "IMF'nin önerdiği çözüm,sancı çeken bir sistemi, iyileşeceği ümidiyle şok tedavisine tabi tutmaktır. Oysa üçüncü dünya ülkeleri yoğun ekonomik baskı ve sıkıntıları halkın omuzlarından çekip alacak bir üretim potansiyeline veya sosyal refah programına sahip değildir" dedi.

Gelecek sonbaharda bir seçim olması beklenen Jamaika'nın Başbakanı Manley, halkının son derece yoksul olduğunu; açlığın, işsizliğin son haddini bulduğunu belirterek, "Jamaika halkı açtır, işsizdir, ekmeği yoktur. IMF bütün bunlara bir çözüm önermemektedir" şeklinde konuştu. Yoğun bir ekonomik kriz içinde bulunan Jamaika, bundan bir süre önce halk oylamasıyla IMF'den çekilme kararı almıştı. Jamaika'da yaşam düzeyinin yılda yüzde 40 oranında düştüğü, işsizlik oranının yüzde 30 olduğu bildiriliyor. Jamaika'nın şu andaki dış açığı ise bir milyar dolardan fazla.

Bunların yanı sıra Jamaika'da siyasi gerilim ve istikrarsızlık halk kitlelerinin hareketliliğini ve hoşnutsuzluğunu artırıyor. Sık sık güvenlik güçleriyle halk arasında silahlı çatışmalar oluyor ve çok sayıda insan hayatını kaybediyor. Son iki hafta içerisinde bu çatışmalarda 11 kişinin öldürüldüğü kaydedildi. Başbakan Manley ülkesindeki siyasi gerilim konusunda sorulan soruları cevaplandırırken, Küba'da eğitilen komünistlerin Jamaika'da olay çıkartmaya çalıştıkları yolundaki iddiaları yalanladı. Manley "ancak CIA'in Jamaika'da var olduğunu ve siyasi etkinlik sağlamaya çalıştığını hepimiz biliyoruz" dedi. CIA'nın 1978 yılına dek ganster yöntemlerine başvurarak o günlerde adada olağanüstü hal ilan edilmesine yol açtığını belirten Manley, şu anda "örgütün bu tür yöntemlere başvuramadığını ancak faaliyetlerini sürdürdüğünün bir gerçek olduğunu" söyledi.

Manley'in başkanlığındaki Ulusal Halk Partisi Jamaika için radikal programlar öneriyor. Bu nedenle uluslararası sermayenin Jamaika için hazırladığı ekonomik programların kabul edilmemesini savunuyor. Manley'e muhalefet eden Jamaika İşçi Partisi başında ise Edward Seaga bulunmakta. Seaga pazar ekonomisi üzerine tahsil görmüş; Batı ile bağların geliştirilmesini savunan bir lider.

Para Fonu'nun dayattığı

(Baştarafı 1. Sayfada)

karşın Türk Lirasının bu para birimi karşısında değerinin düşürülmesinin "çapraz kur düzenlemesi" ile ilgili bulunmadığına dikkat çeken gözlemciler yüzde 5.5 oranındaki devalüasyonun, IMF ile üzerinde anlaşmaya varılan seri devalüasyonların ilki olduğunu ifade ediyorlar.

Maliye Bakanlığı nın tebliğine göre, yurt dışında çalışan işçilerin yurda gönderdikleri döviz ve efektif döviz alışlarında bir Amerikan doları 78 liradan işlem görecekken, gübre hammaddeleriyle zirai ilaç ve hammaddeleri ithalatı karşılığı satılacak dövizler için parite olarak bir Amerikan doları 61 lira 30 kuruş olarak belirlendi.

Dış seyahat harcamaları vergisine konu olan döviz ve efektif döviz satışlarında da bir ABD doları 79 lira 56 kuruş üzerinden değerlendirilecek.

Maliye Bakanlığı nca Türk Lirasının dolar karşısındaki değerinin yeniden değerlendirilmesinden sonra Merkez Bankası öteki para birimleri karşısında Türk Lirasının dış değerini yeniden ayarladı.

Bu arada uzmanlar. Türk lirasının sürekli devalüe edilmesinin, yurt dışında çalışan işçilerin dövizlerinin yurda gelmesini zorlaştıracağını belirtiyorlar. Uzmanlar, işçilerin dövizlerinin hemen göndermek yerine öngörülen devalüasyonların yapılmasını beklemeyi tercih edeceklerini ifade ediyorlar. Uzmanlar ayrıca, seri devalüasyonların akaryakıt, ve gübre gibi mallarda ardarda zamlara neden olacağını, bunun ise devalüasyonların yükünü başta küçük üreticiler olmak üzere halkın sırtına biraz daha yüklenmesi anlamına geleceğini vurguladılar.

ALİ KOÇMAN'IN GÖRÜŞÜ

Bu konuda görüşünü aldığımız Türkiye Sanayicileri ve İşadamları Derneği Genel Başkanı Ali Koçman, "Turgut Özal' büyük orandaki devalüasyonlar yerine yüzde 5 ila yüzde 10 arasındaki kur ayarlamaları yapılacağını ifade etmişti. Bu sabahki kur ayarlamasının bu ölçüler içinde tutulduğu anlaşılmaktadır.' Bu kur ayarlamalarının sürekli olacağı hakkında görüşlerinin ne olduğu şeklindeki soruyu ise, Koçman, "Onu Turgut Özal'da söylüyor. Gerektiği zaman devalüasyon yapılacakdiyor. Özal söyledikleri uyguluyor," şeklinde yanıtladı.

PROF. DR. SADUN AREN

DİSK Araştırma Enstitüsü yönetmeni Prof. Dr. Sadun Aren ise, devalüasyonun ilk etkisinin ithalatı biraz daha pahalılaştırarak kısmak ve ayrıca piyasadaki para darlığını biraz daha şiddetlendirmek olacağını söyleyerek 'Türkiye kapitalist dünya ekonomisi ile bu derece bütünleşmeyi ancak fakirleşerek uygulayabilecektir ki hükümet te bunu yapmaktadır" dedi.

Türk Lirasının dolara karşı devalüe edilmesinin hükümetin 24 Ocak'tan beri uyguladığı ekonomi politikasının bir de, vamı olduğunu belirten Aren, şöyle dedi: "Bilindiği gibi, bu politika, ekonomiyi küçültmeyi ve bu yolla daha düşük bir milli gelir ve istihdam düzeyinde fiyat istikrarını ve dış ödemelerde dengeyi sağlamayı amaçlamaktadır. Bu politika da, esas olarak, ülke ekonomisinin piyasa kuralları tarafından düzenlenmesi ve işletilmesini öngören klasik ve artık tarihe karışmış bulunan liberal ekonomi görüşüne dayanır. Oysa, çağımız kapitalizmine ve ülkemizde ekonomik hayata rekabet değil, tekelcilik egemendir."

Prof. Dr. Sadun Aren, sözlerini şöyle tamamladı:

"Bu gidişin doğal sonucu, Türk Lirasının değerinin dalgalanmaya bırakılmasıdır. Böyle birşey, yani Türkiye ekonomisinin kapitalist dünya ekonomisiyle bu derece bütünleşebilmesi, ancak, çok düşük bir gelir ve istihdam düzeyinde olanaklıdır. Diğer bir deyimle, Türkiye bu politikayı ancak fakirleşerek uygulayabilir. ki hükümette bunu yapmaktadır"

Beni Sadr,

(Baştarafı 1. Sayfada)

ceğini belirten Beni Sadr, bu çözümleri sağlamak için bugüne kadar kendileri tarafından uygulanan yöntemin yetersizliğinin ortaya çıktığını söyledi.

Emperyalizme karşı sloganlar savurma yoluyla değil, fakat emperyalist sistemle olan ilişkilerin kesilmesi sayesinde savaşılacağını belirten Beni Sadr, İran'ın bugünkü durumda ekonomik teknolojik ve askeri alanda kendine yeter bir hale gelmediğini, iki aylık stoku kaldığını ve bu nedenle, yeniden Batıya başvurmasının kaçınılmaz olduğunu sözlerine ekledi. Beni Sadr, uluslararası sistemin adeta bir "yöneten ve yönetilen" temel kuralı üzerine oturtulmuş olduğunu kaydetti.

İran Cumhurbaşkanı bugüne dek uyguladıkları sistemi değiştirmek gerektiğini, kendisinin Sosyalist Enternasyonal liderleriyle görüştüğünü, hem doğu-batı, hem de kuzey-güney diyalogu üzerine onlar gibi düşündüğünü bildirdi. Bir ülkeye bağımlı hale gelmenin çok kötü sonuçlar verdiğini, Mısır'ın gelişmesini örnek göstererek anlattı.

Beni Sadr, ayrıca İran'ın içinde bulunduğu bataktan çıkabilmesi için daha çok çalışması gerektiğini belirtti.

"MESS patronları grevimizi ancak

(Baştarafı 1. Sayfada)

ile Perfektüp Ambalaj Sanayii A.Ş arasında sürdürülen toplu sözleşme görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlanmış ve işçiler 13 Mart'ta greve başlamışlardı. Ancak, Bakanlar Kurulu geçtiğimiz hafta sonu grevi 30 gün erteledi ve işçiler dün sabah bir protesto gösterisi yaparak iş başı yaptılar.

İşçiler, sabah iş başı yapmazdan önce bir protesto yürüyüşü yaptılar.

Maden-İş Sendikası işyeri Baştemsilcisi Hüseyin Turan, toplu sözleşme görüşmelerinde, işverence kabul edilmeyen maddeleri şöyle açıkladı: Saat ücretinin arttırılması üç işveren ve üç işçi temsilcisinden oluşacak "İş Güvencesi Kurulu'nun oluşturulması (Bu kurul bir işçinin işten çıkarılmasına dört oyla karar verecek) kıdem tazminatında, yasanın üzerinde bir artış, iş sağlığı, iş güvencesi, işsizlik tazminatı. ve hak grevi.

İŞÇİLER NE DİYOR

Mevlüde Keskin 20 senedir bu işyerinde çalıştığını ve 4000 lira maaş aldığını belirterek şunları söyledi: 'Grev ertelendi ama aç karnına çalışılmaz değişen birşey yok. Biz greve çıkarken soğanın kilosu 35 lira idi. Şimdi 105 lira oldu, o zaman bir ekmek alırken şimdi ancak yarım ekmek alabiliyoruz. Patronlar hergün soframızdaki aşın bir kısmını daha alıp götürüyorlar."

Mehmet Aybar. çocuklarına yemek götüremediğini, işverenin kendisi bu koşullarda çalıştırmak istediğini anlatarak şöyle devam etti: "MESS patronları çocuklarımızı açlığa mahkum etti. Ama bu uzun sürmeyecek. işçi sınıfı bu baskılara daha fazla katlanamaz, haklarımızı alacağız"

BAŞKENT MEKTUBU

(Baştarafı 1. Sayfada)

sağlanacaktı? Yoksa "sağ—sol çatışması", "terör", "aşırı uçlar" edebiyatı ile yine olduğu yerde oyalanacak mıydı CHP yönetimi?...

Ne yazık ki, Sayın Ecevit'in üç saat süren konuşmasında bu sorulara bir yanıt getirilmedi - olup bitenlerden ders alınmış olarak CHP yönetimini, aktif bir anti-faşist mücadele içinde görmek isteyenler yanıldılar. CHP Genel Başkanı faşizmin kitle katliamları karşısında canlarını savunmak amacı ile halk güçlerinin oluşturdukları antifaşist bir dayanışma bile kırmaya çalıştı.

Peki bu katıksız "esas" CHP'liler, kendilerini nasıl savunacaklar? Ecevit, onun da yanıtını verdi, "Adalete sığınacağız!"

CHP Genel Başkanı konuşmasını sürdürürken delegelerin gözleri, duvara asılmış iki fotoğrafa takılıyordu. Mustafa Kulkuloğlu'na,Ahmet Albay'a, bazıları da Genel YönetimKuruluRaporundan, katledilen öteki CHP yöneticilerinin adlarını okuyorlardı. Onlar yaşamıyorlardı artık. Mezarlarından kalkabilselerdi, kimbilir neler söylerlerdi?

Sayın Ecevit, uzun konuşmasında sürekli solculara çatma huyundan da vazgeçmedi. Ecevit'e göre solcuların gözleri kapalı, ayakları havadaydı. Onlar, klişeleşmiş sloganları sayıklamaktan öte birşey bilmezlerdi. Söz gelimi en basitinden faizin serbest bırakılmasıyla dar ve orta gelirli sınıf ve tabakaların ezileceğini, bankalar, bankerler, aile

CHP Genel Başkanı'na sormak gerekir, bir iç savaş ortamında adalet işletiliyor mu? .. Öldürülen onca CHP'linin katilleri bulundu mu? Bugünkü ortamda seçimin yapılamayacağını, adaletin işlemediğini, can güvenliği korkusundan savcıların sokağa çıkamadığını daha iki gün önce söyleyen siz değil miydiniz? Bugün pratikte görülen etkin adalet, Süleyman'ın adaletidir. Bu adaleti de faşist militanlar "icra " ediyorlar.Bu tavır kurdun ağzına kuzu teslim etmek değilse nedir?

şirketleriyle sermaye egemenliğinin kurulmak istendiğini bilmezlerdi. Solcuların dış dünyaya da gözleri kapalıydı. Ne dünyadaki kuvvet dengesinin bir takım hesaplarla değişik bölgelere kaydırılmak istendiğini bilirlerdi, ne de emperyalistlerin İran, Irak gibi iki komşumuzu etnik ve mezhep kavgalarıyla birbirlerine düşürdüğünü ve bu ülkedeki gelişmelerin Türkiye'de de yansıdığını bilmezlerdi(öğrensinler diye yazıyoruz).

Solcuların bir suçu daha vardı, ama bu solcular (kimlerse) Ecevit'in de saygı duyduğu solculardı. İşte bu solcular Demirel'i liberal demokratik haklara saygılı bir kişi olarak değerlendirmişlerdi."Bundan cesaret alarak kendisini dev aynasında gören Demirel bir faşistti! "Faşistlerle işbirliği yaparak devleti, rejimi değiştirmek isteyen kişiydi."

Bunlar doğru diyelim. Ancak Sayın Ecevit'in aylardan beri Demirel'e "diyalog" çağrılarına ne diyelim, Demirel'le geniş tabanlı hükümet kurma önerilerini nasıl değerlendirelim?"Demirel faşisti"ni ortaklığa çağırırken, Türkeş faşistini dışarda bırakmasını nasıl yorumlayalım?

CHP'nin Türkiye siyasi yaşamını yorumlarken solcuları saf dışı bırakması hatta karşısına alması, büyük bir politik yanlışlıktır. Bu yanlışlık örgütün aktif işlerliğini de doğrudan etkilemekte, faşizmin önünü açmakta ve partiyi halktan soyutlamaktadır.

Faşizme karşı mücadele çok ciddi bir iştir.Bunun sorumluluğu ve bilinci içinde olan işçilerimiz, emekçi halkımız, demokratlar, ilericiler, tüm yurtseverler anti-faşist cephede alanı boş bırakmayacaklardır. Bu mücadelede yer almayan partilerin ise sloganlara sığınarak halktan oy istemelerinin nereye kadar gideceğini zaman gösterecektir.

Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50 Cağaloğlu—İSTANBUL
Telefon: 3410/187
Yıl: 11 Sayı.

Demokrat Ofset tesislerinde hazırlanmış,Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Aslan B. KAFAOĞLU

Yazışleri Müdürü Işık YURTÇU

Sorumlu Müdür H.Basri ÇIPLAK

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASÜ

ABONE BEDELLERİ
3 aylık 900.—6 aylık 1800.—
1 yıllık 3600.—TL.
YURT DIŞI

Normal	3 aylık	2250.—	55 DM
	6 aylık	4500.—	110 DM
	1 yıllık	9000.—	220 DM
Uçakla	3 aylık	4500.—	100 DM
	6 aylık	9000.—	200 DM
	1 yıllık	18.000—	400 DM

İLAN KOŞULLARI

2,3,4,5,6 sayfalar (süt cm)	700 TL
Devam sayfaları (süt cm)	800 TL
Doğum, nişan evlenme ölüm teşekkür (2 süt.5 cm.)	2500 TL
Yayın ilanları(1 süt 5 cm)	650TL.
Küçük ilanlar (kelimesi)	30 TL.

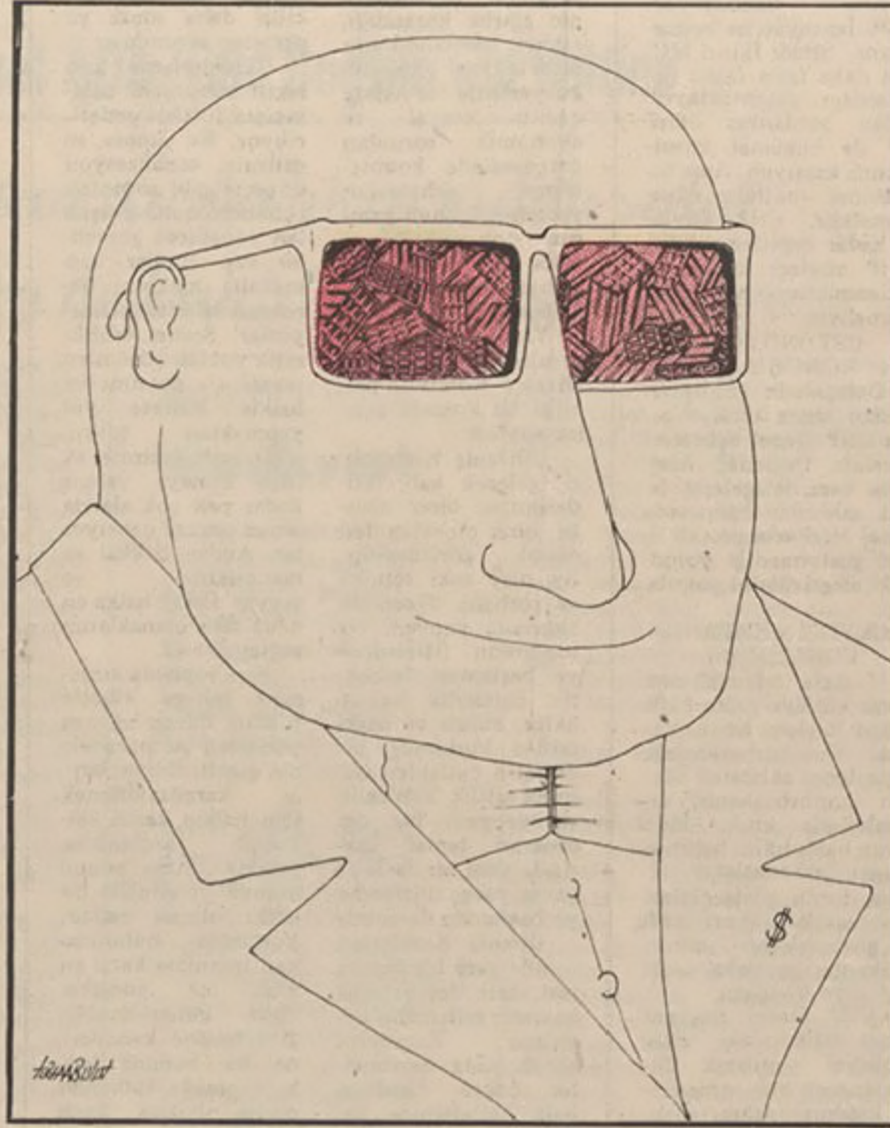
Abone olmak isteyen okurlarımız abone bedelini PTT ile gazetemiz adresine yollamalıdır.

Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay—Ankara Telefon: 17 01 41 | İzmir Bürosu: Kıbrıs Şehitleri Cad. 1443 Sok. No: 149 Daire: 6 Alsancak Telefon: 14 67 75 | Adana Bürosu: Dörtyolağzı, Özel Sancak İş Hanı Kat: 1 No: 96

ÜLKEMİZİN ÖNEMLİ TUĞLA-KİREMİT MERKEZLERİNDEN BİRİ AMA

Turgutlu'da tuğla üretimi uğruna doğa yokediliyor

Turgutlu'da tuğla işletmeleri 1976 yılına kadar, 2062 dekar toprağı tüketmiştir. Her yıl sayıları artan fabrikalar tuğla hammaddesi olacak toprağı adeta yutmaktadır

Ege Bölgesinde Gediz ovasının toprakları verimli topraklardır. Bu topraklar her bir hektarına sulama için DSİ nin önemli tutarda yatırım yaptığı topraklardır. Bu topraklar, aynı yılda birden fazla ürün alabilmek için gerekli tarımsal çabaların sürdürüldüğü toprallardır ve bu tarım için çok elvrişli topraklar, toprak sanayiinde kullanılmak üzere yağmalanan toprarlardır.

Toprak sınırlı olan ve yeniden üretilemeyen bir hammaddedir. Ve Turgut'luda topraklar yasalara aykırı olarak yok edilmektedir. Bu konuyu incelemek üzere Manisa Valiliğine bağlı olan İl Koordinasyon Kurulu bünyesinde bir komisyon oluşturuldu. Komisyonun hazırladığı rapora göre. "Turgutlu, Salihli, Alaşehir yörelerinde 100'e yakın tuğla fabrikası verimli tarım alanlarını kaçak olarak kullanmaktadır". Bölgemin en verimli toprakları tuğla sanayii'nde yok edilmekte, yöredeki tarım işletmelerine verimsiz topraklar bırakılmaktadır. Gittikçe yoksullaşan küçük-üreticilerin elinden ucuza satın alınmış verimli topraklar bir azınlığın çıkarı uğruna yok edilmektedir. OYSA DOĞA TÜM TOPLUMUN MALIDIR VE MÜLKİYET BELGESİNİ DOĞAYI YIKIMA GÖTÜRME HAKKINI KİMSEYE VEREMEZ.

Gerçek durum ise bunun tam tersi. 1976 yılı sonu verilerine göre, Turgutlu'da tuğla işletmeleri 2062 dekar alanı tüketmiştir. Salihli ve Alaşehir' de eklendiğinde bu tutar 5000 dekara ulaşmaktadır. Her yıl sayıları artan fabrikalar tonlarca toprağı adeta yutmaktadır.

Turgutlu'daki tuğla üretim tesisleri toprak ihtiyaçlarını Çakalazmanından karşılamaktadırlar. Çakalazmanında hergün 17 ekskavatörün kepçeleri toprağı delmektedir. Oysa Çakalazmanı yakın zamana değin verimlibir tarım alanıydı. Ya şimdi? Şimdi, Çakalazmanı bir bataklık, bir sivrisinek yuvasıdır.

Bu uygulama doğa yasalarını hiçe saymaktadır. Bir çok ülkede 90 santimetreye kadar kazılabilen toprak, Turgutlu'da çok kez 10 metre derinliğe kadar inilerek sağlanmaktadır. Oysa jeologlar belirli bir derinliğin aşılması durumunda toprağın yapısında önemli değişimlerin olabileceğini, verimin azalacağını belirtmekteler.

ANAYASA DİYOR Kİ:
"MÜLKİYET HAKKININ KULLANIMI TOPLUM YARARINA AYKIRI OLAMAZ...
DEVLET: TOPRAĞIN KAYBOLMASINI ÖNLEMEK İÇİN GEREKLİ ÖNLEMLERİ ALIR"

Turgutlu. Salihli, Alaşehir yörelerinde 100'e yakın tuğla fabrikası, verimli tarım alanlarını yoketmektedir.

Anayasanın bu maddeleri Turgutlu'da süren toprak yağmasında dikkate alınmıyor. Nasıl mı?

RAPOR VE RUHSATA GEREKSİNME VAR

Yasalara göre, bir toprak parçasının tuğla sanayii'nde kullanılabilmesi için, tarıma elverişli olmadığı ve sanayi toprağı olarak kullanılabileceğine ilişkin bir rapora, ve bu rapora dayalı bir ruhsata gerek vardır. Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığınca verilen bu raporlara dayanan Özel İdareleri ruhsat verebilir. Ancak Turgutlu örneğinde de görüldüğü gibi, bu yasal zorunluluk pratikte bir anlam taşımamaktadır. Ruhsatlı topraklar dışında da bazı büyük toprak sahipleri Anayasa karşısında, "Mülkiyet benim ne İstersem yaparım" diyerek, toprakların üst yüzeylerini kullanma yetkisini tuğla fabrikatörlerine verebilmektedir. Burada mülkiyet hakkı Anayasanın da üzerindedir. Ülke toprakları verimsizleşiyormuş ne gam! Bu gibi sorunlar bir cıkar iliskisini etkilemeye yetmemektedir.

VERİMSİZ TOPRAKLARDA TUĞLA YAPMAK MALİYETİ ARTIRIYOR

Türkiye doğal kaynaklar bakımından zengin bir ülkedir. Ve bazılarınca bu kaynaklar, "Özel sektörün ülkenin kalkınması için yaptığı girişimlerde özgürce kullanılabilinir." Onun için tuğla Turgutlu'nun verimli topraklarında üretilir. Verimsiz topraklarda tuğla yapmak maliyetleri yükseltir, karları düşürür. Bu yüzden de Turgutlu'da tuğla üretimi, aynı zamanda verimli toprakların yağmalanması anlamına gelir.

Sermaye iktidarlarının uyguladığı, "Bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler" biçimine bürünmektedir.

YARIN:
Turgutlu'da kiremite sık sık işçi kanı karışır

Tuğla fabrikasında kadını, erkeği güneşin altında, dayanılmaz sıcaklıktaki kızgın fırınların içinde ter döker.

● Turgutlu'yu ilginç kılan olgu; tütün, üzüm, pamuk üretiminin arasından sıyrılan tuğla-kiremit üretimidir. Yaz aylarında 54 fabrika ve 10 tuğla ocağında binlerce işçi, günde 24 saat boğaz tokluğuna çalışır

TURGUTLU'NUN TOPRAĞIYLA EMEKÇİSİ ÇİLEDE ORTAKTIR

Turgutlu Manisa'ya bağlı İzmir Ankara Karayolu üzerinde bir ilçe İzmir'den otobüsle 45 dakika. İlçe ve yöresinde kapitalist tarım işletmeciliği yoğunlaşmış. Sanayileşme doğrultusunda da belirli bir gelişme gözleniyor.

60 bin nüfuslu Turgutlu birçok il merkezlerinden bile daha fazla bir nüfusu barındırıyor. Tarımda kapitalistleşmenin yanı sıra sınai yatırımlar ilçeyi ekonomik açıdan önemli bir gelişkinlik düzeyine ulaştırmış.

Turgutlu ve çevresi bir dizi tarımsal ürünü yetiştirmeye uygun tarımsal alanları içeriyor. Türkiye'nin başta gelen ihracat ürünlerinden olan çekirdeksiz kuru üzümün % 64'ü bu bölgede üretiliyor. Bölgede ayrıca pamuk da yetiştiriliyor.

Turgutlu'yu Türkiye çapında ilginç kılan olgu tütün üzüm, pamuk üretiminin arasından sayrılan tuğla-kiremit üretimi ilçede büyük işletme niteliğinde modern teknoloji kullanan toprak sanayi fabrikalarının yanısıra daha küçük ölçekte üretim yapan "Tuğla Ocakları"var.

Turgutlu'da pulverizatör yapım aletleri vb. küçük imalat atelyeleri de bulunuyor. Bu küçük işyerlerinde çok sayıda sigortasız sendikasız işçi çalışıyor.

Turgutlu ve yöresinde yaygınlaşan kapitalist ilişkiler birçok küçük üreticinin mülksüzleşmesini doğurmuş. Mülksüzleşen bu kesimler sanayiye iş gücü olarak akmış.

Çok sayıda tuğla-kiremit fabrikaları Turgutlu'nun simgesi. 1976'da bölgedeki 65 tuğla fabrikasının 47'si Turgutlu'dayken, son üç yılda tuğla fabrikalarının sayısı 54'e yükselmiş. Ankara asfaltının iki yanında heran yeni bir tuğla üretim tesisi yapılmakta.

Tuğla-kiremit fabrikalarında ilkbahardan güze değin milyonlarca tuğla-kiremit üretilir. İnsan emeği, işçinin gücü toprağı tuğlaya dönüştürür. Kadını, erkeği yaşlısı genci, çocuk işçisi güneşin altında, dayanılmaz sıcaklıktaki kızgın fırınların içinde pres başlarında taşıma arabalarında ter döker. Yaz aylarında 54 fabrika ve on tuğla ocağında günde 24 saat binlerce işçi boğaz tokluğuna çalışır

Tuğla işçiliği mevsimlik bir iş. Kış mevsiminin yaklaştığı ağustos sonundan itibaren fabrikalarda büyük sayılarda işçi çıkarımı başlar. İşten çıkarılanlar, kışı işsizlik-yoksulluk içinde geçirirler. Yaz sonundan itibaren yapay kurutma sistemi olan birkaç büyük tesisin dışında tüm birimlerde üretim büyük ölçüde durur. Küçük tuğla ocakları ise tümüyle kapanır. Ağustos sonundan mart-nisana değin uzanan "ölü sezon" boyunca birçok işçi işsizdir.

Tarımsal üretimle bağını koruyan işleyebildiği birkaç parça toprağı olan işçiler, yaz döneminde fabrikalarda çalıştıktan sonra kış başlangıcında köylerine dönerler. Toprağı olmayanlar ise kışı yoksulluk ve çaresizlik içinde, geçici işlerle uğraşarak ya da büsbütün işsiz, kahve köşelerinde geçirirler.

Turgutlu'da çok sayıda insan gecekondularda yaşıyor. Turgutluda sayıları son yıllarda hızla artan gecekondulardan istasyon çevresinde ve Irlamaz Çayı boyunca yeni mahalleler oluşmuş. Bu bölgelerde Doğu Anadolu'dan Doğu Beyazıt'tan Diyarbakır'dan Kars'tan ya da daha yakından Afyondan ,Banazdan Dinar'dan, Turgutlu köylerinden göçedenı yüzlerce insan yaşıyor. Mahallelerde hiç bir altyapı (su, yol, kanalizasyon vb.) yok. İnsanlar sağlık dışı koşullarda yaşam mücadelesi veriyor.

Radyo TV program haber

22.10 TV'DE SİNEMA

"Serap"

Yönetmenliğini Edward Dmytrk'in yaptığı ve başlıca rollerini Gregory Peck, Diane Baker Walter Matinau'nun paylaştıkları "Serap"adlı film yayınlanacak. Bir adam hafızasını kaybeder ve geçmişini soruştururken bir cinayete karışır. Özel bir dedektifin yardımıyla kurtulmaya çalışır. Bu arada eskiden tanıdığını sandığı bir kadınla karşılaşır. Onun da yardımıyla geçmişini araştırmayı sürdürür. Heyecanlı akıcı anlatımıyla, pek inandırıcı olmasada macera severleri ekran başında tutabilecek bir film.

18.50 Stüdyo-1

Programın "Ölç-Tart-Öyle Al-Sat bölümünde ailede kaynak kullanımı "Usta Eller"de Türk Kadın Dernekleri Federasyonu tarafından düzenlenen atılan nesnelerin değerlendirilmesi konulu yarışma "Kendi İşini Kendin Yap"da mektuplara verilen cevaplar "Magazin bölümünde yarı açık cezaevinde mahkumların sergilediği Hababam Sınıfı " oyunu ve Türk mutfağınınkorunması".

"İyi Güzel Doğru'da Yaşlıları Koruma Derneği" yer alıyor. Ayrıca trafik, çizgi film ve haftanın filmleri maceraların tanıtıldığı tanıtım bölümü ve Atilla İçli,Erol Evgin, Gökben'in yer aldığı müzik köşesi var.

18.05 Siyah İnci

Siyah İnci İkinci kez ekranda

Bu akşamdan başlayarak beş gün boyunca, geçtiğimiz yıllarda yayınlanan bir film izleyeceğiz. "Siyah İnci" 1890 yılında, bir çiftlikte doğan ve "İnci" adı verilen bir atın öyküsünü anlatan filmde atın başından geçen zorlu olaylar sergileniyor. Dizinin ilk bölümünde İnci'nin doğduğu çiftlik ve bir süre sonra bu çiftlikten ve ilk sahibinden ayrılmak zorunda kalışı konu ediliyor.

RADYODAN SEÇMELER

TRT 1

07.40 Günün İçinden 10.02 Arkası Yarın (Antikacının Ailesi adlı oyununikinci bölümü yeralıyor) 11.20 Hafif Müzik 11.40 Türküler 12.10 Öğle Üzeri 14.30 Güfte Yazarları 15.15 Yaşadıkça (Programı Deniz Yiğit hazırlıyor. Bugün ele alınan konu Yaşlılar. Yaşlıların aile içi ve çevreleriyle olan ilişkileri konu ediliyor. Ve bu ilişkilerin nasıl olması gerektiği yolunda öneri ve bilgiler veriliyor. Programa uzman olarak Cerrahpaşa Tıp Fakültesinden Dr. Necdet Tezcan katılıyor.) 16.20 Türküler 17.00 Olayların İçinden 17.30 Şarkılar 18.05 Çocuk Bahçesi (Yeni başlayan oyunun adı: Adamın Atı, Catherine Cookson'un kitabından radyoya uygulayan Emin Ersoy)

TRT 2

08.02 Gün Başlıyor 09.00 Türküler 10.00 Şarkılar (Alaaddin Yavaşça ve Mülkiye Toper söylüyor)11.00 Emin Aldemir yönetiminde Yurttan Sesler Kadınlar Topluluğu söylüyor. 11.30 İş İşten Geçmeden 12.15 Oda Müziği'nde Schumann-ın Le Minor Üçlü'sü yer alıyor) 12.45 Türkülerimizin Dünü Bugünü (Mehmet Özbek hazırlıyor)

ORTAK YAYIN

19.30 Hafif Müzik 20.00 Köy Dağarcığı 20.25 Biz Bize (Türk Halk Müziği Programı) 21.05 Beraber ve Solo Şarkılar 21.30 Müzik Magazin 23.15 Gecenin İçinden

TV'de BUGÜN

17.00 HABERLER
17.05 AKŞAMA DOĞRU
18.00 HABERLER
18.05 SİYAH İNCİ
18.50 STÜDYO 1
19.50 UYKUDAN ÖNCE
20.00 HABERLER
21.00 SAZ ESERLERİ
21.05 HANGİSİ DOĞRU
22.10 TV'DE SİNEMA
23.55 HABERLER

Demokrat Çocuk

Güneş - Sıcaklık

Yazan: Lev Nikolayeviç Tolstoy

Aşağıda bulacağınız sohbeti, Rus yazar ve filozofu Tolstoy çocuklar için yazmış. Zengin ve dolayısıyla asil bir ailenin çocuğu olarak doğan Tolstoy, yapıtlarında yakından tanıdığı bu sınıfın çözümlemelerini yapmıştır. 1828-1910 yılları arasında yaşamış ve Çarlık Rusyası'nda devrimci mücadelenin gelişmesi ile devrimci fikirler edinmiştir. En önemli yapıtları "Savaş ve Barış", "Diriliş" ve "Anna Karenina"dır.

Kışın sessiz ve soğuk bir gününde karalara ya da ormana çık, etrafına bak ve dinle: Hertaraf kar, ırmaklar donmuş, kurumuş otlar karlardan dışarı çıkmış, ağaçlar çırılçıplak, hiç birşey kımıldamıyor.

Yazın bak: Nehirler koşuyor, gürültülü sesler çıkarıyor; her bir su birikintisinde kurbağalar bağırıyor, ötüyor; sinekler havada dönerek vızıldıyor; ağaçlar, otlar yeşillenerek sallanıyor.

İçi su dolu tencereyi ayaza bırak: Taş gibi olur. Donmuş tencereyi ateşe koy: İçindeki buz çatırdar, erir, kımıldamaya başlar; su çalkanır, beyaz köpükler bırakır; sonra kaynayınca, mırıldanır, döner. Sıcaklık da dünyada aynı şeyleri yapar. Sıcaklık yoksa herşey ölmüştür; Sıcaklık da varsa herşey harekete gelir, canlanır; sıcaklık azsa, hareket de azdır; sıcaklık çoksa hareket de çoktur; sıcaklık pek fazla ise hareket de pek fazladır.

Dünyadaki sıcaklık nereden geliyor? — Güneşten.

Kışın güneş alçaktan, yandan ve ışınları ile yere yaslanmadan geçer — hiç birşey kımıldamaz. Güneş yüksekten, başlarımızın üstünden geçerken ışınları yere dik gelir — dünyada ne varsa hepsi ısınmaya, kımıldamaya başlar.

Karlar çöker, ırmaktaki buzlar kabarır, dağlardan sular boşanır, sulardan bulutlara buğular yükselir —yağmurlar yağar. Bütün bunları ne yapar?— Güneş. Çekirdekler erir, filizlenir, filizler toprağa sürer; ihtiyar köklerden filizler çıkar, ağaçlar ve otlar yeşermeye başlar. Bunları yapan ne? — Güneş.

Ayılar, köstebekler kalkar; sinekler, arılar uyanır, sivrisinekler canlanır; sıcakta yumurtalardan balıklar çıkar. Bütün bunları yapan ne? — Güneş.

Bir yerde hava ısınır, yükselir, yerine daha serin bir hava gider, rüzgar olur. Bunu yapan ne? — Güneş.

Bulutlar yükselir, birleşir ve ayrılır — yıldırım düşer. Bu ateşi yapan ne? — Güneş.

Otlar, ekinler, meyvalar büyür; hayvanlar doyar, insanlar beslenir, kış için yiyecekle yakacak toplarlar; insanlar kendilerine evler yaparlar, demiryolları, şehirler yaparlar. Bütün bunları hazırlayan ne? — Güneş.

İnsan kendine ev yaptı. Neden yaptı? — Merteklerden. Mertekler ağaçlardan kesildi. Ağaçları güneş büyüttü.

Sobalar odunlarla ısınır. Odunları yapan ne? — — Güneş.

İnsan ekmek, patates yer. Bunları yetiştiren ne? — Güneş.

İnsan ekmek yer. Hayvanları, kuşları, doyuran ne? — Otlar. Otları ise büyüten güneştir.

İnsan tuğla ile kireçten kagir ev yapar. Tuğla ile kireç odunla yakılmıştır. Odunu vücuda getiren güneştir.

Bütün insanlara gerekli olan şeyleri, bütün insanların işine yarayan şeyleri hep güneş hazırlar ve bunlar için birçok güneş sıcaklığı gider... Bunun içindir ki herkese güneşin ısıttığı ve içinde birçok güneş sıcaklığı bulunan ekmek lazımdır. Ekmek, yiyeni ısıtır.

Ve içlerinde birçok sıcaklık bulunduğu içindir ki odunlar her işimize yarıyor. Kışlık odun alan adam güneşin sıcaklığından alır ve kışın, istediği zaman, odun yakar, güneşin sıcaklığını odasına doldurur.

Sıcaklık olunca hareket de olur. Ne kadar hareket varsa hepsi de güneştendir: İster doğrudan doğruya güneşin sıcaklığından olsun, ister güneşin kömürde, odunda, ekmekte ve otta topladığı sıcaklıkta bulunsun.

Atlar, öküzler yük taşır, insanlar çalışır, onları hareket ettiren ne? — Sıcaklık. Sıcaklığı nereden aldılar? — Gıdadan. Gıdayı ise sağlayan güneştir.

Su ve yeldeğirmenleri dönüyor ve öğütüyor. Onları hareket ettiren ne? — Rüzgarla su. Ya rüzgarı kovalayan ne? — Sıcaklık. Ya suyu koşturan ne? — Yine sıcaklık. Suyu o, buhar halinde yukarı çıkardı ve onsuz su yere düşemez... Makina çalışıyor — Onu hareket ettiren buhardır. Ya buharı yapan ne? — Odun. Odunda ise güneşin sıcaklığı var.

Sıcaktan hareket doğar, hareketten de sıcaklık. Sıcaklık da, bereket de güneştendir.